

VET-READY

WP2: Afet Farkındalığı ve Hayat Kurtarma Becerilerine Dair Raporların Haritalanması

Proje Numarası: 2024-1-ES01-KA220-VET-000257287

Co-funded by
the European Union

Avrupa Birliği tarafından finanse edilmiştir. Ancak, ifade edilen görüşler ve fikirler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Ne Avrupa Birliği ne de EACEA bu görüşlerden sorumlu tutulamaz.

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	1
YÖNETİCİ ÖZETİ	4
DIŞ DEĞERLENDİRİCİ GÖRÜŞLERİ VE GERİ BİLDİRİM	6
GİRİŞ	7
1.BÖLÜM MASABAŞI ARAŞTIRMA	9
BÖLÜM 1: MESLEKİ EĞİTİMDE AFET FARKINDALIĞI ÇERÇEVESİ.....	9
LETONYA.....	9
İSPANYA.....	10
TÜRKİYE.....	10
İZLANDA	10
KIBRIS	11
UKRAYNA.....	11
BÖLÜM 2: AFET EĞİTİMİ VE HAYAT KURTARICI BECERİLERDE İYİ UYGULAMALAR	12
LETONYADA AFET FARKINDALIĞI VE HAYAT KURTARICI BECERİLER İYİ UYGULAMALARI	12
İSPANYA'DA AFET FARKINDALIĞI VE YAŞAM KURTARICI BECERİ UYGULAMALARI	14
TÜRKİYE'DE AFET FARKINDALIĞI VE HAYAT KURTARMA BECERİLERİ UYGULAMALARI	14
İZLANDA'DA AFET FARKINDALIĞI VE HAYAT KURTARMA BECERİLERİ UYGULAMALARI	16
GÜNEY KIBRIS'TA AFET FARKINDALIĞI VE HAYAT KURTARMA BECERİLERİ UYGULAMALARI	17
UKRAYNA'DA AFET FARKINDALIĞI VE HAYAT KURTARMA BECERİLERİ UYGULAMALARI	17
BÖLÜM 3: ÖĞRENME FIRSATLARI	19
LETONYA.....	19
İSPANYA.....	20
TÜRKİYE.....	20
İZLANDA	21
KIBRIS	21
UKRAYNA.....	21
BÖLÜM 4: YANLIŞ BİLGİLER VE EFSANELERİN ANALİZİ	23
BÖLÜM 5: MEVZUAT VE POLİTİKA ANALİZİ	25
LETONYA.....	25

İSPANYA	26
TÜRKİYE	27
İZLANDA	28
KIBRIS	28
UKRAYNA	29
BÖLÜM 6: DİASPORA TOPLULUKLARI İÇİN ERİŞİLEBİLİRLİK	31
LETONYA	31
İSPANYA	31
TÜRKİYE	32
İZLANDA	33
KIBRIS	33
UKRAYNA	33
ÖZET – MASABAŞI ARAŞTIRMASI	35
2. BÖLÜM – SAHA ARAŞTIRMASI	36
BÖLÜM 7: SAHA ARAŞTIRMASI SONUÇLARI	36
A. KATILIMCILARIN PROFİLİ	36
A1. MESLEKİ EĞİTİM ÖĞRETMENLERİNİN PROFİLİ	36
A2. MESLEKİ EĞİTİM (VET) ÖĞRENCİ PROFİLİ	37
A3. ORTAK ÜLKELERDE ULAŞILAN DİASPORA - KATILIMCILARIN PROFİLİ	38
B. MEVCUT EĞİTİM FIRSATLARI	39
MESLEKİ EĞİTİM (VET) EĞİTMENLERİ	39
MESLEKİ EĞİTİM (VET) ÖĞRENCİLERİ	40
DİASPORA	41
C. ÖĞRENME İHTİYAÇLARI	41
VET EĞİTİCİLERİ	41
VET ÖĞRENCİLERİ	42
DİASPORA	43
D. HAYAT KURTARICI BECERİLER	43
VET EĞİTİCİLERİ	43
VET ÖĞRENCİLERİ	44
DİASPORA	45
E. AFETLER HAKKINDA BİLGİ VE TUTUMLAR	46
VET EĞİTİCİLERİ	46
VET ÖĞRENCİLERİ	47
DİASPORA	47
F. BİLGİ KAYNAKLARI	48

VET EĞİTİCİLERİ.....	48
VET ÖĞRENCİLERİ	49
DİASPORA	50
G. YANLIŞ BİLGİ VE EFSANELERE MARUZ KALMA.....	51
VET EĞİTİCİLERİ.....	51
VET ÖĞRENCİLERİ	52
DİASPORA	52
ÖZET – SAHA ARAŞTIRMASI	53
VET EĞİTMENLERİ	53
VET ÖĞRENCİLERİ.....	54
DİASPORA.....	55
3.BÖLÜM – ODAK GRUPLAR (FOCUS GROUPS)	56
BÖLÜM 8. KATILIMCI BİLGİLERİ VE KATILIM SÜRECİ	56
BÖLÜM 9. ODAK GRUBU ANKETİ CEVAPLARININ ANALİZİ.....	57
HARİTA RAPORUNA YÖNELİK GERİ BİLDİRİMLER	57
RAPORUN KULLANIŞLILIĞI	57
BİLGİ DÜZEYİNİN ARTIRILMASI	57
SİVİL GÜVENLİK SİSTEMLERİNDEKİ FARKLILIKLARIN ANLAŞILMASI	58
WP3 MÜFREDATI İÇİN ÖNERİLER VE BEKLENTİLER.....	58
ÖZET – ODAK GRUBU	63
SONUÇLAR VE ÖNERİLER	63
KAYNAKÇA.....	66

YÖNETİCİ ÖZETİ

Afetler — ister doğal (deprem, sel, salgın hastalıklar) ister insan kaynaklı (çatışmalar, endüstriyel kazalar) olsun — sınır tanımayan tehditlerdir ve küresel iş birliği gerektirir. WP2 Haritalama Raporu, özellikle Mesleki Eğitim ve Öğretim (VET) sistemlerinde, dayanıklı topluluklar oluşturmak için standartlaştırılmış afet eğitiminin kritik önemini vurgulamaktadır.

Bu ayrıntılı haritalama raporu, VET-READY projesinin 2 No'lu Çalışma Paketi (WP2) kapsamındaki bulguları sentezleyerek, afet farkındalığı, eğitim uygulamaları, yasal çerçeveler, dezenformasyonla ilgili zorluklar ve topluluk katılımının mevcut durumunu değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Değerlendirme, Letonya, İspanya, Türkiye, İzlanda, Kıbrıs ve Ukrayna olmak üzere altı ortak ülkede gerçekleştirilmiştir. Rapor, mesleki eğitim ve öğretim (VET) sektöründe afetlere hazırlık ve eğitim konularında kapsamlı bir anlayış sunmak amacıyla masa başı araştırması, nicel anketler ve nitel odak grup geri bildirimlerini birleştiren karma yöntemli bir yaklaşım kullanmaktadır.

Masa başı inceleme, katılımcı ülkeler arasında afet farkındalığı çerçevelerinde önemli farklılıklar olduğunu ortaya koymuştur. Türkiye, Letonya ve Ukrayna, afet yönetimi politikaları ve afet eğitimi destekleyen proaktif yasal önlemler açısından görece daha ileri düzeydedir. Buna karşılık, İzlanda ve Kıbrıs hâlen gelişim aşamasındadır ve afet hazırlığının müfredat çerçevelerine resmi olarak entegre edilmesi sınırlıdır. İspanya ise, ulusal politikaları AB standartlarıyla uyumlu hale getirmeye yönelik devam eden çabalarıyla orta düzeyde bir görünüm sergilemektedir; ancak, yasal uygulamaların tutarlılığı değişkenlik göstermektedir. Belirlenen iyi uygulamalar arasında; Letonya'nın afet farkındalığı modüllerini mesleki müfredata entegre etmesi ve Türkiye'nin kapsamlı simülasyon tatbikatları ile topluluk katılım programlarını yaygın biçimde kullanması öne çıkmaktadır. İzlanda'nın afet riski iletişimi için dijital araçlara odaklanması ve Kıbrıs'ın topluluk temelli atölye çalışmaları, yenilikçi yaklaşımlar olarak dikkat çekmektedir. Bu olumlu uygulamalara rağmen, standartlaşma, sektörler arası iş birliği ve afet eğitiminin resmi müfredata entegrasyonu konularında hâlâ önemli boşluklar mevcuttur.

Öğrenme fırsatlarının analizi, Letonya ve İspanya gibi ülkelerde çevrimiçi kurslar, atölye çalışmaları ve topluma yönelik programlar dahil olmak üzere çeşitli girişimlerin sunulduğunu göstermektedir; ancak bu girişimler genellikle parçalıdır ve birleşik bir ulusal stratejiden yoksundur. Buna karşılık, Ukrayna ve Kıbrıs, erişilebilir kaynaklar açısından sınırlı imkânlarla sahiptir; bu da daha kapsamlı ulusal programlara duyulan ihtiyacı ortaya koymaktadır. Tüm ülkelerde önemli bir sorun olarak öne çıkan konu, afetlerle ilgili yanlış bilgi ve mitlerin yaygınlığıdır; bu durum, etkili müdahale ve hazırlığı ciddi şekilde zayıflatmaktadır. Anket sonuçları, özellikle sosyal medya yoluyla yayılan yanlış bilgilerin, genel kamuoyu, mesleki eğitim alan öğrenciler ve diaspora toplulukları arasında doğru afet bilgisine ulaşmada önemli bir engel oluşturmaya devam ettiğini doğrulamaktadır.

Mevzuat analizleri, AB direktiflerinin afetlere hazırlığı teşvik ettiğini, ancak ulusal yasaların afet eğitiminin mesleki eğitim sistemlerine entegre edilmesi konusunda açık hükümlerden yoksun olduğunu göstermektedir. Letonya ve İspanya, mesleki okullarda müfredat geliştirme ve afet tatbikatlarını destekleyen politikalar oluşturmuştur. Öte yandan, Türkiye ve İzlanda'nın, afet risklerini azaltmaya yönelik eğitimi kurumsallaştırmak için daha fazla yasal güçlendirmeye ihtiyaç duyduğu görülmektedir.

Yurtdışında yaşayan diaspora topluluklarına ulaşmak, özellikle dil bariyerleri, sınırlı dijital okuryazarlık ve örgütsel zorluklar nedeniyle önemli engeller barındırmaktadır. Türk ortaklar, birden fazla ülkedeki Türk diasporasıyla etkili şekilde iletişim kurmayı başarırken, savaş mağduru nüfuslara ulaşmayı amaçlayan Ukrayna'nın çabaları lojistik sorunlarla karşılaşmıştır. Sosyal medya, paydaş ağları ve dolaylı

erişim yöntemlerinin kullanımı etkili olmuş, ancak bu stratejilerin daha da geliştirilmesi gerektiği görülmüştür.

155 mesleki eğitimci, 254 mesleki eğitim öğrencisi ve 136 diaspora üyesinden elde edilen yanıtlar, oldukça zengin veriler sunmuştur. Anket sonuçları, çoğu mesleki eğitimcinin afet eğitiminin önemini kabul ettiğini, ancak yalnızca az bir kısmının kapsamlı programları uygulamaya koyduğunu göstermiştir. Öğrenciler, hayat kurtarma becerileri edinmeye yüksek ilgi gösterirken, yeterli eğitim eksikliği nedeniyle özgüvenlerinin düşük olduğunu belirtmişlerdir. Diaspora katılımcıları ise, kültürel olarak uyarlanmış bilgilere ve erişilebilir kaynaklara kritik düzeyde ihtiyaç duyduklarını ifade etmiştir. Odak grup görüşmeleri, bu bulguları güçlendirmiş ve eğitimin esnek, etkileşimli ve kültürel hassasiyet taşıyan yaklaşımlarla verilmesi gerektiğini vurgulamıştır. Katılımcılar; dijital ve topluluk temelli modüller, mitleri çürüten içerikler ve daha güçlü politik destek çağrısında bulunmuştur.

Kapsamlı analiz temelinde, raporda şu öneriler sunulmaktadır:

- Ulusal bağlamlara göre uyarlanabilir, modüler bir afet eğitimi müfredatı geliştirmek ve daha geniş kitlelere ulaşmak için dijital araçları entegre etmek.
- Afet risklerinin azaltılmasını, mesleki eğitim müfredatlarının temel bileşeni haline getirecek yasal çerçeveleri güçlendirmek.
- Diaspora topluluklarına ulaşım stratejilerini; hedefli sosyal medya kampanyaları, topluluk ortaklıkları ve çok dilli kaynaklarla geliştirmek.
- Mitleri çürütmeye ve yanlış bilgileri önlemeye yönelik önlemleri önceliklendirmek; sosyal medya fenomenleri ve topluluk liderlerinden yararlanmak.
- En iyi uygulamaları paylaşmak, modülleri standartlaştırmak ve birleşik bir Avrupa afet hazırlık çerçevesi oluşturmak amacıyla ülkeler arası iş birliğini kolaylaştırmak.

Bu rapor, dayanıklı toplulukların oluşması için ulusal ve AB düzeyinde eşgüdümlü çabalara duyulan acil ihtiyacın altını çizmektedir. Bu önerilerin uygulanması; mesleki eğitim öğrencileri, eğitimci ve kırılgan gruplar arasında afetlere hazırlığı önemli ölçüde artıracak, nihayetinde daha güvenli ve dirençli toplumlara katkı sağlayacaktır.

Son Düşünceler: WP2 Haritalama Raporu, yalnızca bölgesel bir analiz değil; aynı zamanda küresel afet dayanıklılığı için bir yol haritasıdır. Farklı ulusal yaklaşımlardan öğrenerek; politika yapıcılar, eğitimciler ve insani yardım kuruluşları daha güçlü, kapsayıcı ve uygulanabilir afet hazırlık stratejileri geliştirebilir — böylece dünya çapında hayatlar kurtarılabilir. Bu rapor, bir sonraki aşama olan WP3 Müfredat Geliştirme için zemin hazırlamakta; gelecekteki eğitim programlarının kanıta dayalı, uyarlanabilir ve etkili olmasını hedeflemektedir.

Son Mesaj: Afet dayanıklılığı ortak bir insanlık sorumluluğudur. Hayat kurtaran becerileri küresel eğitim sistemine entegre ederek, kırılganlığı hazırlığa dönüştürebiliriz — sınıflardan kriz bölgelerine kadar hayat kurtarabiliriz. Bu rapor, farkındalığı eyleme dönüştürmek için gereken bilgi altyapısını sunmaktadır.

DIŞ DEĞERLENDİRİCİ GÖRÜŞLERİ VE GERİ BİLDİRİM

WP2 Haritalama Raporu, altı farklı ülkedeki afet farkındalığı ve hazırlık durumuna dair kapsamlı ve derinlemesine bir genel bakış sunmaktadır. Masa başı araştırma, nicel anketler ve nitel odak grup çalışmalarının entegrasyonu, dengeli ve çok yönlü bir bakış açısı sağlamaktadır. Rapor, mevcut politika, uygulama ve topluluk katılımı stratejilerindeki farklılıkları, güçlü yönleri ve boşlukları başarıyla ortaya koymaktadır. Yanlış bilgiye dair kapsamlı analiz, hedefe yönelik iletişim kampanyaları için uygulanabilir içgörüler sunması açısından özellikle değerlidir.

Bununla birlikte, rapor; afet eğitiminin ulusal müfredatlara entegrasyonunu engelleyen özel yasal ve politika engellerine dair daha ayrıntılı bir analiz içerseydi daha faydalı olabilirdi. Ayrıca, ülkeler arası en iyi uygulamaların standartlaştırılması ve sektörler arası iş birliğinin geliştirilmesine yönelik stratejik yolların daha net bir şekilde ifade edilmesi, raporun politika yapıcılar açısından kullanılabilirliğini artıracaktır. Diaspora topluluklarına erişim konusundaki zorluklar iyi belgelenmiş olsa da, iletişim stratejilerinin kültürel ve dilsel ihtiyaçlara göre uyarlanmasına dair daha fazla öneri sunulması faydalı olacaktır.

Genel olarak bu rapor, gelecekteki politika geliştirme çalışmaları ve eğitim müdahaleleri için sağlam bir temel oluşturmaktadır. Dijital araçlara, topluluk temelli yaklaşımlara ve mitleri çürütmeye yönelik stratejilere yapılan vurgu, afet risklerinin azaltılması konusundaki güncel ihtiyaçlarla iyi bir uyum içindedir. Rapor, çoklu ülkelerdeki afet farkındalığı ve hayat kurtarma becerilerine ilişkin iyi yapılandırılmış ve derinlemesine bir analiz sunarak politika yapıcılar ve eğitimciler için değerli içgörüler sağlamaktadır. Masa başı araştırma, anketler ve odak grup çalışmalarının birlikte kullanıldığı karma yöntem yaklaşımı, güçlü ve kapsamlı bir değerlendirme ortaya koymaktadır.

Bu rapor, afet eğitimi literatürüne önemli bir katkı sunmakta ve WP3 Müfredat Geliştirme çalışmaları için güçlü bir temel oluşturmaktadır. Proje ekibinin bu içgörülerini dikkate alarak, yaklaşan WP3 müfredat ve yaygınlaştırma stratejilerini daha da geliştirmesini öneriyorum.

Haluk Önay ERTEN

Birleşmiş Milletler INSARAG Sınıflandırıcı Takım Lideri / Mentor

UNDAC Üyesi / EUCPM USAR Uzmanı

GİRİŞ

Bu tanımlayıcı haritalama raporu, Afet Farkındalığı ve Hayat Kurtarma Becerileri konusunda, araştırmaya katılan nüfusun bilgi düzeyini ve tutumlarını anlamayı amaçlayan Çalışma Paketi 2 (WP2) kapsamında hazırlanmıştır. Aynı zamanda, sürekli eğitim veren eğitimcilerin afet eğitimi davranışlarını değiştirmeye yönelik istekliliğini değerlendirmekte; afet müdahalesini etkileyebilecek yanlış bilgi kanallarını tanımlamakta; VET-READY projesinin afet bilgisi sunma gerekliliği ve duyarlılığını saptamakta ve genel nüfusun hayat kurtarıcı beceriler geliştirme isteğini ölçmektedir.

Bu tanımlayıcı haritalama raporu, Çalışma Paketi 3 (WP3) kapsamında geliştirilecek olan "Afet Farkındalığı ve Hayat Kurtarma Becerileri Geliştirme Müfredatı" için ve WP4 VET-READY Çevrimiçi Bilgi Merkezi için gerekli içerikleri sağlayarak büyük önem taşımaktadır.

Rapor, İspanya, Kıbrıs, Letonya, İzlanda, Türkiye ve Ukrayna olmak üzere altı ülkeyi kapsayan masa başı ve anket araştırmalarının uygulanmasıyla oluşturulmuştur. Bu ülkeler; programla ilişkili üye devletler, üçüncü ülkeler ve doğudaki komşu bir ülkeyi kapsamaktadır.

WP2'nin ilk aşamasında, EVA-93 her bir ortağın masa başı araştırmalarını yürütmesini kolaylaştıracak bir haritalama metodolojisi geliştirmiştir. Aynı anda, **Neotalentway**, mesleki eğitim öğretmenleri, öğrencileri ve diaspora için anket şablonları oluşturmuştur. Konsorsiyum, bu metodoloji kapsamında açıklayıcı sıralı karma araştırma yöntemini benimsemiştir. Bu yöntemde, nicel veriler (masa başı ve saha araştırmaları) nitel yöntemin (odak grup aşaması) temelini oluşturmuştur.

Belirlenen yöntem doğrultusunda ortaklık, iki aşamalı bir plan hazırlamıştır. İlk veri toplama aşaması, masa başı ve anket tabanlı saha araştırmalarına odaklanan nicel araştırmalardan oluşmuştur. Masa başı araştırmalarda, ulusal düzeyde yapılan yoğun literatür taramalarıyla; mit analizi, en az üç iyi uygulama örneği, ulusal sivil güvenlik sistemindeki öğrenme fırsatları ve hayat kurtarma becerilerine yönelik talepler belirlenmiştir.

Bu masa başı araştırmaların tamamlanmasının ardından altı ulusal düzeyde rapor hazırlanmıştır. Bu tanımlayıcı haritalama raporunun ilk bölümü (Bölüm 1–6), okuyucuyu masa başı araştırma sonuçlarıyla tanıştırmaktadır. Ayrıca ilk fazın bir parçası olarak anket uygulamaları da yapılmıştır. Tüm ortaklar; en az 25 mesleki eğitim öğretmeni, 25 öğrenci ve 25 diaspora temsilcisine ulaşmakla sorumlu tutulmuştur. Anket soruları; hedef grupların sivil güvenlik farkındalığı, öğrenme fırsatları, öğrenme ihtiyaçları, hayat kurtarma becerilerine yönelik talepleri ve sivil güvenlik ile ilgili yanlış bilgi ve mitlere dair anlayışlarını ortaya çıkarmayı hedeflemiştir. Bu sürecin koordinasyonu **Neotalentway** tarafından yürütülmüştür.

Sonuç olarak; proje ortakları toplamda 155 mesleki eğitim öğretmeni, 254 mesleki eğitim öğrencisi ve 136 diaspora temsilcisinden anket yanıtı toplamıştır. Bu sonuçların analizi, tanımlayıcı haritalama raporunun ikinci bölümünde (Bölüm 7) sunulmaktadır.

Anket sürecinde, yerel diasporalara ulaşmak en zorlu adımlardan biri olmuştur. Çoğu ortak, sosyal medya aracılığıyla diaspora topluluklarına erişmiştir. Örneğin, Türk ortağı AFAD, İzlanda, Letonya, İspanya ve diğer ülkelerde yaşayan Türk bireylere ulaşmıştır. Ukrayna ortağı ise savaş mağdurlarını desteklemeye yönelik proje öncelikleri doğrultusunda, ortak ülkelerde yaşayan en az 20 Ukraynalı bireye ulaşmayı hedeflemiştir. Diğer etkili bir yöntem de dolaylı erişim olmuştur; ortaklar, paydaşlar, bağlantılar ve kamu kurumları aracılığıyla VET sektöründe çalışan diaspora üyelerine ulaşmaya çalışmıştır. Bazı ortakların kurumsal yapısı nedeniyle, mesleki eğitim öğrencilerine erişim diğerlerine göre daha kolay olmuştur (örneğin, EVA-93 bir eğitim merkezi olduğu için, Von Hope ise göçmen ve mültecilerle çalışan bir danışma merkezi olarak avantajlı konumdadır).

Mesleki eğitim öğrencileri ve diaspora ile anket uygularken bazı zorluklar yaşanmıştır. En büyük engel, anketin konusunun ve teknik terimlerin anlaşılması olmuştur. Ancak, projenin amacı ve potansiyel faydalarının açıklanması sayesinde bu grupların ankete tam katılımı sağlanabilmiştir.

Öte yandan, mesleki eğitim eğitmenlerine ulaşmak daha kolay olmuştur. Eğitmenlere ulaşmak için, iletişim ağı, paydaşlar ve doğrudan VET/CVET okullarına yönlendirilmiş stratejiler etkili biçimde kullanılmıştır. Projenin amacı, faydaları ve sonuçlarının aktarılması, eğitmenlerin sürece etkin katılımını kolaylaştırmıştır.

Araştırma metodolojisinin ikinci aşamasında, ortaklık; mesleki eğitim eğitmenleri, öğrencileri ve diaspora temsilcileriyle (her ortak için bir odak grup olmak üzere toplamda 57 katılımcı) odak grup çalışmaları yapmayı kabul etmiştir. Bu odak gruplarının amacı, ilgili hedef gruplardan geri bildirim almak ve önceden belirlenmiş değerlendirme soruları aracılığıyla haritalama raporunun kalitesini sağlamaktır. Bu sorular, masa başı ve saha araştırmalarında elde edilen nicel verilere dayalı olarak Neotalentway tarafından geliştirilmiştir.

Değerlendirme soruları iki bölüme ayrılmıştır: İlk bölümde, etkili bir VET eğitim programı için öneriler, öğrenenleri motive edecek unsurlar ve karşılaşılabilecek engelleri belirlemeye yönelik açık uçlu sorular yer almaktadır. İkinci bölümde ise, haritalama raporunun içeriğini değerlendirmek için kullanılan kapalı uçlu sorular bulunmaktadır. Katılımcılara, raporun ana sonuçları ve çıkarımları sunulmuş; ardından raporun geçerliliği ve kalitesiyle ilgili yorum yapmaları ve puanlama yapmaları istenmiştir. Odak grup sonuçlarına dair ayrıntılı bilgiler, Bölüm 8 ve 9'da sunulacaktır.

Odak grup katılımcıları, ankette gelecek proje faaliyetlerine katılım isteğini belirten kişiler arasından seçilmiştir. Diğer ortaklar ise sosyal medya aracılığıyla yapılan çağrılar, paydaşlar ve kişisel bağlantılardan yararlanmıştır. Genel olarak, sadeleştirilmiş dil ve etkileşimli yöntemler sayesinde çoğu ortak için uygulama süreci sorunsuz geçmiştir. Projenin amacı ve potansiyel katkılarının etkili biçimde aktarılması, katılımcıların motivasyonunu artırmıştır. Eğitmen seçiminde; sosyal medya davetleri, kişisel bağlantılar ve mesleki eğitim merkezleriyle yapılan temaslar etkili olmuştur. Mesleki eğitim eğitmenlerinin çoğu, odak grup tartışmalarına istekle katılmış ve hayat kurtarma becerilerinin kendi eğitim programlarına entegre edilmesine olumlu yaklaşmıştır.

1.BÖLÜM MASABAŞI ARAŞTIRMA

BÖLÜM 1: MESLEKİ EĞİTİMDE AFET FARKINDALIĞI ÇERÇEVESİ

Avrupa Birliği, mesleki eğitim ve öğretimin (VET) afetlere karşı direnç oluşturmadaki ve kamu güvenliğini artırmadaki önemini kabul etmektedir. Ortalama olarak, 15-19 yaş arası genç Avrupalıların yaklaşık %50'si üst ortaöğretim düzeyinde ilk mesleki eğitim ve öğretime (I-VET) katılmaktadır. Ancak bu oran, farklı bölgelerde %15 ile %70 arasında önemli coğrafi farklılıklar göstermektedir (Avrupa Komisyonu, tarih yok).

Avrupa'da mesleki eğitim iş birliği 2002 yılına ve Kopenhag sürecine dayanmaktadır; Bruges Komünikasyonu ve Riga Sonuçları gibi girişimlerle önemli ilerlemeler kaydedilmiştir. 2021-2030 Avrupa Eğitim Alanı girişimi kapsamında VET öncelikli hale getirilmiş, iş gücü piyasası için beceri geliştirme ve toplumsal sorunların çözümünde, afet hazırlığının da dahil olduğu kritik bir rol üstlenmiştir (Avrupa Komisyonu, tarih yok).

Jeopolitik gerilimler, iklim değişikliği ve halk sağlığı krizleri gibi artan riskler ışığında, Avrupa Hazırlık Birliği Stratejisi önemli bir girişim olarak ortaya çıkmıştır. Bu strateji, AB'nin kolektif direncini artırmayı, kriz yönetiminde proaktif bir yaklaşımı teşvik etmeyi ve vatandaşlar da dahil tüm paydaşların hazırlık sürecine katılımını sağlamayı amaçlamaktadır. İş birliğine dayalı bu çerçeve, çeşitli risklerin etkilerinin etkin şekilde yönetilmesini ve Avrupa vatandaşlarının refahının korunmasını hedeflemektedir (Avrupa Komisyonu, 2025).

Bu bölüm, söz konusu AB çapındaki çerçeveden hareketle, VET-READY projesine katılan ortak ülkelerde bu ilkelerin ve girişimlerin ulusal verilere nasıl yansıtıldığını inceleyecektir.

LETONYA

Letonya'da 2021-2027 Ulusal Kalkınma Planı, yaşam kalitesini artırmak ve birleşik, güvenli ve açık bir toplum yaratmak için önemli yatırımları tanımlamaktadır. Bu plan, kişisel güvenlik ve hakların korunmasının, istikrarlı bir yaşam ortamı oluşturmadaki önemini vurgulamaktadır. 2021-2027 Eğitim Gelişim İlkeleri ise, küreselleşme, teknolojik ilerlemeler ve artan volatilitenin geleceğin eğitim ortamını şekillendireceğini belirterek, her düzeyde sivil koruma eğitimini kritik olarak tanımlamaktadır.

Letonya eğitim sistemi Eğitim Kanunu ile yönetilmekte; mesleki eğitim kurumları için nitelik çerçevesi Mesleki Eğitim Kanunu'nda belirtilmektedir. Sivil Koruma ve Afet Yönetimi Kanunu ise Bakanlar Kurulu'na "Sivil Koruma" dersinin asgari gerekliliklerini belirleme yetkisi vermektedir; eğitim kurumlarının bu dersi yükseköğretim, genel ve mesleki eğitim öğrencilerine sunmasını zorunlu kılmaktadır.

Mesleki eğitim programları ulusal standartlar kapsamında geliştirilmekte olup, Ulusal Eğitim Merkezi (1 Ocak 2025 itibarıyla kapatılarak görevleri Devlet Eğitim Gelişim Ajansı'na devredilmiştir) eğitim programlarının, modüler örnek programların oluşturulmasını denetlemektedir.

Zorunlu sivil koruma dersi, mesleki eğitimde farklı seviyelerde 'Kamu ve İnsan Güvenliği' modülleriyle entegre edilmiştir. Bu modüller öğrencilere şu temel bilgi ve becerileri kazandırmaktadır:

- Günlük tehlikeli durumların farkındalığı ve çeşitli ortamlarda alınması gereken güvenlik önlemleri
- Çevresel faktörlerin birey ve toplum üzerindeki etkileri
- Ulusal güvenlik riskleri ve tehditleri bilgisi
- Olası afetler ve sonuçları ile yönetim stratejileri
- Hayati tehlike içeren durumlarda ilk yardım ve acil müdahale teknikler

İSPANYA

İspanya’da mesleki eğitimde resmi bir Afet Farkındalığı Çerçevesi bulunmamaktadır. Ancak farklı politika ve çerçeveler, mesleki eğitimde afet farkındalığının yer alması gerektiğini vurgulayarak, öğrencilerin ve eğitimcilerin acil durumlara karşı hazırlıklı olmalarını sağlamayı amaçlamaktadır.

Öne çıkanlardan biri, 2023-2027 İş Sağlığı ve Güvenliği Stratejisidir. Bu strateji, mesleki eğitim ve çalışma ortamında afet risk yönetimini entegre ederek, eğitimde güvenlik kültürünü geliştirmeye yönelik tedbirleri içermektedir. Ayrıca, İspanya Sürdürülebilir Kalkınma Stratejisi (SSDS), sürdürülebilirlik eğitimi ve afet risk yönetimini hedeflerine dahil etmekte, bu konuların ulusal eğitim planlarına entegrasyonunu teşvik etmektedir.

2015-2030 Sendai Afet Risk Azaltma Çerçevesi de İspanya tarafından benimsenmiş olup, risk azaltmada eğitim ve eğitimin önemini vurgulamakta ve afet risk yönetiminin eğitim sistemlerine entegrasyonunu ülkelerden talep etmektedir.

TÜRKİYE

Türkiye’de mesleki eğitimde afet farkındalığı eğitimi, ulusal politika ve stratejik planlarla yönlendirilmektedir. Ulusal eğitim stratejisi, afet farkındalığını kritik bir unsur olarak kabul etmekte ve mesleki öğrencilerin afetlere etkili yanıt verebilmeleri için bilgi ve becerilerle donatılmasını hedeflemektedir.

Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) tarafından yayımlanan 2022 Türkiye Afet Risk Azaltma Planı (TARAP), afet farkındalığının mesleki eğitim müfredatlarına entegrasyonunu vurgulamaktadır. Plan, öğrencilere afet öncesi, afet anı ve sonrası senaryolara hazırlık sağlamayı amaçlamaktadır.

Milli Eğitim Bakanlığı’nın 2023-2027 Stratejik Planı da tüm eğitim seviyelerinde, mesleki eğitim dahil, afet farkındalığının önemini ön plana çıkarmakta ve müfredatlara afet hazırlığını dahil etmeyi önceliklendirmektedir.

AFAD ve MEB, mesleki liselerde afet farkındalığını artırmak için iş birliği protokolleri imzalamış; bu kapsamda öğretmen eğitimi, öğrenci tatbikatları ve eğitim materyalleri geliştirilmiştir.

Yerel yönetimlerle iş birliği içinde afet farkındalığı eğitimleri yürütülmekte; mesleki kurumlar yerel afet yönetim planlarına dahil edilmekte ve öğrenciler bu faaliyetlere aktif katılım göstermektedir.

Ayrıca Türkiye’de, afet öncesi, sırası ve sonrasında geniş katılımlı gönüllülük sistemi kurulmuştur. Bu sistem; STK’lar, özel kurumlar ve AFAD gönüllü ağını kapsamaktadır.

Gönüllüler, topluma fayda sağlama amacıyla, maddi karşılık beklemeden; fiziksel güç, zaman, bilgi ve deneyimlerini dayanışma ve yardım için kullanmaktadır. AFAD, gönüllülere online ve yüz yüze afet farkındalığı ve hayat kurtarma becerileri eğitimleri sunmaktadır.

Türkiye’de afet farkındalığı giderek önem kazanmakta; Avrupa Birliği’nin afet yönetimi ve hazırlık standartları mesleki eğitim politikalarına entegre edilmekte, AB destekli projeler afet farkındalığı eğitimlerinin gelişimine önemli katkı sağlamaktadır.

İZLANDA

İzlanda Ulusal Müfredat Rehberi, üst ortaöğretim mesleki eğitiminde güvenlik ve acil durum müdahalesi gibi pratik becerilerin entegrasyonunu çerçevelemektedir.

İş tanımları ve yeterlilik gereklilikleri incelenirken, teknik değişikliklerin yanı sıra çevresel konular da ulusal mesleki eğitim müfredatına dahil edilmektedir. Eylül 2023'te, tüm VET sektörlerinde sürdürülebilirlik ve çevre konularını kapsayan yeni bir yeterlilik şartı transversal olarak tüm iş tanımlarına eklenmiştir. Bu süreç sürekli gözden geçirilmektedir. Her çırak için iş yerinde kişisel olarak değerlendirme yapılmakta; usta zanaatkar, iş performansını uygunluk hedeflerine göre (örneğin malzeme seçimi ve iş süreçleri) değerlendirmektedir.

Bu yöntem, iş tanımlarının ve yeterlilik gerekliliklerinin hazırlanması veya güncellenmesinde yaygın kabul görmüş bir uygulama haline gelmiştir. Afet risk azaltma unsurlarını da içermekte olup, mesleki rollerde çevresel farkındalığın önemini vurgulamaktadır.

İzlanda'nın ikili mesleki eğitim sistemi, sınıf içi eğitim ile iş yerinde eğitimi birleştirerek, afet hazırlık becerilerinin gerçek uygulamalarla pekiştirilmesine olanak tanımaktadır.

KIBRIS

Kıbrıs'ta mesleki eğitimde afet farkındalığı, sürdürülebilirlik ve sivil koruma girişimleri çerçevesinde ele alınmaktadır. Eğitim, Spor ve Gençlik Bakanlığı tarafından oluşturulan "Çevresel ve Sürdürülebilir Kalkınma için Eğitim (EESD)" stratejisi, mesleki eğitim dahil tüm eğitim seviyelerinde afet temalarını teşvik etmektedir. Henüz mesleki eğitim müfredatına resmi olarak entegre edilmemiş olsa da, bu girişimler risk farkındalığı ve hazırlığı artırmaktadır. Ulusal çabalar, özellikle 2022 sonrası Sendai Afet Risk Azaltma Çerçevesi ile uyumludur.

UKRAYNA

Son yıllarda Ukrayna, mesleki eğitim sisteminde afet farkındalığını ve eğitimini artırmaya yönelik çeşitli çerçeve ve politikalar uygulamaya koymuştur. Bu girişimler, özellikle devam eden çatışmalar ve doğal afetler ışığında, mesleki eğitim öğrencilerinin dayanıklılığını ve hazırlığını artırmayı hedeflemektedir.

Mart 2024'te Ukrayna Eğitim ve Bilim Bakanlığı, 2027'ye kadar Mesleki Eğitim ve Öğretim Gelişim Stratejik Planı'nı yayımlamıştır. Bu plan; eğitim programlarının modernizasyonu, uygulamalı eğitimin geliştirilmesi, kamu-özel ortaklıklarının artırılması ve savaş ile doğal afetlerin yarattığı zorluklara adaptasyon üzerine odaklanmaktadır. Ayrıca 2024'te başlatılan Çok Yıllı Dayanıklılık Programı (MYRP), savaş mağduru topluluklarda eğitim sistemlerinin dayanıklılığını artırmayı amaçlamaktadır. Bu program, Yeni Ukrayna Okulu ve mesleki eğitim reformları ile kaliteye eşit erişim sağlamayı, eğitimcilerin yumuşak beceriler ve topluluk oluşturma yaklaşımlarında mesleki gelişimini desteklemeyi hedeflemektedir; bunlar afet hazırlığı için kritik önemdedir.

2022-2024 Birleşmiş Milletler Geçiş Çerçevesi, devam eden çatışmanın sosyo-ekonomik etkilerine karşı Ukrayna'nın yanıtını desteklemekte, topluluk dayanıklılığını artırmada mesleki eğitim dahil eğitimin önemini vurgulamaktadır.

Uluslararası Göç Örgütü (IOM) tarafından hazırlanan 2024 Ukrayna Kriz Yanıt Planı, çatışmadan etkilenen ve özellikle mesleki eğitimle bağlantılı nüfuslara destek sağlamak için stratejiler sunmaktadır. Plan, mesleki eğitimde afet risk azaltma ve acil durum hazırlık eğitimine olan ihtiyacı vurgulamakta, kriz durumlarını etkin yönetebilecek beceriler kazandırmayı hedeflemektedir. 2024 tarihli bir makalede Ukrayna hükümetinin mesleki eğitim reformlarını ulusal iyileşme ve kalkınmanın stratejik unsuru olarak vurguladığı; afet farkındalığı ve müdahale eğitimini eğitim içeriğine entegre etmeye odaklandığı belirtilmektedir. Bu inisiyatif, mesleki eğitim öğrencilerini iş piyasasına hazırlamakla kalmayıp, aynı zamanda afet durumlarını yönetmeye yetkin kılarak toplumsal dayanıklılığa katkı sağlamaktadır.

BÖLÜM 2: AFET EĞİTİMİ VE HAYAT KURTARICI BECERİLERDE İYİ UYGULAMALAR

Ortak ülkelerden toplanan ve yayılan afet eğitimi ile hayat kurtarıcı beceri eğitimlerindeki iyi uygulamalar, Avrupa Birliği genelinde afet hazırlığını artırmak için değerli bir kaynak teşkil etmektedir.

Çeşitli bağlamlarda uygulanan etkili uygulamaların belirlenmesiyle, bu rapor diğer ülkelerin benimseyip uyarlayabileceği başarılı stratejiler hakkında içgörüler elde etmektedir. Bu uygulamaların paylaşılması, ülkelerin birbirlerinin deneyimlerinden öğrenebileceği ve kendi ihtiyaçlarına ve koşullarına uygun çözümler geliştirebileceği iş birliğine dayalı bir öğrenme ortamı yaratır. Ayrıca, bu örnekler eğitim, devlet ve sivil toplum paydaşlarını değişim gerçekleştirmeye teşvik ederek, afet risklerinin sürekli değişen zorlukları karşısında toplulukların dirençliliğinin ve güvenliğinin artmasına katkı sağlar. Bu bölüm, ortak ülkelerde hâlihazırda uygulanmakta olan etkili uygulamaları inceleyecek ve bunların afet farkındalığına ve hayat kurtarıcı becerilerin geliştirilmesine yaptığı katkıları vurgulayacaktır.

Bu bölümde, Letonya, İspanya, Türkiye, İzlanda, Kıbrıs ve Ukrayna gibi ortak ülkelerden toplanan iyi ve etkili uygulamaları gösteren tablolar yer almaktadır.

LETONYADA AFET FARKINDALIĞI VE HAYAT KURTARICI BECERİLER İYİ UYGULAMALARI

Tablo 1

Letonya'da Afet Farkındalığı ve Hayat Kurtarıcı Beceriler İyi Uygulamaları

Başlık, Uygulama Yılı(ları)	Uygulamanın Kısa Açıklaması	Edinilen Dersler / Etki	Mevcut Kanıtlar, Daha Fazla Bilgi
Uygulama 1 Yükseköğretim (HE) ve Mesleki Eğitim ve Öğretim (VET) kurumları için standartlaştırılmış eğitim materyalleri geliştirilmesi 2022-2024	Devlet İtfaiye ve Kurtarma Hizmeti Projesi Kamu güvenliğini artırmak amacıyla, tehlikeler ve önerilen önlemler hakkında engelli bireyler için bilgiler de dahil olmak üzere çoklu dillerde güvenlik tavsiyeleri geliştirilmiştir. Ayrıca, Letonca ve İngilizce olarak sunulan, yükseköğretim ve mesleki eğitim kurumları için yedi eğitim modülü hazırlanmıştır.	Proje, eğitim kurumları arasında tutarlı eğitim ihtiyacını vurgulayarak birleşik bir afet yönetimi yaklaşımını desteklemiştir. Vatandaşlar, potansiyel tehlikeler ve müdahale yöntemleri hakkında bilgi arayarak daha bilinçli hale gelebilirler. Standartlaştırılmış eğitim modülleri, sivil koruma eğitimi standartlarını yükselterek daha donanımlı bir iş gücüne katkı sağlamıştır. Bu proje, proaktif afet hazırlık kültürünü teşvik ederek vatandaşları acil durumlara müdahale etmeye hazır hale getirmektedir.	https://ppdb.mk.gov.lv https://www.vugd.gov.lv/lv/apmacibu-materialu-civilas-aizsardzibas-joma
Uygulama 2 112 Mobil Uygulaması 2023	Avrupa Bölgesel Kalkınma Fonu Operasyonel Programı Büyüme ve İstihdam Önlemi 2.2.1.1.1 "Merkezi kamu yönetimi BİT platformlarının kurulması, kamu yönetimi süreçlerinin optimizasyonu ve geliştirilmesi" projesi kapsamında "Operasyonel hizmetleri ve kamu hizmeti sunumunu destekleyen tek iletişim merkezi platformu" oluşturulmuştur. Bunun sonucunda "112 Letonya" web sitesi ve mobil uygulaması geliştirilmiştir. "112 Letonya" uygulaması, özellikle işitme ve konuşma engelli vatandaşların acil durum numarası 112 ile iletişim kurma yeteneğini artıran ücretsiz bir mobil uygulamadır. Ayrıca, potansiyel	Uygulama, kullanıcıların acil durum numarası 112'yi aramasına veya mesaj göndermesine olanak tanıyarak sivil güvenlik sistemini önemli ölçüde güçlendirmektedir. Mesajlaşma özelliği, konuşma ve işitme engelli bireyler ile farklı operatörlerin SIM kartlarını kullananlar için erişilebilirliği artırmaktadır. Uygulama üzerinden yapılan arama veya mesajlarda, çağrı merkezi görevlileri, kullanıcının yaklaşık konumunu görebilmekte; böylece, konum fonksiyonu aktif ve internet bağlantısı mevcutsa, olay yerinin tam adresi belirtilmese bile daha hızlı yardım sağlanabilmektedir. Ayrıca uygulama, acil durumlarda alınması gereken uygun önlemler konusunda rehberlik sunmakta	https://www.112.lv/lv/lapa/4/lietotne-112-latvija?object_s_path=lv%2F112-latvija

	tehlikelere hazırlık yapmak ve kazaların sonuçlarını hafifletmek için gerekli temel bilgileri sağlamaktadır.	ve aşırı sıcaklık gibi potansiyel tehlikeler hakkında kullanıcıları bilgilendirmektedir. Acil durum bildirimleri, vatandaşları tehditler konusunda uyarmakta ve kırmızı alarm gibi aşırı durumlarda hazırlıklı olmaları veya hemen harekete geçmeleri için uyarıda bulunmaktadır.	
Uygulama 3 Ortaöğretim, mesleki ve yükseköğretim öğrencileri ile tehlikeli alanlarda çalışan personel için zorunlu sivil koruma dersi 2017'den beri uygulanmaktadır, içeriği en son 2024 yılında güncellenmiştir	Sivil Koruma ve Afet Yönetimi Kanunu, Bakanlar Kurulu'na "Sivil Koruma" dersine ilişkin asgari gereklilikleri belirleme yetkisi vermektedir. Bakanlar Kurulu Kararı No. 716 ile bu zorunlu dersin, yükseköğretim, genel ve mesleki eğitim öğrencilerine verilmesi eğitim kurumları için zorunlu kılınmıştır. Bu karar, ders ve sivil koruma eğitime ilişkin asgari içerik gereksinimlerini belirlemektedir. Ayrıca, bu düzenleyici çerçeve kurumlara ders içeriğini uyarlama imkanı tanıyarak, ek bilgiler ekleme veya kredi saatlerini artırma gibi farklılaştırılmış uygulamalara izin vermektedir.	Genel ve mesleki eğitim kurumları, zorunlu sivil koruma dersi aracılığıyla öğrenenlerin temel bilgileri edinmesini sağlamaktadır. Bu kapsamda, günlük hayattaki tehlikelerin anlaşılması, çeşitli durumlarda uygun tepkilerin verilmesi, evde, ulaşımda, sokakta ve doğada güvenli davranışlar öğrenilmektedir. Öğrenciler ayrıca çevresel faktörler, ulusal güvenlik, olası afetler ve sonuçları, afet yönetimi ve temel ilk yardım becerileri, yardım çağırma yöntemleri hakkında bilgi sahibi olmaktadır. Yükseköğretimde ise ders içeriği, sivil koruma sisteminin yapısı ve yasal çerçevesini kapsamaktadır; devletin, belediyelerin, tüzel kişiliklerin ve bireylerin roller ve yükümlülükleri ele alınmaktadır. Yüksek riskli bölgeler, belediye sivil koruma komisyonları, planlama önlemleri, tehlike risk değerlendirmesi, tehlikeli maddeler ve yönetimi ile uluslararası yardım talepleri protokolleri de ders içeriğinde yer almaktadır. Öğrenciler kişisel koruyucu donanımlar, özel yasal rejimler ve ileri düzey ilk yardım becerileri hakkında eğitim almaktadır. Potansiyel tehlikeli alanlarda çalışan personel ise, bulunduğu yerin sivil koruma planı, ulusal afetler ve etkileri, erken uyarı sistemi, afet yönetimi otoriteleri ve ilk yardım becerileri, yardım çağırma yöntemleri konusunda eğitilmektedir.	https://likumi.lv/ta/id/295896-minimalas-prasibas-obligata-civilas-aizsardzibas-kursa-saturam-un-nodarbinato-civilas-aizsardzibas-apmacibas-saturam https://likumi.lv/ta/en/en/id/282333
Uygulama 4 Bilgilendirme Kampanyası "Riga Sivil Koruma Planı - Bilin ve Katıl" seminer serisi 2024-2025	2024 yılında, Riga Belediye Binası'nda çeşitli sivil koruma konularında sekiz ücretsiz seminer düzenlenmiştir. 2025 yılında ise 20 Mart'ta başlayarak Riga'nın yedi farklı mahallesinde yıl boyunca ücretsiz bilgilendirme seminerleri düzenlenecek ve halka sivil koruma konularında bilgi verilecektir.	Geçmiş seminerlere ait bilgi ve video kayıtları, Riga Belediyesi'nin www.riga.lv adresindeki "Sivil Koruma" bölümünde erişilebilir durumdadır. Bu bölümde, Riga Belediyesi Sivil Koruma Planı ve acil durum yönetimiyle ilgili çeşitli bilgilendirici materyaller yer almaktadır. Seminerler, mahalle bazında hazırlanan sivil koruma bilgilerini sakinlere sunmaktadır. Katılımcılar, bodrum katlarını güvenli sığınaklara dönüştürme, 72 saatlik acil durum çantası hazırlama ve kriz anlarında mental dayanıklılığı artırma konularında bilgi edinmektedir. Ayrıca, ulusal savunma ve diğer sivil koruma faaliyetlerine katılım konusunda rehberlik almaktadırlar.	https://www.riga.lv/lv/jaunums/riga-sak-rikot-praktiskos-civilas-aizsardzibas-seminarus-galvaspilstas-apkaimes-pirmais-20-marta-teika?utm_source=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F https://www.riga.lv/lv/civila-aizsardziba

İSPANYA'DA AFET FARKINDALIĞI VE YAŞAM KURTARICI BECERİ UYGULAMALARI

Tablo 2

İspanya'da Afet Farkındalığı ve Yaşam Kurtarıcı Beceriler Uygulamaları

Başlık, Uygulama Yılı/Yılları	Uygulamanın Kısa Açıklaması	Lessons Learned / Impact	Existing Evidence, further information
Uygulama 1 İklim Değişikliğinin Etkilerine Karşı Önleme ve Korunma Eğitim Planı 2019'dan beri (DANA afetinden sonra)	Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yürütülen, öğrencileri afetlerin önlenmesi ve müdahalesi konusunda eğitmeyi amaçlayan ülke çapında bir programdır. Sivil Savunma ve Acil Durum Hizmetlerinden uzmanlar, yaş gruplarına uygun eğitim oturumları düzenlemektedir.	Öğrenciler ve eğitimciler arasında geliştirilmiş afet hazırlığı. Risk yönetiminin okul müfredatına entegrasyonu.	educacion.gob.es
Uygulama 2 Yangın Önleme Haftası (Mapfre Vakfı ve Yangın Teknisyenleri Derneği) Yıllık	Duman dedektörü kullanımı, yangın söndürücü kullanımı ve ilk yardım eğitimlerini içeren yangın önleme üzerine pratik atölye çalışmaları. Hedef kitlesi okul çocukları ve genel halktır.	Yangın önleme konusunda artan farkındalık ve bilgi düzeyi. Uygulamalı eğitimler, acil durumlara müdahale yetkinliğini artırmaktadır.	fundacionmapfre.org
Uygulama 3 UME Eğitim Merkezlerinde Eğitim Devam Ediyor	Askeri Acil Durum Birimi (UME) tarafından okullarda düzenlenen eğitim oturumları, öğrencilere ve eğitimcilere doğal afetlere nasıl müdahale edeceklerini öğretmeyi amaçlamaktadır. Eğitimler tahliye tatbikatları, ilk yardım atölyeleri ve kendini koruma eğitimlerini içermektedir.	Acil müdahale ekipleri ile eğitim kurumları arasındaki koordinasyon güçlendirilmiştir. Okullarda hazırlık ve müdahale stratejileri geliştirilmiştir.	defensa.gob.es

TÜRKİYE'DE AFET FARKINDALIĞI VE HAYAT KURTARMA BECERİLERİ UYGULAMALARI

Tablo 3

Türkiye'de Afet Farkındalığı ve Hayat Kurtarma Becerileri Uygulamaları

Başlık, Uygulama Yılı(ları)	Uygulamanın Kısa Açıklaması	Edinilen Dersler / Etki	Mevcut Kanıtlar, ek bilgiler
Uygulama 1 AFAD Deprem Simülasyon Aracı 2022 - Devam Ediyor	Vatandaşların deprem senaryosunu deneyimlemesini sağlayan mobil bir simülasyon aracı; afet farkındalığını artırmayı amaçlamaktadır.	Katılımcılar, deprem sırasında doğru davranışları öğrenerek toplumsal hazırlık seviyesini artırmaktadır.	https://www.afad.gov.tr/mobil-deprem-simulasyon-merkezleri
Uygulama 2 Okul Tabanlı Afet Eğitimi Programı 2023 - Devam Ediyor	MEB ve AFAD tarafından okullarda afet farkındalığı eğitimi ve tatbikatları sağlamak amacıyla geliştirilmiş bir program.	Öğrenciler temel hayat kurtarma becerilerini ve afet anında nasıl müdahale edeceklerini öğrenirler.	https://tegm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2023_11/23173639_afetbilincidop.pdf

Uygulama 3 AFAD Afet Farkındalığı Eğitimleri 2022 - Devam Ediyor	AFAD, mesleki ve teknik eğitim (VET) öğrencileri de dâhil olmak üzere toplumun tüm kesimlerine yönelik afet farkındalık eğitimleri düzenlemektedir.	Katılımcılar, afet öncesi hazırlık, afet anında müdahale ve afet sonrası yapılacaklar konusunda bilgi edinmektedir.	https://www.afad.gov.tr/egitimler https://www.afad.gov.tr/afadem
Uygulama 4 Enkaz İstasyonu Devam Ediyor	Bir afet sonrası yıkılan binaları simüle eden istasyon; gönüllülere ve kurtarma ekiplerine enkaz oluşumu, hayatta kalma alanları, mağdur çıkarma yöntemleri, güvenlik prosedürleri ve olay yönetimi konularında eğitim vermektedir.	Katılımcılar, enkaza güvenli yaklaşma, yapısal riskleri değerlendirme ve saha güvenliğini koruyarak etkin kurtarma yöntemlerini öğrenirler.	https://www.instagram.com/p/DHVZ070uNe7/?igsh=MW1iaG53Zm9zeWprYg==
Uygulama 5 Yangın Simülasyon İstasyonu Devam Ediyor	Katılımcıların yangın söndürücü kullanımı, rüzgar yönünü belirleme ve yangın söndürme ekipmanlarını (hortum, lans, yangın battaniyesi vb.) uygulamalı olarak deneyimledikleri bir eğitim istasyonu.	Yangına müdahale becerilerini geliştirir, ekipmanların doğru kullanımını sağlar ve güvenlik bilincini artırır.	https://www.instagram.com/denizli_buyuksehir_itfaiyesi/?igsh=NGs4ano0eWJkMGMx
Uygulama 6 Tırmanma Kulesi ve Yüksekçe Çalışma İstasyonu Devam Ediyor	Gönüllüler, kurtarma ekipleri ve öğrencilere yetenek seviyelerine göre yüksekçe kurtarma ve halat operasyonları eğitimi veren simülasyon istasyonu.	Dikey kurtarma teknik becerilerini geliştirir ve zorlu ortamlarda ekip çalışmasını artırır.	https://www.instagram.com/p/DHVZ070uNe7/?igsh=MW1iaG53Zm9zeWprYg==
Uygulama 7 Kuyu ve Mağara Kurtarma İstasyonu Devam Ediyor	Kuyu veya mağaralardan kurtarma operasyonlarını simüle eder; zehirli gazlar (örneğin metan) tehlikesine ve koruyucu ekipman (gaz detektörleri, oksijen tüpleri vb.) kullanımının gerekliliğine vurgu yapar.	Güvenlik protokollerini güçlendirir, eğitim almamış kişilerin kendilerini ve mağdurları tehlikeye atmasını engeller.	https://www.instagram.com/p/DHVZ070uNe7/?igsh=MW1iaG53Zm9zeWprYg==
Uygulama 8 Fırtına Simülasyon İstasyonu Devam Ediyor	Şiddetli rüzgar ve fırtına koşullarını simüle eden bir istasyon; katılımcılara aşırı hava olaylarının riskleri konusunda eğitim vermektedir.	Fırtına tehlikeleri ve bu tür olaylar sırasında alınması gereken doğru güvenlik önlemleri konusunda farkındalığı artırır.	https://www.afetegitimmerkezi.com/firtina-simulasyon-sistemi/

İZLANDA'DA AFET FARKINDALIĞI VE HAYAT KURTARMA BECERİLERİ UYGULAMALARI

Tablo 4

İzlanda'da Afet Farkındalığı ve Hayat Kurtarma Becerileri Uygulamaları

Başlık, Uygulama Yılı(ları)	Uygulamanın Kısa Açıklaması	Edinilen Dersler / Etki	Any Existing Evidence (e.g., URL, image, etc.)
Uygulama 1 - Kültürel Koruma ve Sel Müdahale Kursu 2023	Blue Shield İzlanda, Reykjavík Şehir Tarihi Müzesi ile iş birliği içinde, sel müdahalesi ve kültürel eserlerin korunmasına odaklanan iki günlük bir kurs düzenlemiştir. Kurs, müze personelinin sel olayları sırasında müze eşyalarının kurtarılmasının organize edilmesi ve uygulanması konusunda eğitmiştir.	İzlanda'daki bu kültürel afet müdahalesi üzerine düzenlenen ilk kurs, kültürel mirası korumak için afet müdahale stratejilerinin planlanması ve uygulanmasının gerekliliğini vurgulamıştır. Diğer kurumları benzer hazırlık programları geliştirmeye teşvik etmiştir.	https://theblueshield.org/inaugural-cultural-protection-course-held-in-iceland/
Uygulama 2 - İzlanda'nın Kuzeybatısında Grup Kaza Tatbikatı 2024	Mayıs 2024'te, İzlanda'nın Kuzeybatısında, bir otobüs ile üç binek aracın çarpıştığı ve 24 kişinin yaralandığı büyük çaplı bir grup kaza tatbikatı yapılmıştır. Tatbikata yerel polis, acil bakım profesyonelleri, ambulans servisleri ve Kuzey İzlanda Sağlık Kurumu (HSN) koordineli olarak katılmıştır.	Tatbikat, kitlesel yaralanma olaylarına karşı koordineli ve iyi eğitilmiş müdahalelerin önemini ortaya koymuştur. Kurumlar arası iletişim, hazırlık düzeyi ve karmaşık acil durum senaryolarını yönetme becerisi geliştirilmiştir.	https://island.is/en/o/hsn/news/o-ordinated-and-well-trained-responses-are-important-hsn-in-northwest
Uygulama 3 - İzlanda Kızılhaçı İlk Yardım ve Kurtarma Eğitim Programları 2023-2024	İzlanda Kızılhaçı çeşitli ilk yardım ve kurtarma eğitim programları sunmaktadır: 1. (Bjargvættir) – Gençler İçin İlk Yardım: 12-16 yaş arası çocuk ve gençlere yönelik, acil durumlarda yaralı veya hasta kişilere temel ilk yardım becerilerini öğretir. 2. İlk Yardım Kursları (4 saatlik ve 12 saatlik): 14 yaş ve üzerindeki bireyler için tasarlanmış olup, acil durumlarda ilk yardım ve resüsitasyon tekniklerini kapsar. 3. Can Kurtaranlar İçin Güvenlik ve Kurtarma Kursları: Yüzme ve banyo tesislerinde çalışmayı planlayanlar	- Bu programlar, halkın acil durumlara karşı farkındalık ve hazırlığını artırmış, katılımcılara temel hayat kurtarma becerileri kazandırmıştır. - Gençlere yönelik kurslar, toplum güvenliğine erken yaşta katılımı teşvik etmiştir.	https://www.raudikrossinn.is/english/about-us/courses-and-events/basic-course-safety-and-rescue-part-1-and-2-english/ https://www.raudikrossinn.is/english/about-us/courses-and-events/

GÜNEY KIBRIS'TA AFET FARKINDALIĞI VE HAYAT KURTARMA BECERİLERİ UYGULAMALARI

Tablo 5

Kıbrıs'ta Afet Farkındalığı ve Hayat Kurtarma Becerileri Uygulamaları

Başlık, Uygulama Yılı(ları)	Uygulamanın Kısa Açıklaması	Edinilen Dersler / Etki	Existing Evidence, further information
Uygulama 1 Okullarda Afet Eğitiminin Entegrasyonu 2021 - Günümüz	Bu girişim, okul müfredatına afet hazırlık eğitimini dâhil etmekte; acil durum tatbikatları, farkındalık kampanyaları ve ilk yardım eğitimlerini kapsamaktadır. Program, Milli Eğitim Bakanlığı ve Kıbrıs Sivil Savunması tarafından yürütülmektedir.	Erken dönemde verilen afet eğitimi, gerçek acil durumlarda reaksiyon sürelerini ve karar verme yetisini iyileştirir. Programa katılan okullar, öğrencilerin afet senaryolarıyla başa çıkma konusunda özgüvenlerinin arttığını bildirmiştir.	https://www.moec.gov.cy/en/
Uygulama 1 Okullarda Afet Eğitiminin Entegrasyonu 2021 - Günümüz	Kıbrıs Kızılhaçı ve diğer gönüllü kuruluşlar tarafından yürütülen bu program, kentsel ve kırsal alanlarda CPR, yangın güvenliği ve sel müdahalesi konularında atölye çalışmaları sunmaktadır.	Hazırlık seviyeleri, özellikle savunmasız gruplar arasında yükselmiştir. Katılımcılar, acil durum müdahale becerilerinde artan güvene sahip olduklarını ifade etmektedir.	https://www.redcross.org.cy/
Uygulama 3 UNESCO Afet Risklerinin Azaltılması Kürsüsü - Avrupa Kıbrıs Üniversitesi (EUC) 2025	Afet risklerinin azaltılması alanında araştırma ve politika diyaloglarına yönelik akademik bir merkez kurulmuştur.	Ulusal ve bölgesel akademik kapasite, afet risklerinin azaltılması (DRR) çalışmalarını destekleyecek ve politika oluşturma süreçlerine katkı sağlayacak şekilde güçlendirilmiştir.	https://euc.ac.cy/en/unesco-chair-mar25/

UKRAYNA'DA AFET FARKINDALIĞI VE HAYAT KURTARMA BECERİLERİ UYGULAMALARI

Tablo 6

Ukrayna'da Afet Farkındalığı ve Hayat Kurtarma Becerileri Uygulamaları

Başlık, Uygulama Yılı(ları)	Uygulamanın Kısa Açıklaması	Edinilen Dersler / Etki	Existing Evidence, further information
Uygulama 1 Mesleki ve Teknik Eğitim (VET) Müfredatlarında Afet Risklerinin Azaltılması 2023-2024	Mesleki Eğitim ve Öğretim (VET) programlarına afet risk azaltma (DRR) ve acil durum müdahale modüllerinin entegrasyonu; özellikle yüksek riskli sektörler (örneğin inşaat, tarım) için pratik becerilere odaklanması.	Özellikle yüksek riskli bölgelerde öğrenciler arasında artan hazırlık düzeyi. Mesleki eğitim, acil durumlarda daha dirençli bir iş gücünün oluşmasına katkı sağlar.	UNICEF Ukraine VET Program
Uygulama 2 Mesleki ve Teknik Eğitim (VET) Eğitimlerinin Kriz Müdahalesi Eğitimi 2022-2023	Mesleki Eğitim ve Öğretim (VET) öğretmenlerine, afet hazırlığı, müdahalesi ve iyileşme süreçlerini öğretme becerileri kazandırmak amacıyla özel eğitimler verilmesi. Kriz müdahalesinin teknik eğitim programlarına nasıl entegre edileceğine odaklanması.	Eğitmenler, afet müdahalesi eğitimini daha etkili vermek için daha iyi donanımlı hale gelmiştir. Ayrıca, eğitmenler acil durumlarla başa çıkma konusunda kendilerine olan güvenlerinin arttığını bildirmişlerdir.	UNDP Ukraine Education Resilience
Uygulama 3 Mesleki ve Teknik Eğitim (VET) Öğrencileri için Mobil Afet Hazırlık	VET öğrencilerine yönelik afet hazırlık eğitimi sağlayan mobil birimler; ilk yardım, yangın güvenliği ve tahliye tatbikatları gibi sahada uygulamalı hayati becerilere odaklanmaktadır.	Mobil birimler, uzak bölgelerdeki mesleki eğitim kurumlarına ve savunmasız nüfuslara başarıyla ulaşarak afet hazırlık eğitimlerinin kapsamını genişletmiştir.	IOM Ukraine Crisis Response

Birimleri 2023			
Uygulama 4 Afet Eğitiminde Ruh Sağlığı Farkındalığının Entegrasyonu 2023	Afet eğitimlerine ruh sağlığı eğitiminin entegre edilmesi, mesleki eğitim öğrencilerinin krizlerin psikolojik etkilerini anlamalarını ve afet sonrası destek sunmalarını sağlamaya yönelik hazırlanması.	Program, öğrencilerin iyilik halinin iyileşmesine ve acil durum hazırlıklarında ruh sağlığına daha fazla odaklanılmasına yol açtı.	WHO Ukraine Mental Health Initiative
Uygulama 5 Afet Hazırlığında Yerel Topluluklarla İş Birlikleri 2023	Mesleki Eğitim ve Öğretim (VET) kurumları ile yerel toplum kuruluşları arasında, yerel risklere (örneğin, sel, yangın) yönelik afet hazırlık planları oluşturmak için iş birliği yapılması.	Topluluk bağları güçlendirilmiş ve VET öğrencilerinin yerel risk faktörlerini anlaması sağlanmıştır. Bu iş birliği yaklaşımı, topluluk dayanıklılığının artırılmasında etkili olmuştur.	UNDP Ukraine Resilience Partnership
Uygulama 6 Mesleki ve Teknik Eğitim (VET) Eğitmenlerinin Kriz Müdahalesi Eğitimi 2022-2023	Mesleki ve Teknik Eğitim (VET) eğitmenlerine, afet hazırlığı, müdahalesi ve iyileşme süreçlerini öğretme becerileri kazandırmaya yönelik uzmanlaşmış eğitimler. Kriz müdahalesinin teknik eğitime entegrasyonu üzerinde durulmaktadır..	Eğitmenler, afet müdahale eğitimini vermeye daha iyi hazırlanmış ve acil durumlarla başa çıkmada kendilerine olan güvenlerini artırmışlardır.	UNDP Ukraine Education Resilience
Uygulama 7 VET Öğrencileri için Mobil Afet Hazırlık Birimleri 2023	Mobil birimler aracılığıyla VET öğrencilerine afet hazırlığı eğitimi verilmekte; ilk yardım, yangın güvenliği ve tahliye tatbikatları gibi pratik, sahada uygulanabilir hayat kurtarma becerilerine odaklanılmaktadır.	Mobil birimler, uzak VET kurumlarına ve savunmasız nüfusa ulaşarak afet hazırlık eğitimlerinin kapsamını genişletmiştir.	IOM Ukraine Crisis Response
Uygulama 8 Afet Eğitiminde Ruh Sağlığı Farkındalığının Entegrasyonu 2023	Afet eğitimlerine ruh sağlığı eğitiminin dahil edilmesiyle, VET öğrencilerinin krizlerin psikolojik etkilerini anlamaları ve afet sonrası destek sunabilmeleri sağlanmaktadır.	Program, öğrenci refahını iyileştirmiş ve acil durum hazırlıklarında ruh sağlığına daha fazla önem verilmesini sağlamıştır.	WHO Ukraine Mental Health Initiative
Uygulama 9 Afet Hazırlığında Yerel Topluluklarla İş Birlikleri 2023	VET kurumları ile yerel toplum kuruluşları arasında iş birliği yapılarak, yerel risklere (örneğin sel, yangın) göre uyarlanmış afet hazırlık planları oluşturulmaktadır.	Topluluk bağları güçlendirilmiş ve VET öğrencilerinin yerel risk faktörlerini anlaması sağlanmıştır. Bu iş birliği yaklaşımı, topluluk dayanıklılığının artırılmasında etkili olmuştur.	UNDP Ukraine Resilience Partnership

BÖLÜM 3: ÖĞRENME FIRSATLARI

Afetlere karşı artan kırılganlık bağlamında, Avrupa Birliği, toplumun tüm kesimlerinde afet farkındalığını ve hayat kurtarma becerilerini artırmanın temel önemini kabul etmektedir. Hazırlık yalnızca kamu otoritelerinin sorumluluğu olmayıp, medya, eğitim kurumları, gençlik örgütleri, işletmeler ve bireyleri de kapsayan geniş bir paydaş kitlesinin katılımını gerektirir. **Eurobarometer** anketlerinden elde edilen güncel bulgulara göre, 2024 itibarıyla Avrupalıların neredeyse yarısı afet riskleri konusunda yeterince bilgilendirilmediğini hissetmekte ve önemli bir kesim, acil durumlara etkili şekilde hazırlanmaya yönelik daha kapsamlı bilgi talep etmektedir (Avrupa Komisyonu, 2024).

Bu eksiklikleri gidermek amacıyla, mesleki eğitim ve öğretim (VET) alanındaki öğrenciler, genel halk ve göçmen topluluklara yönelik atölyeler, seminerler ve üniversite dersleri gibi çeşitli öğrenme fırsatlarını içeren bir hazırlık kültürünün geliştirilmesi hayati önem taşımaktadır. AB, kadınlar, çocuklar ve engelli bireyler gibi kırılgan grupların eşitlik ihtiyaçlarının bu hazırlık çalışmalarına dahil edilmesinin, kimsenin geride kalmamasını sağlamak için zorunlu olduğunu vurgulamaktadır (Avrupa Komisyonu, 2024).

Bu bölümde, 2022’den itibaren her partner ülkede sunulan farklı öğrenme fırsatları incelenecek, bu girişimlerin dayanıklı toplumlar inşa etmeye ve bireylerin afet hazırlığı ve müdahalesine aktif katılımını güçlendirmeye nasıl katkı sağladığına ışık tutulacaktır.

LETONYA

Letonya’da Sivil Koruma ve Afet Yönetimi Kanunu, tüm vatandaşlar için afet farkındalığı ve hayat kurtarma becerilerinin önemini vurgulamaktadır. Letonya Parlamentosu’nun 2022 yılında yayımladığı Sivil Koruma ve Afet Yönetimi Kanunu’nun VII. Bölüm, 23. Maddesine göre, tüm sakinlerin bu alanda bilgiye erişimi sağlanmalıdır. Letonya Bakanlar Kurulu Kararı No. 716 ise, yükseköğretim, genel ve mesleki eğitim kurumlarının müfredatlarına sivil koruma konularının entegre edilmesini zorunlu kılan eğitim hükümlerini düzenlemektedir (Letonya Bakanlar Kurulu, 2022).

Başlıca hükümler şunlardır:

- Müfredatta, 3., 6., 9. ve 12. sınıflarda “İnsan Güvenliği” dersi aracılığıyla sivil koruma ve afet yönetimi konularının yer alması.
- Tüm yükseköğretim kurumlarında zorunlu olarak verilen “Sivil Koruma” dersinin uygulanması.
- Gelişmiş sivil koruma planları bulunan yüksek riskli çalışma ortamlarında çalışanlar için sivil koruma eğitiminin zorunlu olması.

Yükseköğretim kurumlarındaki eğitimler nispeten yüksek seviyede organize edilmekte olup, dersler en az 1,5 AKTS kredisi tutarında sürdürülmektedir. Bu yapı, üniversitelerin ve yüksekokulların etkili eğitim programlarına daha fazla kaynak ayırmasına olanak tanımaktadır. Ancak mevcut eğitim materyallerinin kalitesi hâlen bir endişe kaynağıdır (Letonya Kurtarma ve Acil Servisleri, 2023).

Önemli kaynaklardan biri, Savunma Bakanlığı ve diğer kuruluşların iş birliğiyle hazırlanan İngilizce broşür “Kriz Durumunda Ne Yapılmalı”dır. İlk kez 2019’da yayımlanan ve 2024’te güncellenen bu doküman, vatandaşların olası kriz durumlarına hazırlanmasına yardımcı olmak amacıyla tasarlanmıştır. Ayrıca, Avrupa Komisyonu’nun Sivil Koruma Finansal Aracı tarafından finanse edilen “Track1” projesi kapsamında, yükseköğretim kurumları, yerel yönetim sivil koruma komisyonları ve ilgili diğer kurumlar için kapsamlı öğrenme materyalleri geliştirilmiştir (Avrupa Komisyonu, 2022). Bu materyaller, uygulamalı eğitimleri teşvik etmeyi ve kamu güvenliği farkındalığını artırmayı hedeflemektedir.

İSPANYA

İspanya’da, mesleki eğitim (VET) öğretmenleri ve öğrencileri için çeşitli eğitim programları, kurslar ve eğitim kaynakları mevcuttur. Bu girişimler, afet farkındalığını güçlendirmeyi ve acil durum önleme ile müdahale becerilerini geliştirmeyi amaçlamaktadır.

Birçok acil durum ve ilk yardım eğitim programı uygulanmakta olup, en önde gelenlerden biri İspanya Kızıl Haçı tarafından sunulmaktadır. Uzmanlaşmış ilk yardım kursları, vatandaşlar ve gönüllüleri acil müdahaleye hazırlar; mağdur değerlendirmesi, temel yaşam desteği ve defibrilatör kullanımı gibi konuları kapsar ve çeşitli güvenlik güçlerinin katılımıyla gerçekleştirilir.

Ulusal Sivil Koruma Okulu, acil durum yönetimi, afet planlaması ve kritik müdahale protokolleri konusunda profesyonellere ve gönüllülere özel eğitimler sunar. Okulun amacı, doğal afetler ve kazalara etkin müdahale için halkı ve acil durum ekiplerini hazırlamaktır.

Çevrimiçi acil durum eğitim platformu (AEMET), aşırı hava olaylarının yönetimi ve afet risk azaltımı üzerine kurslar sağlar. Bu kurslar, hava durumu uyarılarının yorumlanması ve acil durumlarda karar alma araçları sunar.

Ayrıca bazı yerel yönetimler önleyici programlar geliştirmektedir. Monzón’da Belediye ve Aragón Genel Halk Sağlığı Müdürlüğü tarafından başlatılan “Juega, Vive” (Oyna, Yaşa) programı, 13-18 yaş arasındaki gençlere yönelik olup, spor aracılığıyla sağlıklı alışkanlıkları teşvik eder ve olumsuz durumlarda dayanıklılığı güçlendirerek bağımlılıkları ve riskli davranışları önlemeyi hedefler. Cartagena’daki Entegre Mesleki Eğitim Merkezi (CIFP Hespérides) ise şehir itfaiyesi ile iş birliği yaparak, katılımcıların profesyonellerle birlikte operasyonel faaliyetlerde staj yapmasına olanak tanır; böylece acil durum yönetiminde doğrudan deneyim kazanırlar.

TÜRKİYE

Türkiye’de, mesleki eğitim öğrencileri, genel halk ve göçmen/diaspora topluluklarının afet farkındalığını artırmak ve yaşam kurtarma becerilerini geliştirmek amacıyla çeşitli öğrenme fırsatları sunulmaktadır:

AFAD ve Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) İş Birliği: Mesleki okullarda afet farkındalığı eğitimi ve tatbikatları düzenlenmektedir. Eğitim konuları arasında temel afet bilinci, yangın söndürme, ilk yardım ve arama-kurtarma teknikleri yer almaktadır.

AFAD Afet Farkındalığı Eğitimi: Göçmenler de dahil olmak üzere genel halka yönelik ücretsiz eğitimler verilmektedir. Bu eğitimlerde afet hazırlığı, afet anında müdahale ve afet sonrası iyileşme süreçleri ele alınmaktadır.

Belediye Afet Eğitim Programları: Özellikle deprem riski yüksek bölgelerdeki yerel yönetimler, vatandaşlar ve göçmenler dâhil olmak üzere halkı afetlere hazırlamak amacıyla afet eğitim programları düzenlemektedir.

Üniversite Dersleri ve Sertifika Programları: Boğaziçi Üniversitesi gibi kurumlar, öğrencilere ve profesyonellere yönelik afet yönetimi sertifika programları sunmaktadır.

Çevrimiçi Platformlar: AFAD’ın "Afet Akademisi" geniş bir kitleye afet farkındalığı ve yaşam kurtarma becerileri konusunda çevrimiçi kurslar sunmaktadır.

Göçmenler İçin Afet Eğitimi: Türkiye’de yaşayan göçmenlere yönelik özel afet farkındalığı eğitimleri düzenlenmekte, acil durumlara hazırlanmaları sağlanmaktadır.

Diaspora Toplulukları İçin Öğrenme Fırsatları: Yurtdışında yaşayan Türk vatandaşları ve diaspora topluluklarına da afet farkındalığı eğitim programları verilmektedir.

Bu fırsatlar yüz yüze eğitimler, çevrimiçi kurslar, seminerler ve sertifika programları gibi çeşitli formatlarda sunulmaktadır. Bu eğitim programları katılımcıların afetlere hazırlanmalarına ve temel yaşam kurtarma becerilerini kazanmalarına yardımcı olmaktadır.

İZLANDA

İzlanda’da afet ve sivil güvenlik alanındaki öğrenme fırsatları, mesleki eğitim ve yaşam boyu öğrenim alanında devam eden reformlar aracılığıyla dolaylı olarak desteklenmektedir. 2014 yılında yayımlanan Eğitim Reformu Beyaz Kitabı’nın ardından, İzlanda Eğitim Bakanlığı, İzlanda Sanayi Federasyonu ve Yerel Yönetimler Birliği iş birliğiyle mesleki eğitim ve öğretimin (VET) kalitesini ve erişilebilirliğini güçlendirmeye yönelik stratejik bir çerçeve başlatmıştır. Bu reformlar, mesleki eğitimi daha görünür ve cazip hale getirmeyi, çıraklık yerlerine erişimi artırmayı, rehberlik hizmetlerini genişletmeyi ve kırsal bölgelerde öğrenenler için esnekliği artırmayı hedeflemektedir. Afet odaklı programlar henüz mesleki eğitimde yaygınlaşmamış olsa da, reform ortamı işyeri güvenliği, acil durum hazırlığı ve çevresel dayanıklılık gibi konuların kademeli olarak dahil edilmesine olanak tanımaktadır; özellikle inşaat, sağlık ve turizm gibi sektörlerde.

Ayrıca, İzlanda’daki kamu üniversiteleri — İzlanda Üniversitesi ve Reykjavik Üniversitesi dahil — çevre bilimi, halk sağlığı ve iklimle ilgili risk yönetimi alanlarında dersler ve araştırma girişimleri sunmakta olup, bu çalışmalar ulusal afet farkındalığı yetkinliğinin gelişimine katkıda bulunmaktadır. Ülke genelindeki yaşam boyu öğrenme merkezleri de özellikle kırsal topluluklarda yetişkinlere yönelik sürdürülebilir kalkınma ve sivil koruma hedefleriyle uyumlu dayanıklılık geliştirme uygulamalarına odaklanan hedeflenmiş eğitimler sağlamaktadır.

KIBRIS

Kıbrıs’ta, İnsan Kaynakları Geliştirme Kurumu (HRDA) tarafından sunulan Öğrenme Fırsatları Programları, afet dayanıklılığı, yeşil beceriler ve acil durum protokolleri konularında atölye çalışmaları ve sertifikalı eğitimleri içermektedir. Kıbrıs Verimlilik Merkezi (CPC), özellikle yaşlı çalışanları hedef alarak çevresel hazırlık konularında yaşam boyu öğrenmeyi desteklemektedir. Kıbrıs Üniversitesi ve Avrupa Kıbrıs Üniversitesi gibi kamu üniversiteleri ise halk sağlığı, çevre bilimi ve mühendislik bölümlerinde afetle ilgili modüllere yer vermektedir.

UKRAYNA

2022’den bu yana Ukrayna’da Mesleki Eğitim ve Öğretim (VET) öğrencileri, genel halk, göçmenler ve diaspora topluluklarına yönelik afet farkındalığı ve hayat kurtarma becerilerine odaklanan çeşitli öğrenme fırsatları geliştirilmiştir. Öne çıkan girişimlerden biri, eğitim çalışanlarına özellikle VET eğitmenlerine dayanıklılık eğitimi veren profesyonel uzmanların yürüttüğü çalışmalardır. Bu eğitimler sayesinde, eğitmenlerin acil durumlarda öğrencilere destek olma kapasiteleri artırılmış; kriz yönetimi ve öğrencilerin zorlu zamanlarda iyilik hallerini koruma konularında yetkinlikleri güçlenmiştir. Bu etkinin somut kanıtları, Natan Relief tarafından yapılan değerlendirmelerde ortaya konmuştur.

Ukrayna’da afet farkındalığı ve hayat kurtarma becerilerini geliştirmeye yönelik yürütülen bir diğer önemli program, *Kriz Liderliği Programı (CLP)*’dir. Bu program, mesleki eğitim kurumlarında görev yapanlar da dahil olmak üzere ilk müdahale ekiplerine liderlik becerileri kazandırmayı hedeflemektedir.

İnsani Liderlik Merkezi (Centre for Humanitarian Leadership) tarafından belgelenen bulgulara göre, program katılımcıların kriz yönetimi konusundaki liderlik yetkinliklerini önemli ölçüde artırmış ve müdahale süreçlerinde daha etkin rol oynamalarını sağlamıştır.

Haziran 2024'te, afet müdahalesinde görev alan insani yardım profesyonellerinin müzakere becerilerini geliştirmek amacıyla ileri düzey bir atölye düzenlenmiştir. *Kolektif İnsani Müzakere Merkezi (CCHN)* tarafından aktarıldığı üzere, katılımcılar afet senaryolarına uygulanabilir müzakere taktiklerinde belirgin bir yetkinlik artışı yaşadıklarını bildirmiştir.

Ayrıca, *mental sağlık ve psiko-sosyal destek (MHPSS)* alanında da eğitimler verilmiş; bu eğitimlere eğitimciler ve sosyal hizmet uzmanları gibi profesyoneller katılmıştır. Bu oturumlar, acil durumlar sırasında ruh sağlığı desteği sağlayabilme becerilerini geliştirmeyi amaçlamış ve *INARA* tarafından yapılan değerlendirmelere göre, krizler sırasında bu ihtiyaçlara yanıt verebilme kapasitelerini önemli ölçüde artırmıştır.

2023 yılında ise VET öğrencileri ve genel halka yönelik *afet risk azaltımı stratejilerine* odaklanan atölye çalışmaları gerçekleştirilmiştir. *İnsani Liderlik Akademisi'*nin katkılarıyla düzenlenen bu etkinlikler sonucunda, katılımcılar potansiyel afet riskleri konusunda daha bilinçli ve hazırlıklı hale geldiklerini ifade etmiştir.

Toplum temelli afet hazırlık eğitimleri de uygulanmış; bu eğitimlerle yerel halk (göçmenler ve diaspora üyeleri dahil) eğitilerek toplum direncinin artırılması hedeflenmiştir. *Uluslararası Göç Politikaları Geliştirme Merkezi (ICMPD)*'nin verilerine göre, bu girişimler topluluk ağlarını güçlendirmiş ve genel afet müdahale kapasitesini geliştirmiştir.

Nisan 2024'te, devam eden çatışmanın neden olduğu çevresel hasarları ele almak amacıyla atölyeler düzenlenmiş ve uygun afet müdahale stratejileri geliştirilmesi sağlanmıştır. *Ulusal Akademiler'*in raporuna göre, katılımcılar çevresel zorluklar ve uygun müdahale yöntemleri konusunda daha derin bir farkındalık kazanmıştır.

Son olarak, Ukrayna diasporasının afet müdahale süreçlerine dahil edilmesine yönelik eğitimler ve atölye çalışmaları da gerçekleştirilmiştir. Bu girişimler sayesinde diaspora toplulukları ile yerel afet müdahale girişimleri arasında daha güçlü bir iş birliği olduğu *Göç Politikası Enstitüsü (Migration Policy Institute)* tarafından belgelenmiştir.

BÖLÜM 4: YANLIŞ BİLGİLER VE EFSANELERİN ANALİZİ

Günümüz dijital çağında, afetlere hazırlık konusundaki yanlış bilgiler ve mitler, etkili eğitim ve toplumsal müdahale stratejileri açısından ciddi zorluklar oluşturmaktadır. Bu yanlış algıların ortadan kaldırılması, kamu güvenliği ve toplumun dirençliliğini artırmak açısından hayati önemdedir. VET-READY projesi kapsamında yer alan farklı ülkeler, bölgelerinde yaygın olan mitleri ve yanlış bilgileri raporlamış, bu yanlış anlatıların afet hazırlık çabalarına nasıl zarar verdiğini gözler önüne sermiştir.

Ortak ülkeler arasında yapılan analizler; Ukrayna, İzlanda, Letonya, Türkiye, Kıbrıs ve İspanya gibi birçok bölgede afet hazırlığını sekteye uğratan ortak mitlerin var olduğunu göstermektedir. Bu efsaneler, hem eğitimi hem de toplumun afetlere müdahale kapasitesini zayıflatmakta ve kamu güvenliğini tehlikeye atmaktadır. Aşağıda, partner ülkelerde yaygın olarak gözlemlenen yanlış inanışlara dair öne çıkan başlıklar sunulmuştur:

HASTALIKLARIN KAÇINILMAZ OLDUĞU VE KADERCİLİK ANLAYIŞI

Ukrayna'da, afetler sırasında salgın hastalıkların “kaçınılmaz” olduğuna dair bir anlatı gelişmiştir. Bu durum, insanların önlem almasını engelleyerek kaderci bir yaklaşımı teşvik etmektedir. **Letonya**'da ise büyük çaplı afetlerin “çok nadir” olduğu algısı yaygındır. Bu da halk arasında hazırlık yapma gerekliliğini küçümseyen bir rahatlık ve umursamazlık hali yaratmaktadır.

YARDIM KURULUŞLARINA GÜVENSİZLİK

Ukrayna'da, Uluslararası Kızılhaç Komitesi (ICRC) gibi yardım kuruluşlarının zorla tahliye yaptığı yönündeki asılsız iddialar, halkın bu kurumlara olan güvenini zayıflatmakta ve afet yardımı konusundaki iş birliğini zorlaştırmaktadır. Benzer şekilde **Kıbrıs**'ta da, orman yangınlarına müdahalede geç kalındığına dair söylentiler kamu otoritelerine olan güveni sarsmış ve toplumda tepkiyle karşılanmıştır.

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNİ İNKAR VE KOMPLO TEORİLERİ

Letonya'da bazı kesimler, iklim değişikliğini ve doğal afetleri hükümetlerin bir oyunu olarak görmekte, çevresel değişimleri “chemtrail” (gizli kimyasal yayımı) gibi sahte bilimsel açıklamalarla izah etmektedir. Bu tür yanlış inanışlar, toplumun planlama ve hazırlık yapma konusundaki motivasyonunu ciddi şekilde zayıflatmaktadır.

AFET SIRASINDA GÜVENLİK HAKKINDA YANLIŞ BİLGİLER

Pek çok ülkede, afet anında nasıl davranılması gerektiği konusunda yanlış bilgiler mevcuttur. Örneğin, pek çok kişi depremler sırasında kapı eşiğinde durmanın güvenli olduğunu düşünürken, uzmanlar sağlam masaların yanına sığınmanın daha güvenli olduğunu belirtmektedir. Türkiye'de de benzer şekilde, deprem hazırlığına dair mitler, etkili güvenlik önlemleri konusunda bir yanlış anlama olduğunu göstermektedir.

İzlanda'da depremler ve volkanik patlamalar sırasında nasıl hareket edilmesi gerektiğine dair yaygın yanlış kanılar bulunmaktadır. Sık rastlanan bir efsane, İzlanda'nın sürekli olarak felaket boyutunda volkanik patlamaların eşiğinde olduğu yönündedir. Ülke, Atlas Okyanusu ortası sırtı üzerinde yer aldığı için düzenli volkanik aktiviteler yaşasa da, 2021 ile 2024 yılları arasında Fagradalsfjall'da gerçekleşenler gibi patlamaların çoğu yerel düzeyde kalmakta ve yakından izlenmektedir. Bir diğer yanlış inanç ise her depremin yaklaşan bir volkanik patlamanın habercisi olduğudur; oysa gerçekte, depremlerin büyük çoğunluğu yalnızca normal tektonik hareketlerin bir parçasıdır. Bu tür yanlış anlamalar genellikle sansasyonel medya haberleri ve TikTok, Twitter (X) ve Facebook gibi sosyal medya platformlarında yayılan doğrulanmamış içerikler tarafından körüklenmektedir. Ayrıca bazı İzlandalılar, depremler sırasında binalarının yıkılabileceğine inanmakta; ancak ülkenin sıkı sismik yapı yönetmelikleri nedeniyle yapıların

genel olarak oldukça sağlam olduğu bilinmektedir. Yine de sabitlenmemiş mobilya ve ev eşyaları risk oluşturmaya devam etmektedir. Yetkililer, acil durum çantalarının hazır bulundurulmasını önermekte ve halkı “Çök, Kapan, Tutun” gibi basit protokolleri ezberleyerek sismik olaylara etkili şekilde yanıt vermeye teşvik etmektedir.

TAHMIN EDİLEBİLİRLİK VE KONTROL İNANCI

Yanlış bilgilendirme, birçok kişinin deprem gibi afetlerin doğru bir şekilde tahmin edilebileceğine veya küçük depremlerin daha büyük depremlerin riskini ortadan kaldırdığına inanmasına yol açmaktadır. Bu bakış açısı, bireylerin tahminleri bekleme eğilimine girmelerine ve proaktif önlemler almamalarına neden olarak, aktif hazırlık eksikliğine yol açmaktadır.

KAMU ALGISI VE ACIL DURUM MÜDAHALE EĞİTİMİ

Kıbrıs'tan elde edilen anket verileri, bazı insanların acil durumlarda nasıl hareket edeceğini bildiklerini iddia etse de, çoğunluğunun bu bilgiyi sezgilerine dayanarak kullandığını, yani resmi bir eğitim almadığını göstermektedir. Bu durum, birçok ortak ülkede afet farkındalığı açısından ciddi bir boşluk olduğunu ve yapılandırılmış eğitim programlarına olan ihtiyacı gözler önüne sermektedir.

YANILTICI ACIL DURUM PROTOKOLLERİ VE EYLEMLERİ

Afetler sırasında uygulanacak doğru eylemlerle ilgili yanlış inanışlar, tehlikeli durumlara neden olabilir. Kasırga sırasında pencerelerin açılması gerektiği ya da sel sularında araçla ilerlemenin güvenli olduğu gibi yanlış bilgiler, hayati tehlike oluşturabilecek senaryoların ortaya çıkmasına sebep olmaktadır.

HAZIRLIKTAKI SORUMLULUĞUN PAYLAŞIMI

Birçok ortak ülkede yaygın olan bir diğer yanlış düşünce, yalnızca yetkililerin afetlere karşı hazırlıklı olması gerektiğidir. Oysa ki bireysel ve toplumsal hazırlık da en az resmi makamlar kadar önemlidir. Bu yanlış anlayış, toplu dayanıklılığı zayıflatmakta ve afet anlarında bireylerin acil durum hizmetlerine bağımlı hale gelmesine neden olmaktadır. Bu da öz yeterlilik duygusunun gelişmesini engellemektedir.

BÖLÜM 5: MEVZUAT VE POLİTİKA ANALİZİ

Son yıllarda, afet hazırlıklarının yasalara ve politikalara entegre edilmesi, Avrupa Birliği genelinde dayanıklılığın güçlendirilmesi açısından hayati önem kazanmıştır. AB, tüm politika ve eylemlerde hazırlığın dahil edilmesinin önemini vurgulamakta; çeşitli yasal çerçeveler içinde güvenlik ve hazırlık seviyelerinin iyileştirilmesine odaklanmaktadır. Bu yeni politika, yasa ve yönetmelikler, bireylerin ve kurumların afet hazırlığı ve müdahalesi konusundaki sorumluluklarını tanımlamada kritik bir rol oynamaktadır. Bu bölüm, her bir ortak ülkenin temel sivil güvenlik planları ve düzenlemelerini inceleyerek, toplum üyelerine atanan rollerin pratik afet hazırlığını ve dayanıklılığını artırmaya yönelik nasıl yapılandırıldığını ortaya koyacaktır.

Koordine çabaların önemi ve Kritik Varlıkların Dayanıklılığı (CER) ile Ağ ve Bilgi Sistemleri (NIS2) Direktifleri gibi AB direktiflerine uyumun gerekliliği kabul edilmekle birlikte, bu bölüm öncelikle ulusal mevzuat çerçevelerinin analizine odaklanacaktır.

LETONYA

Letonya'daki sivil koruma sistemi, ülkenin ulusal güvenlik çerçevesinin temel bir bileşenidir. Bu sistem, sivil ve askeri otoriteler arasında kaynaklar ve kapasiteleri etkin bir şekilde koordine ederek kapsamlı bir ulusal koruma stratejisi oluşturur. Ulusal güvenlik, Devlet ve toplumun ortak çabalarıyla sağlanır; böylece ülkenin bağımsızlığı, anayasal bütünlüğü ve istikrarı güvence altına alınır (Ulusal Güvenlik Yasası, 2022). Sivil koruma; afetler veya potansiyel tehditler sırasında insanları, çevreyi ve mülkü korumaya yönelik organizasyonel, mühendislik, mali, eğitimsel ve bilimsel eylemleri içeren çeşitli önlemleri kapsar.

Letonya'da sivil korumayı düzenleyen temel mevzuat, 1 Ekim 2016 tarihinde yürürlüğe giren ve en son 30 Haziran 2023'te önemli değişiklikler yapılan Sivil Koruma ve Afet Yönetimi Yasasıdır. Bu yasa, çeşitli sivil koruma ve afet yönetimi aktörlerinin yetki ve sorumluluklarını belirleyerek bireylerin ve çevrenin güvenliğini artıran önlemlerin etkinliğini güçlendirir.

Letonya'da sivil koruma yönetim yapısı üç seviyede organize edilmiştir: ulusal, bölgesel ve yerel.

- Ulusal düzeyde, Başbakan sivil koruma stratejisinin gözetimini yapar. Birden fazla bakanlık ve devlet otoritesi, bu politikaların etkin bir şekilde uygulanması için iş birliği yapar. Bu yapının önemli bir parçası olan Kriz Yönetim Konseyi, acil durumlarda müdahaleleri koordine eder. Bu Konsey'e destek veren Kriz Yönetim Konseyi Sekreteryası ise idari görevler ve planlamadan sorumludur. Devlet İtfaiye ve Kurtarma Servisi (VUGD) yangın söndürme ve kurtarma operasyonlarını yürütürken, Sivil Koruma Operasyon Kontrol Merkezi afet müdahaleleri sırasında günlük operasyonları yönetir;
- Bölgesel düzeyde, yerel yönetimler kendi topluluklarına özgü sivil koruma stratejileri planlar ve hazırlar. Bu otoriteler, Yerel Yönetimler İş Birliği Bölgesi Sivil Koruma Komisyonu ile birlikte çalışarak uygulamanın etkinliğini sağlar. VUGD'nin bölgesel birimleri ise temel acil durum yönetimi hizmetlerini sunar;
- Yerel düzeyde, kamu otoriteleri üst düzeylerde hazırlanan sivil koruma planlarının uygulanmasından sorumludur. Her yerleşim birimi, afet müdahalelerini denetleyen bir Kurtarma Müdürü atar. Yerel operasyon hizmetleri, toplum örgütleri ve sivil toplum kuruluşları, özellikle büyük acil durumlarda toplumun hazırlığını artırmak için iş birliği yapar ve çoğunlukla Ulusal Silahlı Kuvvetlerle ortak çalışır.

VUGD, diğer yetkililerle koordineli olarak Devlet Sivil Koruma Planı'nı hazırlar. İçişleri Bakanlığı, planın uygulanmasını her yıl değerlendirir ve 1 Mayıs'a kadar Bakanlar Kurulu'na bilgilendirici bir rapor sunar. Gerekirse Bakanlık, plan üzerinde değişiklikler taslak halinde hazırlar.

Devlet Sivil Koruma Planı'nın temel unsurları şunlardır:

- Belirlenen tehditler;
- Risk değerlendirmeleri;
- Afetler sırasında koordinasyon sistemleri;
- Ulusal erken uyarı sistemleri ve bunların birlikte çalışabilirliği;
- Kriz iletişim prosedürleri;
- Uluslararası ve insani yardım için iş birliği çerçeveleri;
- Yurtdışındaki Letonyalı vatandaşların tahliye prosedürleri;
- Askeri işgaller ve acil durumlar için protokoller;
- Olay komuta yapıları;
- Planlanmış sivil koruma tatbikatları.

Yerel yönetim meclisleri, sivil koruma planlarını en az dört yılda bir onaylamak zorundadır ve yerel sivil koruma komisyonu bu planlarda gerekli değişiklikleri önerme yetkisine sahiptir. Artan tehlike sınıfına giren tesislerin sahipleri de benzer şekilde, sivil koruma planlarını her dört yılda bir onaylamak zorundadır (Sivil Koruma ve Afet Yönetimi Kanunu, 2023).

Devlet ve yerel makamlar, sivil koruma için eğitim ve tatbikatlar düzenlemektedir; tüzel kişiler, çeşitli devlet kurumlarını içeren kurumlararası tatbikatları koordine edebilirler. Bu düzenli eğitim ve planlama çalışmaları, afet hazırlığını artırmak ve koordineli bir acil durum müdahalesini sağlamak açısından hayati öneme sahiptir (Sivil Koruma Tatbikatları ve Kamu Bilinçlendirmesi, 2025).

Tatbikatlar seviyelerine göre sınıflandırılmıştır:

- Yerel düzey tatbikatları her üç yılda bir yapılır;
- Bölgesel düzey tatbikatları her dört yılda bir yapılır;
- Ulusal düzey tatbikatları her dört yılda bir planlanır;
- Uluslararası tatbikatlar ise farklı kapasite ve kurumların iş birliği ve birlikte çalışabilirliğini test eder.

İSPANYA

İspanya'da afet hazırlığı ve acil durum farkındalığı, risk önleme, yönetim ve azaltım için sağlam bir yasal çerçeve tarafından desteklenmektedir.

Öncelikle, Mesleki Eğitim ve Öğretime (VET) özgü olmasa da, İspanya'daki afet farkındalığının büyük ölçüde Ulusal Mevzuat tarafından desteklendiği; özellikle 9 Temmuz 2015 tarihli 17/2015 sayılı Ulusal Sivil Koruma Sistemi Kanunu'nun, İspanya'daki acil durumların önlenmesi ve yönetimi için temel oluşturduğu belirtilmelidir (Resmi Gazete, 2015). Bu kanun, Mesleki Eğitime özgü olmasa da, eğitimde afet eğitimini dahil etmek için temel oluşturmaktadır. Benzer şekilde, ülkedeki başlıca tehdit ve riskleri tanımlayan ve bunların yönetimi için yönergeler belirleyen Ulusal Sivil Koruma Strateji Planı (2019) ve afet risklerinin azaltılmasını eğitim politikalarına entegre eden İklim Değişikliğine Uyum Ulusal Planı (PNACC) (Ekolojik Geçiş Bakanlığı, 2021) da önemlidir.

Eğitim alanına özel olarak bakıldığında, Organik Kanun 3/2020 (LOMLOE), çevre eğitimi ve sürdürülebilirliği vurgulayarak afet önleme becerilerinin müfredata dahil edilmesini teşvik etmektedir (Resmi Gazete, 2020). Ayrıca, 157/2022 sayılı Kraliyet Kararnamesi, mesleki eğitim de dahil olmak üzere ortaöğretimde güvenlik ve risk önleminin dahil edilmesini zorunlu kılmaktadır.

17/2015 sayılı Ulusal Sivil Koruma Sistemi Kanunu, İspanya'daki acil durum yönetimini düzenleyen temel yasadır. Bu mevzuat, kamu idarelerinin sorumluluklarını tanımlamakta ve afet önleme, planlama ve müdahale ilkelerini belirlemektedir (Resmi Gazete, 2015). Mesleki Eğitime özel olmasa da, kapsamlı yaklaşımı farklı eğitim seviyelerinde afet eğitimine olanak sağlamaktadır.

Organik Kanun 3/2020 (LOMLOE), eğitim alanında çevre eğitimi ve sürdürülebilirliğin önemini vurgulamakta ve afet önleme ile ilgili becerilerin kazandırılmasını desteklemektedir. LOMLOE, okul müfredatında güvenlik, risk yönetimi ve iklim değişikliği konularının yer almasını güçlendirmektedir (Resmi Gazete, 2020).

Son olarak, 157/2022 sayılı Kraliyet Kararnamesi, ortaöğretimde, mesleki eğitim dahil olmak üzere, güvenlik ve risk önleme eğitimi zorunlu kılarak öğrencilerin acil durumlarda güvenli ve etkili hareket etmeleri için gerekli bilgi ve becerileri edinmesini sağlamaktadır.

TÜRKİYE

Türkiye, etkili afet hazırlığı, müdahalesi ve iyileştirme süreçlerini sağlamak amacıyla kapsamlı bir yasal çerçeve oluşturmuştur. Bu çerçeve, çeşitli temel kanunlar ve yönetmeliklerden oluşmaktadır.

Önemli yasalardan biri, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı'nın (AFAD) organizasyonu ve görevlerini düzenleyen 5902 sayılı Kanun'dur. Bu kanun, AFAD'ın ulusal düzeyde afet yönetimi çalışmalarını koordine etmedeki kritik rolünü tanımlar.

1959 yılında yürürlüğe giren 7269 sayılı Kanun ise kamu hayatını etkileyen afetlere karşı alınacak tedbirler ve yardım faaliyetlerini düzenlemektedir. Bu mevzuat, afet önleme ve risk azaltma çalışmalarına odaklanmakta ve afet sonrası yardım sağlamaktadır.

Bir diğer önemli yasa, riskli alanların dönüştürülmesine ilişkin 6306 sayılı Kanun'dur. Bu yasa, afet riski taşıyan bölgelerde kentsel dönüşüm ve yapıların yenilenmesini vurgulayarak, kentsel alanlarda risklerin proaktif olarak azaltılmasına önem verir.

Ayrıca, yerel yönetimlerin afet yönetimindeki rolü, Büyükşehir Belediyesi Kanunu (5216 sayılı Kanun) ve Belediye Kanunu (5393 sayılı Kanun) ile düzenlenmiştir. Bu yasalar, belediyelerin kendi yetki alanlarında afet yönetimi stratejilerini uygulama sorumluluklarını belirler.

Türkiye, afet müdahalesini kolaylaştırmak için ulusal ve yerel düzeyde çeşitli afet planları geliştirmiştir. Türkiye Afet Müdahale Planı (TAMP), afet öncesi, sırası ve sonrası ulusal koordinasyon çerçevesi olarak işlev görür. Bu plana paralel olarak her ilin özgün afet yönetimi yaklaşımlarını detaylandıran İl Afet Müdahale Planları ve risklerin belirlenerek önleyici tedbirlerin oluşturulmasını amaçlayan İl Risk Azaltma Planları (İRAP) da bulunmaktadır.

Yasal düzenlemeler, acil durum ve sivil güvenlik konularını da kapsar. Afet ve Acil Durum Yönetmeliği, afet ve acil durumlarda izlenmesi gereken prosedürleri belirleyerek sistematik müdahale

sağlar. 2018 tarihli Türkiye Bina Deprem Yönetmeliği ise yapıların deprem karşısında dayanıklılığını sağlamak için teknik esasları düzenler. Ayrıca, İş Yerlerinde Acil Durumlar Yönetmeliği işverenlerin çalışan güvenliği için acil durum planları hazırlamasını zorunlu kılar. Tehlikeli Maddeler ve Endüstriyel Kazalara Karşı Güvenlik Yönetmeliği ise kimyasal ve endüstriyel tesislerde acil durum prosedürlerini düzenler.

Türkiye'nin AFAD, TAMP ve İRAP gibi kapsamlı mevzuat ve planları, afet hazırlığı, müdahalesi ve iyileştirilmesinde koordinasyonu artırmayı ve roller ile sorumlulukları netleştirmeyi amaçlar. Ancak sistemin etkinliği, bireylerin ve toplumun tüm kesimlerinin afet yönetimindeki görevlerini aktif biçimde yerine getirmesine bağlıdır.

İZLANDA

İzlanda'da afet ve sivil koruma, hazırlık, risk değerlendirmesi ve koordineli müdahaleye vurgu yapan güçlü bir yasal ve kurumsal çerçeve ile düzenlenmiştir. Bu sistemin temelini oluşturan yasa, Sivil Koruma Yasası (No. 82/2008) olup, Sivil Koruma ve Acil Durum Yönetimi Dairesi'ni (DCPEM) kurmakta ve ulusal, bölgesel ile yerel yetkililerin sorumluluklarını tanımlamaktadır. Bu mevzuat, ulusal ve belediye düzeylerinde düzenli olarak tehlike türüne özgü risk değerlendirmeleri yapılmasını ve acil durum planlarının hazırlanmasını zorunlu kılar. Yerel Yönetimler Yasası ise belediyelerin ulusal stratejilerle uyumlu yerel acil durum planları geliştirme görevini pekiştirir.

DCPEM, İzlanda Polis Teşkilatı Ulusal Komiserliği'ne bağlı olarak faaliyet gösterir ve acil durumlarda merkezi koordinasyon organı olarak görev yapar. Çoklu tehlike yaklaşımını benimseyerek İzlanda Meteoroloji Ofisi ve İzlanda Üniversitesi gibi bilimsel kurumlarla yakın iş birliği içindedir. Bu iş birliği sayesinde erken uyarı sistemlerini yönetir, kurumlar arası koordinasyonu sağlar ve krizler sırasında kamuya net bilgi aktarımını garanti eder.

İzlanda'nın afet politikaları, volkanik patlamalar ve şiddetli hava olayları gibi çeşitli acil durumlarda test edilmiştir. Uygulama örnekleri arasında, mobil uygulamalar ve medya aracılığıyla gerçek zamanlı halk uyarıları, acil müdahale birimleri tarafından koordine edilen tahliyeler ve mülk kaybı ya da yer değiştirme yaşayanlara destek için kamu sigorta mekanizmaları yer almaktadır.

Bu sistemin güçlü yönlerine rağmen bazı zorluklar devam etmektedir. Özellikle küçük ve uzak belediyelerde yerel acil durum planlarının daha sık güncellenmesi gerekmektedir. Ayrıca, düzenli hazırlık tatbikatları yoluyla halkın katılımının artırılması ve kırsal bölgelerde ulaşım ve acil müdahale kapasitelerinin iyileştirilmesi gibi altyapı dayanıklılığının güçlendirilmesi ihtiyacı vardır.

KIBRIS

Kıbrıs Sivil Savunma Yasası (1996'da değişiklik yapılmıştır), sivil koruma faaliyetleri için yasal temel sağlar. Ana sorumluluklar arasında tahliyelerin koordine edilmesi, halkın uyarılması ve eğitimlerin düzenlenmesi yer alır. Ulusal acil durum eylem planları risk azaltma ve kamu güvenliğine vurgu yapar. Mevzuat, kamu kurumlarında afet tatbikatları ve hazırlık yapılmasını zorunlu kılar, ancak Mesleki Eğitim ve Öğretim'in (VET) entegrasyonuna dair spesifik düzenlemeler içermez.

Kıbrıs Cumhuriyeti, ayrıca Avrupa Birliği Sivil Koruma Mekanizması'na uyar ve ulusal acil durum stratejilerini Sendai Afet Risklerinin Azaltılması Çerçevesi gibi uluslararası yapılarla uyumlu hale getirir. Çoklu tehlike yaklaşımını öne çıkaran Sendai Çerçevesi, üye devletleri doğal, teknolojik ve biyolojik afet türlerini entegre risk yönetimi stratejileri içinde ele almaya teşvik eder. Kıbrıs'taki ulusal acil durum planları, iklim kaynaklı afetler ve biyolojik tehlikeler gibi güncel konuları da kapsayacak şekilde son yıllarda güncellenmiştir. Bu uyum, afet hazırlığı ve dayanıklılık geliştirmede daha sistematik ve kapsayıcı bir yaklaşımı destekler.

Buna rağmen, bu stratejilerin resmi Mesleki Eğitim ve Öğretim sistemine entegrasyonunda halen boşluklar mevcuttur. Mevcut mevzuat ve hazırlık protokolleri genel olarak kamu kurumları, memurlar ve acil müdahale birimlerine yöneliktir; Mesleki Eğitim öğretmenleri veya öğrencileri, hazırlık ve müdahale ekosisteminin bir parçası olarak yeterince tanınmamaktadır. Afet farkındalığını mesleki eğitim politikasının temel bir bileşeni olarak kapsayan uyarlanmış yasal ve kurumsal çerçevelerin geliştirilmesi için fırsat bulunmaktadır.

UKRAYNA

Ukrayna'da afet hazırlığı ve müdahalesi, toplumun çeşitli aktörlerinin rollerini ve sorumluluklarını belirleyen kapsamlı yasal ve düzenleyici bir çerçeve ile yönetilmektedir. Bu belgeler, sivil güvenlik için koordineli ve pratik bir yaklaşımın sağlanmasını temin eder.

Ukrayna'nın afet yönetimi mevzuatının temelini, 31 Mart 2023 tarihinde 5403-VI sayılı Kanun kapsamında yürürlüğe giren Ukrayna Sivil Koruma Kanunu oluşturmaktadır. Bu yasal çerçeve; insanları, bölgeleri, çevreyi ve mülkiyeti acil durumlardan korumaya ilişkin ilişkileri düzenlemektedir. Kanun, devlet otoritelerinin yetkilerini tanımlamakta ve vatandaşların ile kuruluşların afetlere hazırlık ve müdahale konusundaki sorumluluklarını belirlemektedir. Bakanlar Kurulu, ulusal düzeyde afetlerin önlenmesi ve müdahalesinin koordinasyonundan sorumlu olan Teknolojik ve Çevresel Güvenlik ile Acil Durumlar Devlet Komisyonunun kurulmasını denetlemektedir. Bölgesel ve yerel yönetimler de kendi sivil koruma komisyonlarını oluşturmaktan sorumludur; böylece afet hazırlık önlemleri, her topluluğun özel ihtiyaçlarına göre uyarlanabilmektedir. Ayrıca, tüm bireyler ve kurumlar, afet anında güvenlik protokollerine uymak ve acil durum hizmetleriyle iş birliği yapmak suretiyle sivil koruma faaliyetlerine katılmakla yükümlüdür.

Ukrayna'nın afet yönetimi çerçevesinin bir diğer önemli unsuru, 9 Ocak 2014 tarihli ve 11 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe giren Birleşik Devlet Sivil Koruma Sistemi Yönetmeliğidir. Bu yönetmelik, Birleşik Devlet Sivil Koruma Sistemi'nin (USCPS) yapısını ve işleyiş prosedürlerini tanımlamaktadır. Merkezi yürütme organları, USCPS bünyesinde işlevsel alt sistemler oluşturmaktan ve acil durumları etkin bir şekilde önlemek ve müdahale etmek üzere kendi kuvvet ve kaynaklarını hazırlamaktan sorumludur. Yerel yürütme yetkilileri ise, bölgesel ve yerel düzeyde sivil koruma önlemlerini organize etmek ve uygulamakla yükümlüdür; bu sayede afet müdahalesi hem etkili hem de yerel koşullara uygun hâle getirilir. İşletmeler, kurumlar ve kuruluşlar da kendi iç sivil koruma hizmetlerini oluşturmalı ve acil durum planları geliştirerek personelin kendi alanlarında meydana gelebilecek acil durumlarla nasıl başa çıkacağı konusunda eğitim almasını sağlamalıdır.

5 Temmuz 2012 tarihinde kabul edilen 5081-VI sayılı Kanun kapsamında yürürlüğe giren "Ukrayna Acil Tıbbi Yardım Hakkında Kanun", afetler sırasında acil tıbbi hizmetlerin organizasyonunu ve sunulmasını düzenlemekte; sağlık hizmeti sunucularının ve vatandaşların sorumluluklarını tanımlamaktadır. Acil tıbbi hizmetler, afet mağdurlarına zamanında ve yetkin tıbbi bakım sağlamakla yükümlüdür; buna, hastane

öncesi bakım ve tıbbi tesislere nakil de dahildir. Vatandaşların ise, acil tıbbi yardımı gecikmeden talep etmeleri ve müdahale ekiplerine etkili bakımın sağlanabilmesi için doğru bilgi vermeleri beklenmektedir.

1994 yılında yürürlüğe giren ve 4004-XII sayılı Kanun kapsamında kabul edilen “Ukrayna Nüfusun Hijyenik ve Epidemiyolojik Refahının Sağlanması Hakkında Kanun”, acil durumlar sırasında halk sağlığının güvenliğini ele almakta ve çeşitli paydaşlara görevler vermektedir. Devlet yetkilileri, afetler sırasında bulaşıcı hastalıkların yayılmasını önlemek amacıyla gözetim ve kontrol faaliyetlerini yürütmekle sorumludur. Yerel yönetimler ise, bağışıklama kampanyalarının organize edilmesi ve sağlık bilgilerinin yaygınlaştırılması gibi toplum düzeyinde halk sağlığı müdahalelerini gerçekleştirmekle yükümlüdür. İşverenler ve eğitim kurumları ise sağlık düzenlemelerine uymalı, hijyen için gerekli olanakları sağlamalı ve salgın dönemlerinde temas takibi çalışmalarını desteklemelidir.

8 Şubat 1995 tarihinde yürürlüğe giren ve 39/95-VR sayılı Kanun kapsamında kabul edilen “Ukrayna Nükleer Enerji Kullanımı ve Radyasyon Güvenliği Hakkında Kanun”, Ukrayna’nın nükleer enerji geçmişi göz önünde bulundurulduğunda özellikle önemli olan nükleer güvenliği düzenlemektedir. Düzenleyici otoriteler, nükleer tesislerin güvenlik standartlarına uyumunu denetlemekte ve radyolojik acil durumlara müdahale etmektedir. Nükleer tesis işletmecileri, kamu güvenliğini korumak amacıyla sıkı güvenlik protokolleri uygulamak, düzenli eğitimler yapmak ve acil durum müdahale planları geliştirmekle yükümlüdür. Genel halk ise radyasyon güvenliği konusunda bilgilendirilmekte ve nükleer bir olay durumunda alınması gereken koruyucu önlemler konusunda talimatlandırılmaktadır.

Ayrıca, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi 1325 Sayılı Kadın, Barış ve Güvenlik Kararının Uygulanması Ulusal Eylem Planı (2020-2025), afet müdahalesinde önemli bir rol oynayan kadınların barış ve güvenlik çabalarındaki yerini vurgulamaktadır. Hükümet kurumları, afet risklerinin azaltılması ve müdahale stratejilerine ilişkin karar alma süreçlerine kadınların dahil edilmesi konusunda teşvik edilmektedir. Sivil toplum kuruluşları ise kadınların barış inşası ve afetlere dayanıklılık girişimlerine katılımını artırmak için desteklenmektedir. Aynı zamanda, uluslararası ortaklar, afet riski yüksek bölgelerde kadınların güçlendirilmesine yönelik projelerde iş birliği yapmaya çağrılmakta ve böylece toplumların dayanıklılığı artırılmaktadır.

Son olarak, 14 Mart 2018 tarihli ve 223 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kabul edilen Devlet Acil Müdahale Planı, acil durumlar sırasında devlet ve yerel yetkililerin koordineli hareketlerini belirlemektedir. Merkezi otoriteler stratejik yönlendirme sağlar, kaynakları tahsis eder ve ulusal düzeyde afet müdahalelerini koordine ederken; yerel yetkililer acil durum önlemlerini uygular, tahliye süreçlerini yönetir ve yetki alanlarındaki etkilenen nüfusun güvenliğini sağlar. Acil durum hizmetleri ise arama-kurtarma, tıbbi yardım ve afet azaltma gibi operasyonel görevleri yerine getirir.

BÖLÜM 6: DİASPORA TOPLULUKLARI İÇİN ERİŞİLEBİLİRLİK

Günümüzün birbirine bağlı dünyasında, eğitim kaynakları ve sivil güvenlik planlarının diaspora ve göçmen toplulukları tarafından erişilebilir olması hayati öneme sahiptir. Bu bölüm, bu kaynakların kendi ülkeleri dışında yaşayan bireylerin ihtiyaçlarını ne kadar etkin karşıladığını değerlendirecektir. Dil seçenekleri ve kültürel uygunluk gibi temel faktörler, bu toplulukların afet hazırlık girişimlerine ne kadar erişebildiği ve fayda sağlayabildiği açısından kritik öneme sahiptir. Ortak ülkelerde bu faktörlerin incelenmesiyle, diaspora nüfusunun erişilebilirliğinde güçlü yönler ve geliştirilmesi gereken alanlar tespit edilmeye çalışılacaktır.

LETONYA

Diaspora ve göçmen topluluklar için eğitim kaynaklarının ve sivil güvenlik planlarının erişilebilirliğini değerlendirmek, afetlere hazırlık ve müdahale konusunda etkinliği engelleyebilecek önemli boşlukları ortaya koymaktadır. Ulusal site olan likumi.lv üzerinden diaspora ve göçmen topluluklara yönelik yasal düzenlemelere İngilizce olarak ulaşılabilse de, birçok kritik kaynak Letonca bilmeyenler için hâlâ erişilemez durumdadır.

Her ne kadar “Kriz Anında Ne Yapmalı” başlıklı broşür gibi bazı materyaller İngilizceye çevrilmiş olsa da, pek çok temel belge hâlâ yalnızca Letonca mevcuttur. Bu çeviri eksikliği, afet anlarında zamanında ve doğru bilgiye ulaşmanın hayati önem taşıdığı durumlarda büyük bir engel oluşturabilir. Örneğin, acil durum protokolleri veya sivil koruma önlemlerini anlamak Letonca bilmeyen bireyler için oldukça zor olabilir ve bu durum kriz anında karışıklık yaratabilir ya da hayati tehlikeler doğurabilir.

“112 Latvia” web sitesi ve ona bağlı mobil uygulama, acil durumlarda hayati destek sağlamak üzere tasarlanmıştır. Devlet desteğiyle geliştirilen bu kaynaklar esas olarak Letonca ve İngilizce dillerinde hizmet vermektedir. Ancak, diğer dil gruplarına mensup topluluk üyeleri için bu dil sınırlılığı önemli bir erişim engeli yaratmaktadır. Bu nedenle, savunmasız gruplar afetin kritik anlarında yeterli bilgiye ya da desteğe ulaşamayabilir.

Bu sorunların çözümü için, diaspora ve göçmen topluluklarının tüm üyeleri açısından bilgiye erişilebilirliğin artırılması büyük önem taşımaktadır. Bu, yalnızca belgelerin çok dilli versiyonlarının sunulmasıyla değil, aynı zamanda afet hazırlık materyallerinin kültürel açıdan uygun hale getirilmesiyle sağlanabilir. Topluluk temelli katılım ve geri bildirim mekanizmaları, diaspora topluluklarının özel ihtiyaçlarının belirlenmesinde kilit bir rol oynayarak, daha kapsayıcı bir sivil güvenlik eğitimi yaklaşımının geliştirilmesine katkı sağlayabilir.

Sonuç olarak, dil erişilebilirliğini ve kültürel uygunluğu artırmaya yönelik çalışmalar, diaspora ve göçmen topluluklarının afetlere daha iyi hazırlanmasına ve afet anında etkili bir şekilde müdahale edebilmesine imkân tanır. Bu tür erişilebilirlik önlemleri, herkesin dil ya da kültürel geçmişi ne olursa olsun ihtiyaç duyduğu hayati bilgilere ulaşabildiği, dirençli ve kapsayıcı bir toplum inşa etmek açısından kritik öneme sahiptir.

İSPANYA

İspanya’daki göçmen ve diaspora toplulukları için eğitim erişilebilirliği üzerine yapılan araştırmalar, birkaç önemli zorluk ve öneriyi ortaya koymaktadır. Dil bariyerleri ve kültürel farklılıklar, entegrasyon sürecinde önemli engeller oluşturmakta olup, buna uygun olarak uyarlanmış müfredatlar, öğretim materyalleri ve yöntemlerine ihtiyaç duyulmaktadır (García & Martínez, 2003; Ruiz, 2006).

Göçmen eğitimi ile ilgili yasal ve politika çerçevesinin, eşit erişim ve fırsatların sağlanması amacıyla dikkatle ele alınması gerekmektedir (Muñoz, 2014). Eğitimcilerin, göçmen öğrencilerin çeşitli ihtiyaçlarını karşılayabilmeleri ve kültürlerarası diyalogu teşvik edebilmeleri için yeterli eğitime sahip olmaları önemlidir (Llorent Bedmar, 2013). Öğrencilerin geldikleri ülkelerin kültürel unsurlarının müfredatlara ve okul materyallerine entegre edilmesi, özgüven ve akademik başarının artırılması açısından tavsiye edilmektedir (Llorent Bedmar, 2013).

Buna ek olarak, dil desteği sağlanması ve yaşam boyu öğrenme fırsatlarının sunulması, başarılı entegrasyon için kritik öneme sahiptir (Muñoz, 2014). İspanya'daki göçmen ve diaspora toplulukları için etkili eğitim politikaları geliştirmek adına, hükümet, uluslararası kuruluşlar ve STK'ların dahil olduğu kapsamlı bir yaklaşım gerekmektedir.

TÜRKİYE

Türkiye'de afet eğitimi alanında önemli ilerlemeler kaydedilmiş olmakla birlikte, diaspora ve göçmen topluluklar için erişilebilirlik konusunda hâlâ bazı zorluklar bulunmaktadır.

Türkiye'de afet eğitimi sunan başlıca kaynaklar arasında, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) yer almakta olup, AFAD Afet Farkındalık Eğitimleri düzenlemekte ve hem çevrimiçi hem yüz yüze eğitim imkânları sağlamaktadır. Türk Kızılayı da göçmenlere yönelik insani yardım projeleri yürütmenin yanı sıra, ilk yardım ve afet yönetimi eğitimlerinde önemli rol oynamaktadır. Ayrıca, belediyeler ve sivil toplum kuruluşları (STK'lar) göçmenlere yönelik toplum temelli afet eğitimleri ve bilgilendirme oturumları düzenlemektedir.

Buna rağmen, dil engelleri göçmenler için önemli bir zorluk oluşturmaya devam etmektedir; çünkü eğitimlerin çoğu Türkçe olarak gerçekleştirilmektedir. Bu nedenle, Arapça, İngilizce veya Farsça gibi diğer dillerde göçmenlere yönelik afet eğitim materyalleri yetersizdir. Çoğu çevrimiçi eğitim kaynağı yalnızca Türkçe sunulmakta ve sınırlı çeviri desteği bulunmaktadır, bu durum göçmenlerin hayati bilgilere erişimini zorlaştırmaktadır.

Kültürel uygunluk da önemli bir diğer sorundur; çünkü eğitim içerikleri öncelikle yerel Türk sakinlerine yönelik hazırlanmıştır. Bu durum, göçmen topluluklar için afet eğitiminin etkinliğini azaltmakta; çünkü eğitimler genellikle onların farklı kültürel geçmişleri göz önünde bulundurulmadan yapılmaktadır.

Bu zorlukları aşmak ve erişilebilirliği artırmak için çeşitli çözümler önerilmiştir. Dil desteğinin güçlendirilmesi kritik önemdedir; AFAD, Türk Kızılayı ve STK'lar, Arapça, İngilizce, Farsça ve Fransızca dillerinde daha fazla afet eğitimi materyali sağlamalıdır. Görsel ve video tabanlı eğitim içeriklerinin geliştirilmesi, okuryazar olmayan göçmenler için bilginin erişilebilirliğini artırabilir.

Ayrıca, kültürel uyarlama ve toplum temelli yaklaşımlar, uygulamalı eğitim için gereklidir. Afet eğitim programları, göçmen toplulukların kültürel hassasiyetlerine uygun şekilde yeniden tasarlanmalıdır. Eğitim oturumlarının sunulmasında göçmen gruplarından toplum liderleri ve gönüllülerin dahil edilmesi, daha samimi bir ortam yaratılmasını ve anlayışın geliştirilmesini sağlayabilir.

Yerel yönetimlerin ve STK'ların katılımının artırılması da hayati önem taşımaktadır. Belediyeler, göçmenlere yönelik afet hazırlık planları geliştirmeli ve çok dilli farkındalık kampanyaları başlatmalıdır. Göçmenlerin acil toplanma noktaları ve tahliye prosedürleri hakkında bilgilendirilmesi, güvenliklerinin artırılması açısından önemlidir.

Özetle, dil engelleri, kültürel uyarlama eksikliği ve diğer erişilebilirlik sorunları, Türkiye'de diaspora ve göçmen toplulukları için afet eğitimlerinin etkinliğini sınırlamaktadır. Genişletilmiş çeviri

çalışmaları, toplum temelli yaklaşımlar ve mobil eğitim girişimleri gibi stratejilerin benimsenmesi, daha kapsayıcı ve erişilebilir bir afet farkındalık programı oluşturmak için gereklidir.

İZLANDA

İzlanda’da, afet hazırlık bilgilerine diaspora ve göçmen topluluklarının erişimi, genel sivil koruma sistemi içinde giderek daha fazla öncelik kazanmaktadır. Turizm, balıkçılık ve inşaat gibi sektörlerde artan yabancı nüfus ve mevsimlik işçi sayısı göz önüne alındığında, güvenlik bilgilerine adil erişim sağlanması kritik önem taşımaktadır. İzlanda Polis Teşkilatı’na bağlı Sivil Koruma ve Acil Durum Yönetimi Departmanı (DCPEM), acil durumlarda kamu iletişimini merkezî olarak yürütmekte ve temel mesajlar ile uyarıların çoklu dillerde yayılmasını sağlama çabası içindedir.

“Safe Travel” uygulaması ve resmi web siteleri üzerinden paylaşılan gerçek zamanlı halk uyarıları genellikle İzlandaca ile birlikte İngilizce olarak sunulmakta, bu da ana dili İzlandaca olmayan geniş bir kitleye ulaşılmasını kolaylaştırmaktadır. Ancak, diaspora toplulukları arasında yaygın olarak konuşulan Lehçe, Litvanca veya Tayca gibi diğer dillerde materyallere erişim daha sınırlıdır ve bu konuda iyileştirme gerekmektedir. Ayrıca, acil durum bilgileri genellikle açık ve zamanında sunulsa da, farklı toplulukların kültürel bağlamını ve iletişim tercihlerini her zaman yansıtmayabilir.

Yerel acil durum planlamasından sorumlu belediyeler, göçmen sakinlerle ne kadar proaktif iş birliği yaptıkları açısından farklılık göstermektedir. Bazı bölgelerde yerel otoriteler ve sivil koruma komiteleri, toplum örgütleriyle iş birliği yaparak hazırlık girişimlerine katılımı ve farkındalığı artırmak için çalışmalar yürütmekte, ancak bu uygulama henüz ülke genelinde standart hale gelmemiştir. Ayrıca, göçmen toplulukların sivil güvenlik planlamasına daha iyi dahil edilmesi amacıyla kapsayıcı tatbikatlar ve çok dilli kamu eğitim kampanyalarının gerekliliği giderek daha fazla kabul görmektedir.

İzlanda, özellikle dijital araçlar ve kurumsal koordinasyon yoluyla erişilebilir afet iletişimi için sağlam bir temel oluşturmuştur. Ancak, nüfusunun çeşitliliğinin tüm ihtiyaçlarını tam anlamıyla karşılayabilmek için dil çeşitliliği, kültürel uygunluk ve diaspora gruplarının hazırlık ve müdahale çalışmalarına aktif katılımının sağlanması yönünde daha fazla adım atılması gerekmektedir.

KIBRIS

Sivil koruma kaynaklarının çoğu yalnızca Yunanca sunulmakta, bu da göçmen ve diaspora toplulukları için erişilebilirliği ciddi şekilde sınırlamaktadır. Bazı acil durum uyarıları iki dilli (Yunanca/İngilizce) olsa da, eğitim materyalleri ve güvenlik planlarında genellikle kültürel uyarlamalar ya da yaygın konuşulan göçmen dillerinde (örneğin Arapça, Tagalog) çeviriler bulunmamaktadır. Sivil toplum kuruluşları zaman zaman bu boşluğu doldurmaya çalışsa da, hükümet öncülüğünde yürütülen sistematik ve kapsayıcı uygulamalar oldukça sınırlı kalmaktadır.

UKRAYNA

Ukrayna’da, dil erişilebilirliğinin sağlanması etkili afet eğitimi ve toplum katılımı için hayati önem taşımaktadır. Çok dilli bir ülke olan Ukrayna’da resmi dil Ukraynaca olmakla birlikte, Roman, Kırım Tatarca, Macarca ve Gagauzca gibi azınlık dilleri de konuşulmaktadır. Bu dil çeşitliliği, eğitim materyallerinin ve güvenlik planlarının birden çok dilde sunulmasının önemini vurgulayarak, tüm toplum üyelerinin anlayışını ve aktif katılımını sağlamayı amaçlamaktadır.

CLEAR Global gibi organizasyonlar, kriz müdahalesinde dilin kritik rolünü kabul etmiş ve gönüllü dilbilimcileri harekete geçirerek hayati bilgilerin çeşitli dillere çevrilmesini sağlamışlardır. Bu sayede mültecilere ve göçmenlere anladıkları dillerde gerekli bilgiler sunularak iletişim kopuklukları giderilmektedir.

Ancak savaş mağduru Ukraynalılar, ev sahibi ülkelerde önemli dil sorunlarıyla karşılaşmakta ve bu durum hayati hizmetlere ve bilgiye erişimlerini zorlaştırmaktadır. Eğitimli olmayan gayri resmi tercümanlara güvenmek ise sıklıkla yanlış iletişimlere yol açmakta ve etkili iletişim için profesyonel tercüme ve yorumlama hizmetlerinin acilen gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Kültürel uygunluk da diaspora ve göçmen topluluklarının desteklenmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Diaspora örgütleri, kendi topluluklarının kültürel uygulamalarına derin bağlılıkları nedeniyle kültürel açıdan uygun hizmetlerin sunulmasında kritik öneme sahiptir. Örneğin, Ukrayna diaspora kuruluşları, yeni gelen göçmenlere acil yardım ve kaynak mobilizasyonunda etkin rol oynamakta, desteklerin kültürel hassasiyetler gözetilerek sunulmasını sağlamaktadır.

Diaspora topluluklarının kültürel geçmişini yansıtan eğitim materyallerinin oluşturulması, katılımı ve etkinliği artırır. Bu, kültürel ritüellerin dahil edilmesini, dilin korunmasını ve akademik programlarda topluluk organizasyonunun teşvik edilmesini kapsar. Böyle bir kültürel entegrasyon, yer değiştirme sürecinde bireylerin kimlik ve aidiyet duygusunun korunmasına, dolayısıyla ruhsal ve duygusal iyilik hallerinin desteklenmesine yardımcı olur.

Diaspora ve göçmen topluluklarının özgün ihtiyaçlarının anlaşılması, bu grupların karşılaştığı özel zorlukları ele alan kaynakların geliştirilmesini sağlar. Örneğin, ev sahibi ülkelerde sağlık, eğitim ve istihdama erişim konusunda kültürel farklılıklar göz önüne alınarak sunulan bilgiler, entegrasyonu kolaylaştırır ve afet müdahalesinin etkinliğini artırır.

Bu alanlarda iyileştirmeler için çeşitli öneriler getirilmiştir. Diaspora topluluklarının eğitim ve güvenlik materyallerinin hazırlanmasına dahil edilmesi, kültürel uygunluk ve hedef gruplar arasında kabul görme açısından gereklidir. Ayrıca, diaspora topluluklarının konuştuğu çoklu dillerde tercüme ve yorumlama hizmetleri sağlayacak kapsamlı çeviri hizmetleri kurulmalıdır.

Afet müdahale personeline yönelik kültürel yeterlilik eğitimi, hizmet kalitesini artırmak ve farklı topluluklar içinde güven tesis etmek için önemli bir öneridir. Son olarak, sosyal medya, toplum radyosu ve yerel buluşmalar gibi çeşitli platformlar aracılığıyla erişilebilir iletişim kanallarının oluşturulması, bilgilerin kültürel açıdan uygun biçimlerde yayılmasını kolaylaştıracaktır.

ÖZET – MASABAŞI ARAŞTIRMASI

Afet Farkındalığı ve Hayat Kurtarma Becerileri Haritalama Raporu’nun masaüstü araştırması bölümü, VET-READY projesi kapsamında Letonya, İspanya, Türkiye, Kıbrıs, Ukrayna ve İzlanda gibi ülkelerde afet hazırlık eğitimi ve öğretim girişimlerini ayrıntılı şekilde analiz etmektedir.

Letonya’da afet eğitimi, çok seviyeli eğitim sistemine entegre edilmiştir ve sivil koruma derslerini zorunlu kılan sağlam bir yasal çerçeve tarafından yönetilmektedir. ‘Kamu ve İnsan Güvenliği’ gibi modüllerle öğrencilerde kapsamlı afet hazırlığı sağlanmaktadır. Önemli girişimler arasında zorunlu sivil koruma kursu ve engelli bireylerin de erişimini artıran yenilikçi “112 Latvia” mobil uygulaması bulunmaktadır.

İspanya’da mesleki eğitim (VET) sistemi içinde resmi bir Afet Farkındalığı Çerçevesi olmamakla birlikte, İş Sağlığı ve Güvenliği Stratejisi gibi genel güvenlik politikaları, ulusal inisiyatifler ve eğitim müfredatına entegrasyonu amaçlayan Sendai Çerçevesi gibi uluslararası anlaşmalar aracılığıyla afet eğitimi vurgulanmaktadır. Eğitim merkezlerinde verilen UME Eğitimi gibi programlar, temel afet müdahale becerileri kazandırmaktadır.

Türkiye’de afet hazırlığı, Türkiye Afet Risk Azaltma Planı (TARAP) ve eğitim ile yerel yönetimler arasındaki stratejik ortaklıklar gibi ulusal politika ve planlarla önemli ölçüde yapılandırılmıştır. AFAD ve Milli Eğitim Bakanlığı tarafından desteklenen afet farkındalığı eğitimleri, mobil deprem simülasyon tırları ve yangın simülasyon istasyonları gibi kapsamlı girişimlerle toplumların hazırlığını artırmaktadır.

İzlanda’da afet hazırlığı, sivil koruma ve acil durum yönetimini düzenleyen sağlam bir yasal ve kurumsal çerçeve ile desteklenmektedir. Sivil Koruma ve Acil Durum Yönetimi Dairesi (DCPEM), risk değerlendirmesi ve acil durum planlamasında ulusal ve belediye sorumluluklarını koordine etmekte, volkanik patlamalar ve aşırı hava olayları gibi durumlarda “Safe Travel” uygulaması gibi gerçek zamanlı araçlarla halka uyarılar iletmektedir. Mesleki eğitim reformları mesleki eğitimin kalitesini ve erişimini artırmış olsa da, afet temalı modüller henüz sistematik olarak entegre edilmemiştir.

Deprem ve volkanik faaliyetlerle ilgili yanlış bilgilere karşı “Eğil, Kapa, Tutun” gibi halk güvenliği protokolleri yaygınlaştırılmaktadır. Diaspora toplulukları için İngilizce uyarılar ve dijital araçlarla erişim iyileşirken, diğer göçmen dillerinde kaynaklar sınırlıdır. Kültürel uygunluk, çok dilli bilgilendirme ve kapsayıcı hazırlık girişimleri gelecekte öncelik taşıyan alanlardır.

Kıbrıs’ta afet temaları, mesleki eğitim müfredatı içinde ayrı bir şekilde değil, daha geniş eğitim stratejileri kapsamında yer almakta; ‘Çevresel ve Sürdürülebilir Kalkınma için Eğitim (EESD)’ stratejisi ile kamu ve sivil koruma eğitimi yoluyla farkındalık artırılmakta, toplum temelli eğitim atölyeleri yerel hazırlığı güçlendirmektedir.

Ukrayna’da süregelen çatışmalar, afet farkındalığının mesleki eğitim içine ulusal dayanıklılık stratejisinin bir parçası olarak entegre edilmesinin önemini ortaya koymaktadır. Mesleki eğitim gelişim stratejik planı gibi güncel politika ve programlar, eğitim dayanıklılığını artırmayı, afet risk azaltmayı mesleki müfredata entegre etmeyi ve toplum işbirliğini güçlendirmeyi hedeflemektedir.

Ortak ülkelerden derlenen iyi uygulamalar, yenilikçi eğitim girişimleri, etkili eğitim yöntemleri ve uyarlanabilir çerçeveler sunarak bu araştırmayı zenginleştirmektedir. Bu kapsamlı masaüstü araştırma, Avrupa genelinde mesleki eğitim yolunda afet eğitimine duyulan artan ihtiyacı vurgulamakta; uluslararası paylaşılan çerçeveler, bağlama uyum ve toplum merkezli stratejiler yoluyla dayanıklılık ve güvenliği teşvik etmektedir. Politika uyumu, sağlam metodolojiler ve stratejik ortaklıklarla kapasite geliştirmeye odaklanmaktadır.

2. BÖLÜM – SAHA ARAŞTIRMASI

BÖLÜM 7: SAHA ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

Masaüstü araştırmasına paralel olarak, ortaklık, özel olarak tasarlanmış anketlere verilen yanıtlardan elde edilen nicel verileri topladı ve analiz etti. Anketler, tüm katılımcıların yanıtlayabilmesini sağlamak amacıyla ortakların dillerine çevrildi. SPSS veri analiz yazılımı kullanılarak tanımlayıcı çapraz tablolama analizi gerçekleştirildi; bu analiz, çeşitli değişkenler arasındaki ilişkileri ve kalıpları inceleyerek anketin ana temalarının derinlemesine incelenmesini sağladı ve farklı katılımcı gruplarının perspektifleri ile deneyimlerine dair nüanslı bir anlayış sundu.

Raporun her bölümü, eğitmenler, öğrenciler ve diaspora katılımcıları gibi belirli tematik alanlara odaklanarak yanıtların detaylı bir incelemesini sunar. Verilerin ayrıştırılmasıyla, bu gruplar arasında ortak kalıplar ortaya konurken, her grubun benzersiz bağlamları ve rollerine bağlı olarak farklılıklar da vurgulanmaktadır.

Bu karşılaştırmalı yaklaşım, ortak zorluklar ve önceliklerin belirlenmesini mümkün kılarken, afet hazırlığı algısının, öğretilmesinin ve deneyimlenmesinin farklı eğitimsel ve kültürel ortamlar içinde nasıl gerçekleştiğine dair daha derin bir anlayış sağlar. Bulgular, hedefe yönelik müdahaleler, politika önerileri ve daha kapsayıcı, etkili eğitim stratejilerinin geliştirilmesi için değerli içgörüler sunar.

Ayrıca, raporun yapısı kanıta dayalı değerlendirme ve planlamayı destekleyerek, paydaşların anlamlı sonuçlar çıkarmasına ve bu sonuçların yerel ve ulusötesi bağlamlardaki etkilerini değerlendirmesine olanak tanır. Bu analiz yoluyla rapor, eğitim yoluyla dayanıklılık ve hazırlığın güçlendirilmesi konusundaki süregelen diyaloga katkıda bulunmayı amaçlamakta, katılımcıların çeşitli seslerine ve gerçekliklerine özel önem vermektedir.

A. KATILIMCILARIN PROFİLİ

A1. MESLEKİ EĞİTİM ÖĞRETMENLERİNİN PROFİLİ

Altı Avrupa ülkesinden—İspanya, Türkiye, Letonya, Kıbrıs, Ukrayna ve İzlanda—155 mesleki eğitim ve öğretim (VET) öğretmeni toplanan verilerin analizi, bu öğretmenlerin profilleri, deneyimleri ve afet farkındalığı eğitimine katılımları hakkında genel bir bakış sunmaktadır. Cinsiyet dağılımına bakıldığında, genel örneklem nispeten dengelidir; kadınlar biraz çoğunluktadır (85 kadın, 68 erkek), ancak ülkeler arasında belirgin farklılıklar gözlemlenmiştir. İspanya’da erkekler çoğunluktadır (18 erkek, 9 kadın), oysa Türkiye, Letonya, Kıbrıs ve İzlanda’da kadınlar açıkça çoğunluktadır (örneğin Türkiye’de 16 kadın, 4 erkek; Letonya’da 16 kadın, 12 erkek). Bu farklılıklar, ülkelerin mesleki eğitim öğretmenliği alanına erişim veya bu alandaki kalıcılık dinamiklerini yansıtabilir. Geri kalan iki katılımcı cinsiyetini belirtmek istememiştir.

Öğretim deneyimi açısından, örneklemde en yaygın grup, beş yıldan fazla deneyime sahip öğretmenlerdir (%46,5). Letonya bu kategoride önde gelmekte olup, 28 öğretmenden 22’si (%78,6) beş yıldan fazla deneyim bildirmiştir; bunu Türkiye (%75) ve İzlanda (%32) takip etmektedir. Kıbrıs’ta ise ters bir dağılım görülmektedir; 25 öğretmenden 12’si (%48) bir yıldan az deneyime sahiptir, bu durum yakın zamandaki personel yenileme veya yeni profesyonelleri hedefleyen işe alım politikalarıyla ilişkilendirilebilir.

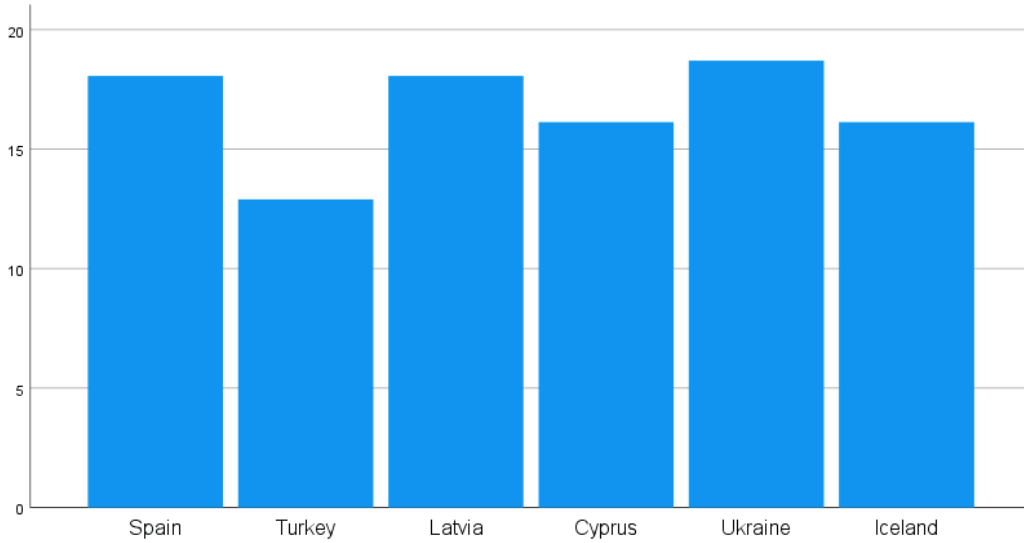

Afet farkındalığı eğitimine ilişkin deneyim açısından ülkeler arasında büyük farklılıklar vardır. Ukrayna (29 öğretmenden 28'i) ve Letonya (28'den 26'sı) bu alanda çok yüksek katılım göstermekteyken, İspanya'da durum ters olup 28 öğretmenden 18'i (%64) bu konularda deneyim sahibi olmadığını belirtmiştir. İzlanda (25 öğretmenden 23'ü) ve Kıbrıs (25 öğretmenden 14'ü) da yüksek katılım göstermektedir; bu durum müfredat entegrasyonu veya kurumsal farkındalığın yüksek olmasına işaret edebilir.

Kişisel afet deneyimi de oldukça yaygındır; toplam katılımcıların %84,5'i (155 kişiden 131'i) bir tür acil durum yaşamıştır. İzlanda'da tüm öğretmenler (%100) böyle bir deneyim bildirirken, Ukrayna (29'dan 27) ve Letonya (28'den 26) da bunu yakından takip etmektedir. En düşük oran İspanya'da (%61) görülmüştür. En sık bildirilen afet türleri pandemi, depremler, yangınlar ve bazı durumlarda volkanik patlamalar ile kasırgalardır. İzlanda'ya özgü olarak "deprem, volkan, yangın" gibi jeolojik koşullar yansımaktadır.

Son olarak, afet farkındalığı ile ilgili mesleki deneyim alanlarına bakıldığında, İspanya (18), Türkiye (10) ve Kıbrıs'ta (10) "acil müdahale ve ilk yardım" ön plandadır. Letonya ve Ukrayna ise risk değerlendirmesi ve tahliye prosedürlerini de kapsayan daha çeşitli profillere sahiptir; bu durum daha kapsamlı bir acil durum yönetimi eğitim yaklaşımını göstermektedir. Bu farklılıklar, ülkelerdeki güncel kamu politikaları veya travmatik ulusal olayların eğitim önceliklerini şekillendirmesiyle açıklanabilir.

Şekil 1: Mesleki Eğitim (VET) Öğretmenlerinin Coğrafi Kökeni (%)

A2. MESLEKİ EĞİTİM (VET) ÖĞRENCİ PROFİLİ

Öğrenci örneklemini, beş ülkede toplam 254 katılımcıdan oluşmakta olup, katılımcılar arasında belirgin bir şekilde kadınlar (177 kişi) çoğunluktadır. Erkek öğrenciler 76 kişi ile ikinci sırada gelirken, sadece bir katılımcı başka bir cinsiyet kimliği beyan etmiştir. Bu cinsiyet dengesizliği tüm ülkelerde benzer şekilde gözlemlenmekle birlikte, Türkiye gibi bazı ülkelerde kadın öğrenci sayısının özellikle yüksek olduğu dikkat çekmektedir.

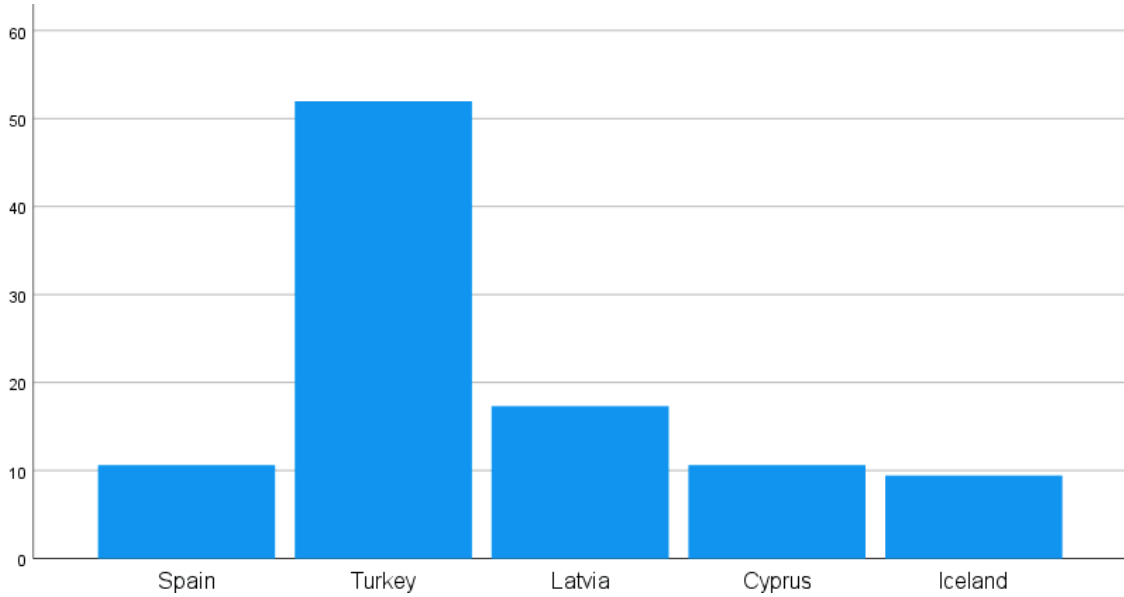
Yaş açısından, katılımcıların büyük çoğunluğu en genç yaş grubuna (123 kişi) dahildir ve yaş arttıkça katılımın belirgin bir şekilde azaldığı görülmektedir; bu durum örneklemin ağırlıklı olarak genç öğrencileri temsil ettiğini göstermektedir.

Afet deneyimi bakımından, öğrencilerin önemli bir kısmı (208 kişi) en az bir afet yaşadığını bildirirken, 46 kişi ise hiç afet yaşamadığını belirtmiştir. Bu durum ülkeler arasında doğrudan maruziyetin yüksek olduğunu göstermektedir. Yaşanan afet türlerine bakıldığında, en yaygın tek afet türleri pandemi ve depremler olup, genellikle sel, yangın veya endüstriyel kazalar gibi diğer afet türleriyle birlikte rapor edilmiştir. Bazı öğrenciler, pandemi, deprem, yangın ve sel gibi birden fazla tehdidin eşzamanlı yaşandığı karmaşık senaryolarla karşılaşmışlardır; bu da risklere çok yönlü ve kapsamlı bir maruziyeti ortaya koymaktadır.

Bu veriler, afet deneyimi açısından bazı ülkeler arasında benzerlikler ve özgün farklılıklar olmakla birlikte, genel olarak genç, çoğunlukla kadın ve çeşitli afet türlerinin etkilerine doğrudan veya dolaylı olarak aşına olan bir öğrenci grubunu göstermektedir.

Şekil 2: Öğrencilerin Coğrafi Kökeni (%)

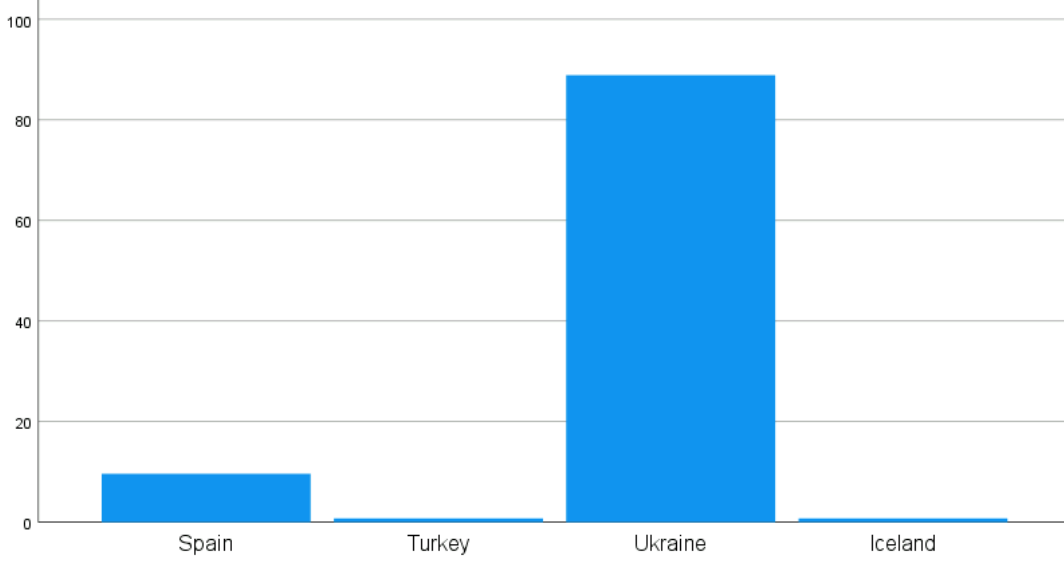

A3. ORTAK ÜLKELERDE ULAŞILAN DİASPORA - KATILIMCILARIN PROFİLİ

Veriler, cinsiyet, yaş, afet deneyimleri ve karşılaşılan afet türleri gibi temel demografik faktörlere odaklanarak 136 katılımcıyı kapsamaktadır. Cinsiyet dağılımı ağırlıklı olarak erkeklerden oluşmakta, kadın katılımcı sayısı daha az olmakta ve neredeyse hiç non-binary birey yer almamaktadır. Bu durum, diaspora içinde kültürel veya toplumsal faktörlerden kaynaklanabilecek bir cinsiyet dengesizliğine işaret etmektedir. Yaş dağılımı, topluluğun büyük ölçüde 18-40 yaş aralığında, yani genç ve orta yaş grubunda yoğunlaştığını göstermektedir. Bu demografik grup, afet hazırlığı açısından farklı ihtiyaçlara ve deneyimlere sahip olabilir. Diaspora bireylerinin çoğunluğu en az bir afet yaşamış olduğunu belirtmiştir; bu durum, bu topluluk için afet hazırlığının ne denli önemli olduğunu vurgulamaktadır. En sık karşılaşılan afet türleri arasında pandemiler, depremler, seller ve endüstriyel kazalar yer almaktadır. Bu çeşitlilik, diaspora topluluğunun birçok farklı risk türüne karşı savunmasız olduğunu ve afet hazırlık çalışmalarının bu riskleri kapsamlı şekilde ele alması gerektiğini göstermektedir. Özetle, diaspora topluluğu yaş, cinsiyet ve afet deneyimleri açısından oldukça çeşitlidir. Bu nedenle, onların özgün ihtiyaç ve zorluklarına uygun, özel olarak tasarlanmış afet hazırlık programlarına ihtiyaç duyulmaktadır.

Şekil 3: Diaspora'nın Coğrafi Kökeni (%)

B. MEVCUT EĞİTİM FIRSATLARI

MESLEKİ EĞİTİM (VET) EĞİTMENLERİ

Bazı ülkelerdeki eğitimcilerin afet hazırlığı konusunda eğitim verebilmeleri için çeşitli eğitim kaynaklarına erişimi bulunmaktadır. Toplanan verilere göre, en yaygın kaynaklar arasında devlet eğitim programları, çevrim içi kurslar ve kurumsal eğitimler yer almaktadır. Toplamda 28 farklı kaynağın belirtildiği İspanya, mevcut kaynak çeşitliliği bakımından en zengin ülkedir. Bu kaynaklar, devlet programları, çevrim içi platformlar ve bireysel öğrenmeyi kapsamakta olup, İspanyol eğitimcilerin çok yönlü öğrenme imkânlarına erişimi olduğunu göstermektedir. Ancak bazı kaynakların, çeşitli zorluklar nedeniyle günlük öğretim faaliyetlerine etkin şekilde entegre edilemediği de belirtilmektedir.

Türkiye'de ise eğitimciler daha sınırlı sayıda kaynağa sahip olduklarını bildirmişlerdir; yalnızca 20 kaynak belirtilmiştir. Bu kaynakların çoğu, vatandaşlık eğitimi alanında önemli bir rol oynayan Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) aracılığıyla sağlanan devlet programlarıyla ilişkilidir. Letonya ve Kıbrıs'ta da afet hazırlığına yönelik eğitim kaynakları mevcuttur (sırasıyla 28 ve 25 kaynak), bu ülkelerde afet hazırlığını eğitime entegre etmede sosyal medya kullanımı ve risk önleme yaklaşımı ön plana çıkmaktadır.

Eğitimcilerin karşılaştığı başlıca zorluk ise afetler hakkında eğitim verme konusunda kurumsal destek eksikliğidir. İspanya'da belirtilen 28 kaynaktan 10'u, bu eğitimin verilmesini engelleyen başlıca unsur olarak kurumsal desteğin eksikliğine dikkat çekmiştir. Bu eksiklik, okul müfredatında afet hazırlığına dair resmi olarak oluşturulmuş eğitim programlarının olmaması veya yeterli öğretim materyallerinin bulunmaması gibi unsurları içerebilir. Türkiye'de ise kaynak eksikliğiyle ilgili bir zorluk dikkat çekmektedir; 20 kaynaktan 8'i bu sorunu ifade etmiştir. Bu durum, birçok eğitimcinin derslerine bu konuları etkin bir şekilde entegre edebilmek için gerekli materyal veya altyapıya sahip olmadığını göstermektedir. Ukrayna'da ise önemli bir engel olarak motivasyon eksikliği öne çıkmaktadır; bu da bazı eğitimcilerin öğrencileri bu konulara dahil etmekte zorlandığını göstermektedir.

Afet hazırlığına yönelik özel eğitim kaynakları açısından, İspanya'daki eğitimcilerin sosyal medyayı (26 kez belirtilmiş) acil durumlarla nasıl başa çıkılacağına dair bilgi yaymak için özellikle kullandığı görülmektedir. Letonya'da da sosyal medya önemli bir araç olarak öne çıkmaktadır. Türkiye'de ise AFAD, toplumu eğitmek için önemli bir eğitim kaynağı olarak belirtilmektedir; bu da kamu eğitimi konusunda devlet girişimlerinin önemini yansıtmaktadır. Ukrayna'da ise dijital yayılım ve çevrim içi platformların

kullanımı, hem eğitimcileri hem de öğrencileri afet hazırlığı konularında eğitmek için anahtar bir yöntem olarak değerlendirilmektedir.

Sonuç olarak, eğitimciler için çeşitli eğitim kaynakları bulunsun da hâlâ bazı zorluklar söz konusudur. Birçok ülkede eğitimciler, afet hazırlığını eğitim müfredatına entegre etmekte kurumsal destek eksikliği, sınırlı kaynaklar ve öğrenci motivasyonu eksikliği gibi engellerle karşı karşıyadır. Tüm bu zorluklara rağmen dijital platformlar ve sosyal medya, bu sınırlamaları aşmak adına etkili araçlar olarak öne çıkmakta; bilgi ve eğitim kaynaklarının daha geniş kitlelere ulaştırılmasına olanak tanımaktadır. Eğitimin etkinliğini artırmak için eğitim politikalarının, hükümetler, eğitim kurumları ve eğitimciler arasında daha güçlü iş birliklerini teşvik etmesi ve afet hazırlığının her düzeyde eğitimin ayrılmaz bir parçası haline getirilmesini sağlaması gerekmektedir.

MESLEKİ EĞİTİM (VET) ÖĞRENCİLERİ

Anket yapılan öğrencilerin çoğunluğu (yaklaşık %71'i), afetlere hazırlık veya ilk yardım konusunda daha önce eğitim aldıklarını belirtmiştir; bu da grup içinde nispeten sağlam bir temel bilgi düzeyine işaret etmektedir. Ancak ülke bazında incelendiğinde, bu oranın önemli ölçüde farklılık gösterdiği görülmektedir. Bu farklılıklar, büyük olasılıkla eğitim stratejilerindeki sistemsel farklardan ve ulusal acil durum eğitim programlarının mevcudiyetinden kaynaklanmaktadır. Örneğin Türkiye'de, katılımcıların üçte ikisinden fazlası bu tür bir eğitim aldığını belirtmiştir—bu durum, bu alandaki kamu politikalarının güçlü olmasından kaynaklanıyor olabilir. Öte yandan İspanya'da bu oran neredeyse üçte bire düşmektedir; bu da yerel hazırlık düzeyini artırmak için hedefe yönelik müdahalelere ihtiyaç duyulabileceğine işaret etmektedir. Bu farklar, farklı ülkelerdeki öğrenci nüfuslarının dayanıklılık düzeyleri arasında eşitsizlikler olabileceğini göstermektedir.

Eğitim içeriklerine bakıldığında, konular çeşitlilik gösterse de bazı temel başlıklar düzenli olarak öne çıkmaktadır: ilk yardım, yangın güvenliği, güvenli tahliye prosedürleri ve daha az sıklıkla da olsa acil durum iletişim sistemlerinin kullanımı. Daha az ele alınan fakat son derece önemli konular arasında ise acil durumlarda psikolojik destek, risk değerlendirmesi ve hayatta kalma becerileri yer almaktadır—bunlar, karmaşık ya da uzun süreli krizlerde etkili müdahale için kritik öneme sahiptir. Bu dengesizlik, mevcut birçok programın daha çok ani müdahaleye odaklandığını, kapsamlı hazırlık ve iyileşme stratejilerinin ise geri planda kaldığını göstermektedir. Letonya ve İzlanda gibi ülkelerde, bazı öğrenciler daha gelişmiş ve çok bileşenli eğitimler almış olup, bu ülkelerde daha bütüncül veya entegre girişimlerin mevcut olduğunu göstermektedir.

Dikkat çeken bir diğer konu ise, HEAT (Tehlikeli Ortam Farkındalık Eğitimi) gibi oldukça özel eğitimlerin ya da deprem çantası ve barınma protokolleri gibi konuya özel modüllerin yalnızca birkaç kez anılmış olmasıdır. Bu durum, bölgesel risklere özel uyarlanmış eğitimlerin eksik olabileceğine ya da bu tür araçlara yönelik farkındalığın düşük olduğuna işaret ediyor olabilir. Genel olarak önceki eğitim oranı yüksek olsa da, bu bulgular alınan eğitimin kalitesi, uygunluğu ve bağlamsal geçerliliği konusunda bazı soru işaretleri doğurmaktadır.

Gelecekteki eğitim formatlarına ilişkin tercihlere bakıldığında, öğrenciler yüz yüze eğitimlere güçlü bir ilgi gösterse de, hibrit ya da çok modelli yaklaşımlara yönelik artan bir eğilim de dikkat çekmektedir. Katılımcıların çoğu, yüz yüze derslerin yanı sıra çevrim içi kurslar, mobil uygulamalar ve bireysel öğrenme materyallerinden oluşan çeşitli kombinasyonları tercih ettiklerini belirtmiştir. Bu durum, esnek, dinamik ve öğrenci odaklı deneyimlere duyulan isteği yansıtmaktadır. Özellikle Letonya ve İzlanda, dijital ve harmanlanmış öğrenme modellerine daha fazla yönelim gösteren ülkeler olarak öne çıkmaktadır; bu da daha iyi teknolojik altyapı ya da dijital eğitim araçlarına olan aşinalıkla ilgili olabilir.

Dikkate değer bir diğer gözlem ise hem kaynak açısından zengin hem de sınırlı imkânlarla sahip bölgelerden gelen öğrencilerin, daha karmaşık ve harmanlanmış eğitim formatlarına ilgi duymasındır. Bu durum, altyapı eksikliklerine rağmen yüksek bir içsel öğrenme motivasyonunun varlığına işaret etmektedir. Bu da, bu motivasyonu değerlendiren ve yenilikçi yöntemlerle erişimi genişleten ölçeklenebilir ve bağlamsal olarak uygun eğitim programları tasarlamak için değerli bir fırsat sunmaktadır.

Kısacası, birçok öğrenci daha önce afet eğitimi almış olsa da, bu eğitimler derinlik ve kapsam açısından büyük farklılıklar göstermektedir—ve çoğunlukla operasyonel becerilere stratejik yetkinliklerden daha fazla ağırlık verilmektedir. Öğrenciler, daha bütüncül, erişilebilir ve pratik öğrenme deneyimlerine açık bir istek göstermektedir. Bu da, yalnızca bilgi aktarmakla kalmayıp, aynı zamanda öğrencileri etkili hareket etmeye, eleştirel düşünmeye ve kriz anlarında güvenle yanıt vermeye yetkin kılacak eğitim müdahaleleri için elverişli bir ortam oluşturmaktadır.

DİASPORA

Mevcut veriler, diaspora topluluğunun afetlere hazırlık veya ilk yardım konusunda aldığı önceki eğitimlere, bu eğitimlerde ele alınan konulara ve gelecekte almayı tercih ettikleri eğitim formatlarına odaklanmaktadır.

Diaspora üyelerinin önemli bir kısmı (136 kişiden 111'i), afetlere hazırlık veya ilk yardım konularında bir şekilde eğitim almıştır. Bu kişilerin büyük çoğunluğu, yangın güvenliği, ilk yardım, psikolojik destek, hayatta kalma becerileri ve risk değerlendirmesi gibi temel afet yönetimi becerilerini kapsayan eğitimlerden geçmiştir. Eğitimler genellikle ilk yardım ile yangın güvenliğini birleştirmekte, daha az sayıda kişi ise risk değerlendirmesi ve acil durum iletişim sistemlerinin kullanımı gibi daha kapsamlı konularda eğitim almıştır.

Tercih edilen eğitim formatları açısından, etkileşimli ve esnek öğrenme yöntemlerine yönelik net bir eğilim görülmektedir. Önemli sayıda kişi, yüz yüze dersler ile çevrim içi kursların birleşimini tercih etmektedir. Diğer popüler tercihler arasında atölye çalışmaları ve etkileşimli mobil uygulamalar yer almakta, bu da hem yüz yüze hem de uzaktan erişilebilen çeşitli ve ilgi çekici eğitim yöntemlerine duyulan talebi ortaya koymaktadır. Ayrıca, basılı materyaller veya kendi kendine öğrenme kaynakları da sıklıkla tercih edilmiştir; bu da birçok diaspora üyesinin kendi temposunda öğrenme olanağını takdir ettiğini göstermektedir.

Özetle, diaspora topluluğu özellikle ilk yardım ve yangın güvenliği gibi kritik alanlarda sağlam bir afet hazırlığı eğitim temeline sahiptir. Ancak, bireylerin kendi ihtiyaç ve programlarına göre öğrenmelerine olanak tanıyan esnek ve etkileşimli eğitim formatlarına yönelik açık bir tercih söz konusudur.

C. ÖĞRENME İHTİYAÇLARI

VET EĞİTİCİLERİ

Öğrenme ihtiyaçları açısından, öğretmenlerin %7,7'si afetler ve ilk yardım konularında daha önce hiç eğitim almamışken, geri kalanlar bu alanlarda bir şekilde eğitim almıştır. Bunların %42,6'sı öğretmen olarak görev yaparken, %49,7'si öğrenci olarak eğitim görmüştür. Bu durum, çoğu öğretmenin belirli düzeyde eğitimi olsa da, yaygın ve kapsamlı bir eğitimin hala eksik olduğunu göstermektedir.

Alınan eğitim içeriği açısından, öğretmenlerin çoğunluğu ilk yardım (%47) ve yangın güvenliği (%45,2) alanlarında eğitim almıştır. Bunu risk değerlendirmesi ve kendi kendine tahliye konuları (%10-15 civarında) takip etmektedir. Ancak, acil durumlarda psikolojik destek, acil durum iletişim sistemlerinin

kullanımı ve hayatta kalma becerileri gibi konular daha az yaygındır ve sadece küçük bir eğitimci yüzdesi bu alanlarda eğitim görmüştür.

Eğitmenlerin afet hazırlık eğitiminde daha fazla önem verilmesi gerektiğini düşündükleri konular arasında en sık belirtilenler; yangın güvenliği (%50 civarında), ilk yardım (%45) ve risk değerlendirmesi (%30 civarında) olmuştur. Ayrıca, güvenli tahliye (%25), psikolojik destek (%22) ve acil durum iletişim sistemlerinin kullanımı (%20) konularında da daha fazla eğitim talebi bulunmaktadır.

Son olarak, mesleki eğitim ve öğretimde hayatta kalma ekipmanlarının kullanımının dahil edilmesinin önemi sorulduğunda, eğitimcilerin %60'ı bunu çok önemli, %30'u ise orta derecede önemli olarak değerlendirmiştir. Bu da, eğitimcilerin yalnızca teorik bilgi değil, aynı zamanda acil durumları etkin şekilde yönetebilecek pratik becerilerle de donatılmasının önemini vurgulamaktadır.

VET ÖĞRENCİLERİ

Anket yapılan öğrencilerin çoğunluğu (yaklaşık %71) daha önce afet hazırlığı veya ilk yardım eğitimi aldığını bildirmiştir; bu durum, grup içinde göreceli olarak sağlam bir temel bilgi seviyesine işaret etmektedir. Ancak, ülkelere göre incelendiğinde, eğitim stratejilerindeki sistematik farklılıklar ve ulusal acil durum eğitim programlarının erişilebilirliği ile ilgili belirgin eşitsizlikler ortaya çıkmaktadır. Örneğin, Türkiye'de katılımcıların üçte ikisinden fazlası eğitim almışken — muhtemelen bu alandaki güçlü kamu politikalarından kaynaklanmaktadır — İspanya'da bu oran neredeyse üçte bire düşmekte, bu da yerel hazırlığın güçlendirilmesi için hedeflenmiş müdahalelere ihtiyaç olduğunu göstermektedir. Bu farklılıklar önemsiz değildir; çünkü farklı ulusal öğrenci grupları arasında dayanıklılık seviyelerinde potansiyel eşitsizliklere işaret eder.

Eğitim içeriği açısından önemli bir çeşitlilik bulunmasına rağmen, birkaç temel konu tutarlı şekilde yer almaktadır: ilk yardım, yangın güvenliği, güvenli tahliye prosedürleri ve daha az oranda acil durum iletişim sistemlerinin kullanımı. Daha az işlenen ancak kritik öneme sahip olan konular ise acil durumlarda psikolojik destek, risk değerlendirmesi ve hayatta kalma becerileridir — bunlar, karmaşık veya uzun süreli krizlere etkili yanıt vermek için gereklidir. Bu dengesizlik, birçok mevcut programın daha çok anlık müdahale taktiklerine odaklandığını, kapsamlı hazırlık ve iyileşme stratejilerini ise yeterince içermediğini düşündürmektedir. Türkiye ve İzlanda gibi ülkelerde bazı öğrencilerin daha gelişmiş, çok bileşenli eğitim aldığı gözlemlenmekte; bu da bu ülkelerde daha sağlam veya entegre girişimlerin varlığına işaret etmektedir.

İlginç şekilde, HEAT (Düşmanca Ortam Farkındalık Eğitimi) gibi oldukça özel eğitimler veya deprem kitleri ve sığınak protokolleri gibi konuya özgü modüller sadece birkaç kez bahsedilmiştir. Bu durum, bölgeye özgü risklere yönelik özel eğitimlerde eksiklik veya bu tür özel araçların farkındalığında sınırlılık olabileceğini göstermektedir. Genel olarak yüksek eğitim alma oranına rağmen, bu bulgular eğitimlerin kalitesi, uygunluğu ve bağlama uygunluğu konusunda soru işaretleri doğurmaktadır.

Gelecekteki eğitim formatlarına yönelik tercihlerde öğrenciler yüz yüze derslere güçlü bir şekilde öncelik vermekle birlikte, hibrit ya da çoklu yöntemlere doğru artan bir eğilim de gözlemlenmektedir. Birçok katılımcı, yüz yüze derslerin yanı sıra çevrimiçi kurslar, mobil uygulamalar ve kendi kendine öğrenme materyallerini içeren kombinasyonları seçmiştir; bu durum esnek, dinamik ve öğrenen merkezli deneyimlere duyulan arzuyu göstermektedir. Letonya ve İzlanda gibi ülkeler dijital ve karma öğrenme yöntemlerini benimsemeye özellikle öne çıkmaktadır; bu durum daha iyi teknoloji altyapısı veya dijital eğitim araçlarına aşinalıkla bağlantılı olabilir.

Özellikle dikkat çekici bir nokta, hem kaynakları zengin hem de kısıtlı olan bağlamlardaki öğrencilerin daha karmaşık, karma eğitim formatlarına ilgi göstermesidir. Bu durum, altyapı yetersiz olsa

bile yüksek bir içsel öğrenme motivasyonunun varlığına işaret eder ve bu motivasyondan yararlanarak ölçeklenebilir ve bağlama duyarlı eğitim programları tasarlamak için önemli bir fırsat sunar.

Kısaca, birçok öğrencinin önceki eğitimi bulunmakla birlikte, bu eğitimlerin derinliği ve kapsamı oldukça değişkendir — ve çoğunlukla operasyonel becerilere stratejik becerilerden daha fazla vurgu yapılmaktadır. Daha bütünsel, erişilebilir ve pratik öğrenme deneyimlerine yönelik güçlü ve net bir ilgi mevcuttur. Bu durum, sadece bilgi vermekle kalmayıp, öğrenenleri kriz anlarında etkili hareket etmeye, eleştirel düşünmeye ve güvenle yanıt vermeye gerçekten yetkilendiren eğitim müdahalelerinin uygulanması için uygun bir ortam yaratmaktadır.

DİASPORA

Veriler, diaspora topluluğunun afet hazırlığı konusundaki farklı öğrenme ihtiyaçlarını vurgulamaktadır. Farklı ülkelerde ilgi gören temel konular arasında ilk yardım, hayatta kalma becerileri, acil durum iletişimi ve risk değerlendirmesi yer almaktadır. Bu konular, çeşitli afet senaryolarına karşı hazırlıklı olmanın önemine dair hem pratik hem de teorik bir anlayış olduğunu göstermektedir. Özellikle, ilk yardım, acil durumlarda hemen müdahale için kritik olması nedeniyle en çok talep edilen öğrenme alanı olarak öne çıkmaktadır. Psikolojik destek ise giderek daha fazla önem kazanmakla birlikte, fiziksel hayatta kalma becerilerine kıyasla biraz daha az önceliklidir.

Ülke bazında bakıldığında, İzlanda, volkanik patlamalar gibi doğal afetlere karşı savunmasızlığı nedeniyle acil müdahale, hayatta kalma becerileri ve risk değerlendirmesine güçlü bir ilgi göstermektedir. Letonya, aşırı hava koşullarına maruz kalması sebebiyle ilk yardım, psikolojik destek ve güvenli tahliye konularını tercih etmektedir. Kıbrıs da orman yangınları ve depremler gibi riskler nedeniyle ilk yardım, güvenli tahliye ve hayatta kalma becerilerine benzer şekilde önem vermektedir. Ukrayna ise devam eden çatışma ve ilgili acil durumların etkisiyle acil müdahale ve psikolojik desteğe odaklanan çok çeşitli ihtiyaçlar sergilemektedir. Türkiye ise sık yaşanan depremler ve doğal afetler nedeniyle risk önleme ve ilk yardımı önceliklendirmektedir.

En faydalı öğrenme kaynakları açısından bakıldığında, tüm ülkelerde mobil uygulamalar açık ara öne çıkmakta, ardından eğitim videoları ve simülasyonlar gelmektedir. Bu kaynaklar, erişilebilirlikleri ve etkileşimli, uygulamalı öğrenme deneyimleri sunabilme özellikleri nedeniyle tercih edilmektedir. Basılı kılavuzlar ve web seminerleri de bahsedilmekle birlikte daha az önceliklidir. Bu durum, afet hazırlığı eğitiminde dijital platformların kullanılmasına yönelik bir eğilimi yansıtarak, daha esnek ve ilgi çekici öğrenme yöntemlerine olanak sağlamaktadır.

Sonuç olarak, bu ülkelerdeki diaspora topluluğu, teorik bilgiyi pratik becerilerle birleştiren eğitim kaynakları aramakta olup, özellikle ilk yardım, acil durum iletişimi ve hayatta kalma becerilerine vurgu yapmaktadır. Acil durumlarda psikolojik desteğe artan odaklanma da daha bütünsel bir afet hazırlığı yaklaşımına doğru kayışı göstermektedir. Ayrıca, mobil uygulamalar ve eğitim videoları gibi dijital ve etkileşimli öğrenme araçlarına olan güçlü talep, bu eğitimlerin daha erişilebilir ve etkili olmasını sağlamaktadır.

D. HAYAT KURTARICI BECERİLER

VET EĞİTİCİLERİ

Mesleki Eğitim ve Öğretimde (VET) afet farkındalığı kapsamında hayat kurtarıcı becerilerin dahil edilmesine ilişkin elde edilen veriler, bu alanda kapsamlı bir eğitimin gerekliliğine dair genel bir yaklaşımı yansıtmaktadır. İspanya, Türkiye, Letonya, Kıbrıs, Ukrayna ve İzlanda olmak üzere altı ülkede yapılan anket çalışması, güvenli tahliye teknikleri, kardiyopulmoner resüsitasyon (CPR), yanık ve yara ilk yardımı,

psikolojik ilk yardım, hayatta kalma ekipmanlarının kullanımı ve acil durumlarda harekete geçme becerileri gibi temel becerileri belirlemiştir.

Genel olarak, tahliye ve CPR ile ilgili pratik beceriler büyük önem kazanmış ve özellikle Ukrayna ve İzlanda gibi ülkelerde katılımcıların çoğunluğu tarafından çok ilgili bulunmuştur. Bu, afetin ilk aşamalarında hayati müdahalelerin kritik olduğu durumlarda öğrencilerin etkili müdahale edebilmesi için öncelik verildiğini göstermektedir. Benzer şekilde, yanık ve yara ilk yardımı ile hayatta kalma ekipmanlarının kullanımı da Letonya ve İspanya’da çok değerli görülmekte, afet durumlarında yaygın yaralanmalarla başa çıkma becerisi önemli kabul edilmektedir.

Diğer yandan, psikolojik ilk yardım ve acil iletişim becerileri, fiziksel beceriler kadar yaygın olmamakla birlikte, kapsamlı bir afet müdahalesi için önemli bileşenler olarak görülmektedir. Kıbrıs ve Ukrayna gibi ülkelerde psikolojik ilk yardımın önemi özellikle tanınmakta olup, bu durum afetlerin neden olabileceği duygusal etkilerin daha derin bir şekilde anlaşıldığını yansıtmaktadır. Bu odak, sadece tıbbi bakım sağlamanın ötesinde, mağdurlara duygusal açıdan da destek verilmesinin gerekliliğini vurgulamakta ve afet müdahalelerinin çok boyutlu olması gerektiği fikrini güçlendirmektedir.

Son olarak, acil durumlarda hızlı ve etkili karar alma yeteneği de bazı ülkelerde, özellikle İspanya ve Letonya’da, önemle vurgulanmıştır. Bu durum, eğitim sistemlerinin öğrencileri sadece teknik bilgiyle değil, aynı zamanda baskı altında hızlı ve doğru karar verme becerileriyle de donatmanın gerekliliğini fark ettiğini göstermektedir.

Özetle, veriler afet senaryoları için temel hayat kurtarıcı becerilerde, özellikle tahliye teknikleri, CPR ve ilk yardıma verilen önemi ortaya koymaktadır. Aynı zamanda psikolojik ve iletişim becerilerinin dahil edilmesi, fiziksel becerilerin ötesine geçen, afet mağdurlarının duygusal ve iletişim ihtiyaçlarını da karşılayan kapsamlı bir yaklaşımı göstermektedir. Bu genel bakış, mesleki eğitim müfredatlarının sadece teknik becerilerle değil, aynı zamanda acil durumlarda duygu yönetimi ve iletişim dinamiklerini yönetme yetenekleriyle de donatmış profesyoneller yetiştirmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Böylece afetlere daha eksiksiz ve etkili müdahale sağlanabilir.

VET ÖĞRENCİLERİ

Anket sonuçları, öğrenciler arasında hayat kurtarıcı beceriler edinme konusunda güçlü ve yaygın bir istek olduğunu göstermektedir; özellikle güvenli tahliye teknikleri, CPR (Kardiyopulmoner Resüsitasyon), acil iletişim, yanık ve yara ilk yardımı ile psikolojik ilk yardım alanlarında. Bu ilgi, afetlerin etkili yönetiminde hazırlıklı olmanın öneminin artan şekilde kabul edilmesini yansıtmaktadır. Ülkeler arasında taleplerin düzeyinde farklılıklar gözlemlense de genel eğilim bu becerilere evrensel bir ihtiyaç olduğunu ortaya koymaktadır.

Güvenli tahliye teknikleri eğitimi talebi önemli ölçüde öne çıkmaktadır. Katılımcıların büyük bir kısmı temel bilgi talep ederken, diğerleri ise daha orta düzey becerilerle ilgilenmektedir. Bu durum, afet durumlarında güvenli tahliye yapmanın öneminin ortak bir şekilde fark edildiğini göstermektedir. Ülkeler genelinde bu ilgi dikkat çekicidir; özellikle afetlerin sıklığı ve şiddetinin yüksek olduğu bölgelerde daha ileri düzey bilgi ihtiyacı olduğu belirtilmiştir.

CPR, diğer bir çok talep gören hayat kurtarıcı beceri olarak ortaya çıkmıştır. Tüm bölgelerden katılımcılar temel CPR eğitimini tercih etmiş, ardından önemli sayıda kişi ise orta düzey CPR eğitimi talebinde bulunmuştur. Bu eğilim, sağlık acil durumlarında hızlı müdahalenin hayati önemini vurgulamaktadır. Daha az sayıda katılımcı ileri CPR teknikleri için de ilgi göstermiştir ki bu, belirli durumlarda uzmanlaşmış eğitimin gerekliliğinin farkında olduğunu göstermektedir.

Acil iletişim becerileri de öğrenciler tarafından öncelikli görülmüştür; bu da afet müdahalesinde etkili iletişimin hayati rolünü yansıtmaktadır. Katılımcıların çoğu temel ve orta düzey eğitimleri tercih etmiş, acil durumlarda net iletişim kanallarının sürdürülmesinin önemini kabul etmiştir. Bu beceri, koordinasyon sağlama, uyarıları yayma ve insanların gelişen olaylara uygun şekilde yanıt vermesi için kritik bir unsurdur.

Yanık ve yara ilk yardımı başta olmak üzere ilk yardım becerileri sürekli olarak temel gereklilikler arasında sayılmıştır. Çoğu öğrenci temel eğitim talep ederken, daha az bir grup ileri ilk yardım teknikleriyle ilgilenmiştir. Bu durum, afet sonrası yaralanmaların (özellikle yanık ve yara gibi) sık görüldüğü ortamda acil bakımın önemini göstermektedir. Bu becerilere duyulan talep, bireylerin profesyonel yardım gelene kadar yaralanmaları etkili şekilde yönetebilmesi için erişilebilir ilk yardım eğitiminin önemini vurgulamaktadır.

Son olarak, psikolojik ilk yardım ihtiyacı da kayda değerdir; birçok katılımcı travmatik olayların ardından başkalarına destek olma becerisi kazanmak istemektedir. Psikolojik ilk yardım, zihinsel sağlık ve duygusal desteğin kriz sırasında ve sonrasında kritik olması nedeniyle giderek daha fazla kabul görmektedir. Tüm bölgelerden öğrenciler, psikolojik ilk yardımda temel ve orta düzey eğitim tercihi yaparak bu becerinin dayanıklılık geliştirmede ve etkilenen bireylere destek sağlamada önemini kabul etmektedir.

Özetle, anket bulguları; CPR, tahliye prosedürleri, acil iletişim, ilk yardım ve psikolojik destek gibi çeşitli alanlarda hayat kurtarıcı becerilere yönelik net bir talep olduğunu göstermektedir. Öğrenciler, pratik ve erişilebilir eğitimleri sürekli olarak önceliklendirmektedir. Bu durum, sadece fiziksel hayatta kalma değil, aynı zamanda afet senaryolarında zihinsel iyi oluş için de kapsamlı bir hazırlığın gerekliliğini yansıtmaktadır. Sonuçlar, bireyleri acil durumlara etkili şekilde müdahale edecek becerilerle donatan, toplum dayanıklılığını artıran ve kriz yönetme kapasitesini geliştiren eğitim programlarının uygulanmasının önemini vurgulamaktadır.

DİASPORA

Diaspora arasında istenen hayat kurtarıcı becerilere dair toplanan veriler, acil durumlarda hayati olan pratik ve kritik beceriler kazanma konusunda güçlü bir ilgi olduğunu yansıtmaktadır. Tüm ülkelerde en çok tercih edilen beceri CPR (Kardiyopulmoner Resüsitasyon) olup, İzlanda bu konuda en yüksek talebi göstermektedir (27 yanıt). Bu durum, kalp acil durumlarında hayat kurtarmadaki evrensel önemi nedeniyle mantıklıdır. Diğer ülkeler de CPR konusunda benzer düzeyde ilgi göstermiş, özellikle Letonya ve Kıbrıs'ta CPR talebi yakındır.

Acil iletişim becerileri de diaspora tarafından geliştirilmek istenen önemli alanlardan biridir. CPR kadar büyük bir oran olmasa da, tüm ülkelerde öncelikli tutulmakta; İzlanda yine en yüksek sayıda bireyin acil iletişimi önceliklendirdiği ülke olarak öne çıkmaktadır (27 yanıt). Bu, afetler sırasında özellikle kriz sonrası koordinasyonun öneminin anlaşılmasına işaret etmektedir.

Yanık ve yara ilk yardımı, çeşitli acil durumlarda kritik bir beceri olarak diaspora içinde önemli ilgi görmektedir. İzlanda ve Ukrayna bu kategoride en yüksek yanıt sayısına sahiptir (sırasıyla 28 ve 19 yanıt). Bu durum, doğal afetler ve endüstriyel kazalar gibi yanıklara ve acil müdahale gerektiren yaralanmalara yol açabilecek risklerin yüksek olmasıyla bağlantılıdır.

Son olarak, afet sırasında ve sonrasında hızlı zihinsel sağlık desteği sağlamaya odaklanan psikolojik ilk yardım da değişen düzeylerde ilgi görmektedir. Özellikle İzlanda (26 yanıt) ve Ukrayna (16 yanıt) bu alanda öne çıkmakta olup, fiziksel sağlık kadar zihinsel sağlığın da afet senaryolarında önem kazandığını göstermektedir. Ancak, bu alanın CPR ve ilk yardım gibi hemen hayat kurtaran becerilere kıyasla hâlâ biraz daha az önceliklendirildiği belirtilmelidir.

Sonuç olarak, diaspora topluluğunun hayat kurtarıcı becerilere olan ilgisi en çok CPR, yangın ve yara ilk yardımı, acil iletişim ve psikolojik ilk yardıma odaklanmaktadır. Ülkeler arasında bu becerilere gösterilen ilgi değişiklik gösterse de, genel olarak diaspora fiziksel ve psikolojik hazırlığın önemini farkında olduğunu açıkça ortaya koymaktadır. Veriler, hem pratik hayat kurtarıcı beceriler ve iletişim stratejilerine hem de kriz yönetiminde zihinsel sağlık desteğinin artan önemine odaklanıldığını göstermektedir.

E. AFETLER HAKKINDA BİLGİ VE TUTUMLAR

VET EĞİTİCİLERİ

Afetlere yönelik bilgi ve tutumlar bölümünün analizi, altı Avrupa ülkesindeki Mesleki Eğitim ve Öğretim (VET) eğitmenlerinin afet müdahalesine ilişkin algılanan güvenlik, hazırlık ve motivasyon düzeyleri hakkında önemli bilgiler sunmaktadır. Veriler, hem bireysel hem kurumsal düzeyde acil durumları yönetme konusunda genel bir sınırlı güven hissi olduğunu ve ek eğitim alma motivasyonunda belirgin farklılıklar bulunduğunu göstermektedir.

Bir afet durumuna müdahale ederken kendilerini ne kadar güvende hissettikleri sorulduğunda, katılımcıların çoğunluğu özgüvenlerini sadece orta (%54,8) veya düşük (%20,6) olarak değerlendirmiştir. Yalnızca çok küçük bir kesim — %3,9 — kendini “çok güvende” hissettiğini belirtmiştir. Ülkeler arasında farklar göze çarpmaktadır: Örneğin, İspanya’da 28 katılımcıdan 16’sı kendini “çok yüksek” veya “yüksek” düzeyde güvende hissettiğini ifade etmiştir. Buna karşılık, Ukrayna ve İzlanda’da algılanan güvenlik düzeyi oldukça düşüktür ve katılımcıların çoğunluğu “orta” veya “düşük” seçeneklerini tercih etmiştir. Ukrayna özellikle öne çıkar; 29 katılımcıdan 15’i kendini “düşük” güvenlikte hissettiğini belirtmiştir.

Öğrencilerin acil durumlara hazırlığı algısı ise biraz daha iyimser olmakla birlikte, genel olarak orta düzeydedir. Yalnızca %19,4’ü öğrencilerin “çok iyi hazırlandığını,” %40’ı ise “iyi hazırlandığını” düşünmektedir. Ülke bazında farklar yine mevcuttur: İspanya, en yüksek güven düzeyini göstererek, 28 katılımcıdan 25’inin öğrencilerin “çok” veya “iyi” hazırlandığını bildirdiği ülkedir. Buna karşın, Ukrayna ve İzlanda’da belirsizlik veya şüphe daha fazladır ve önemli bir kısım “orta” ya da “düşük” değerlendirmesi yapmıştır.

Kurumsal hazırlık konusunda da endişeler bulunmaktadır. Yalnızca %8,4 katılımcı kurumlarının “çok iyi” hazır olduğunu düşünürken, %54,2’si kurumun hazırlığını sadece “orta” olarak değerlendirmiştir. İspanya ve Türkiye’de kurumsal hazırlık algısı nispeten daha iyi iken, Ukrayna’da 29 katılımcıdan 8’i “düşük hazırlık” olduğunu belirtmiştir.

Belki de en kritik gösterge, afet farkındalığı ve müdahale eğitimine yönelik motivasyon düzeyi ile ilgilidir. Burada veriler genel olarak düşük bir motivasyon seviyesine işaret etmektedir: %1,3 “çok yüksek,” %8,4 “yüksek” motivasyon bildirirken, 155 katılımcıdan 83’ü (%53,5) düşük motivasyon belirtmiştir. Özellikle Letonya, Kıbrıs ve Ukrayna’da katılımcıların büyük çoğunluğu “düşük motivasyon” bildirmiştir (sırasıyla 26, 16 ve 18 kişi). Bu durum, eğitimden kopukluk veya konuya yeterince önem verilmemesi anlamına gelebilir. İzlanda ise bir istisna olarak göze çarpmakta; burada 5 katılımcı “yüksek” motivasyon seçerken, hiç kimse “düşük” motivasyon belirtmemiştir.

Sonuç olarak, bulgular, eğitimciler ve kurumlar arasında afet senaryolarıyla yüzleşmede genel bir güven ve hazırlık eksikliği ile birlikte, ek eğitim alma motivasyonunun da sınırlı olduğunu göstermektedir. Bu durum, afet eğitimlerinin VET sistemlerine entegrasyonunda önemli bir zorluktur. Bazı ülkeler, özellikle İspanya, daha proaktif ve kendine güvenli görünürken, diğer ülkelerde katılımcıların önemli bir bölümü hem kişisel hem kurumsal kapasite konusunda belirsizlik yaşamaktadır. Bu sonuçlar, eğitim çerçevelerinin

iyileştirilmesi, kurumsal acil durum protokollerinin güçlendirilmesi ve hem eğitimciler hem öğrenciler arasında daha güçlü bir hazırlık ve katılım kültürünün teşvik edilmesi için acil müdahalelerin gerekliliğini ortaya koymaktadır.

VET ÖĞRENCİLERİ

Veriler, katılımcılar arasında bulundukları yerdeki olası afetler hakkında orta düzeyde bilgi sahibi olduğu yaygın bir algı olduğunu göstermektedir. Çoğu katılımcı kendini bilgi sahibi hissetme açısından orta seviyede değerlendirmiştir. Bu durum, riskler konusunda temel bir farkındalık olduğunu gösterirken, aynı zamanda daha spesifik eğitimler veya daha net, erişilebilir bilgiye ulaşım konusunda gelişme alanı bulunduğunu da işaret etmektedir.

Afet hazırlık faaliyetlerine katılma motivasyonlarına bakıldığında, en çok öne çıkan nedenler kişisel sebepler—özellikle aileyi koruma isteği ve konuya genel ilgi—olmuştur. Bunu, vatandaşlık sorumluluğu takip etmekte, akademik veya iş gereklilikleri ise daha az ölçüde etkili olmaktadır. Bu motivasyon çeşitliliği, eğitim çabalarının hem bireysel hem de topluluk odaklı ihtiyaçlara yönelik, geniş ve esnek biçimde planlanması gerektiğini ortaya koymaktadır. Türkiye gibi bazı ülkelerde ise bu motivasyonların daha zengin ve sık kombinasyonları görülmekte; bu durum geçmiş deneyimlere veya bu alanda daha yaygın resmi eğitim imkanlarına bağlanabilir.

Hanehalkı düzeyinde afet planlaması söz konusu olduğunda, nüfusun önemli bir kesimi henüz bu adımı ciddi şekilde değerlendirmemiştir. Ancak, farkındalığı artan veya halihazırda bir planı bulunan kayda değer sayıda insan vardır. Örneğin İzlanda’da, katılımcıların kayda değer bir yüzdesi afet planı hazırlamayı düşündüklerini bildirmiştir; bu, doğal afetlere daha sık maruz kalmanın bir sonucu olabilir.

Toplulukların ne kadar iyi hazırlandığı algısına gelince, çoğu yanıt orta düzeyde kalmaktadır—tamamen hazırlıksız olduğu hissi yoktur, ancak toplu müdahale kapasitesine tam bir güven de bulunmamaktadır. Bu bağlamda, Kıbrıs dikkat çekmektedir; burada önemli bir kesim topluluklarını yetersiz veya hiç hazırlıklı olarak görmektedir. Bu durum, acil durumlarda yerel organizasyonların veya kurumsal iletişimin güçlendirilmesi gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Sonuç olarak, genel olarak afet riskleri hakkında farkındalık ve eğitim ile planlamaya olumlu bir tutum olsa da, bireysel ve topluluk düzeyinde hazırlık algısında halen boşluklar bulunmaktadır. Eğitim ve iletişim stratejilerinin gerçek motivasyonlara göre şekillendirilmesi ile topluluk temelli organizasyonların güçlendirilmesi, daha dayanıklı bir toplum inşa etmek için kritik unsurlardır.

DİASPORA

Veriler, katılımcılar arasında afetlerle ilgili bilgi ve hazırlık düzeyinde çeşitlilik olduğunu göstermektedir. Bu durum, afet hazırlığının önemini farkında olduğunu ancak gerçek hazırlıkta bazı eksikliklerin bulunduğunu vurgulamaktadır. Tüm bölgelerde önemli bir kesim, bulundukları yerdeki olası afetler hakkında kısmen bilgi sahibi olduklarını belirtirken, kendini yeterince bilgi sahibi hissetmeyen birçok kişi de vardır. Bu eğilim, insanların afet farkındalığını kabul ettiklerini ancak riskleri tam anlamıyla kavrayıp buna göre hazırlık yapmada hâlâ önemli bir boşluk olduğunu göstermektedir.

Afet hazırlık eğitimlerine katılma motivasyonlarına bakıldığında, kişisel ve aile koruması en yaygın neden olarak öne çıkmaktadır. Bu durum, afet hazırlığının temel itici gücünün bireysel güvenlik ve sevdiklerinin iyiliği olduğunu ortaya koymaktadır. Bunun yanında, birçok birey toplumsal ve vatandaşlık sorumluluğu duygusuyla da motive olmaktadır; yani insanlar yalnızca kendi güvenliklerini değil, çevrelerindeki insanların güvenliğini de önemsemektedir. Ayrıca, geçmişte doğrudan afet deneyimi yaşamış kişilerin, hazırlığın gerekliliği konusunda daha yüksek bir bilinçle eğitime katıldıkları da önemli bir motivasyon faktörü olarak öne çıkmaktadır.

Buna rağmen, hanehalkı düzeyinde afet planlarının uygulanması tutarsızdır. Bazı bölgelerde katılımcıların büyük bir kısmı evleri için afet planları yapmayı düşünmüş veya geliştirmişken, diğerlerinde bu kritik adıma pek ilgi gösterilmemektedir. Bu durum, teorik bilgi ya da kaygı ile hazırlık önlemlerinin pratikte uygulanması arasında bir fark olduğunu ortaya koymaktadır. Bireylerin genel olarak hazırlıklı olmanın öneminin farkında olmalarına rağmen, birçok kişinin evlerini ve ailelerini olası bir afete karşı hazır hale getirmek için somut adımlar atmadığı açıktır.

Topluluk düzeyinde hazırlığa gelince, çoğu kişi bulundukları toplulukların bir ölçüde hazırlıklı olduğunu düşünmektedir, ancak önemli bir kesim topluluklarının afetlere yeterince hazır olmadığını hissetmektedir. Bu durum, bireysel olarak hazırlıklı olunmasına rağmen, toplumsal düzeyde kolektif hazırlık konusunda genel bir huzursuzluk olduğuna işaret etmektedir.

F. BİLGİ KAYNAKLARI

VET EĞİTİCİLERİ

"Bilgi Kaynakları" bölümünün analizi, afet hazırlığı farkındalığının ülkeden ülkeye, bireysel girişime ve tercih edilen iletişim kanallarına bağlı olarak eşitsiz bir şekilde sürdürüldüğünü ortaya koymaktadır.

Öncelikle, katılımcılara afet farkındalığı hakkında aktif olarak bilgi arayıp aramadıkları sorulduğunda, tüm ülkeler genelinde sadece %16,8'i olumlu yanıt vermiştir. Bu proaktif davranışın dağılımı oldukça dengesizdir. İspanya'da katılımcıların %71'i aktif olarak bilgi aradığını bildirirken, Kıbrıs, İzlanda ve Ukrayna'da katılımcıların %96–100'ü böyle bir bilgi arama çabası içinde olmadığını belirtmiştir. Bu durum, bazı ülkelerde afet hazırlığı konusunda kişisel sorumluluk veya farkındalık kültürünün daha güçlü olduğunu, bazılarında ise pasif veya ilgisiz bir tutumun hakim olduğunu göstermektedir.

Afet hazırlığı bilgisinin edinildiği kaynaklar oldukça çeşitli ve parçalıdır. Bazı katılımcılar TV ve radyo gibi geleneksel medya araçlarını seçerken, diğerleri hükümet siteleri, insani yardım kuruluşları veya sosyal medyaya yönelmektedir. İspanya'da geleneksel kanallar (TV/radyo) ve insani yardım kuruluşları tercih edilirken, aile ve arkadaşların da kombinasyonlarda rol oynadığı görülmüştür. Letonya ve Kıbrıs'ta ise daha çok devlet kurumları ve Kızılhaç gibi insani yardım kuruluşları ön plandadır. İzlanda'da ise çoğunluk (25 katılımcıdan 15'i) TV/radyo haberleri ve sosyal medya kombinasyonunu tercih etmiş, daha medya merkezli bir yaklaşım sergilemiştir. Ukrayna'da ise kaynak tercihleri daha dağınık ve tutarsız olmakla beraber, insani yardım kuruluşları ve geleneksel medya yine önemli yer tutmaktadır.

Öğrenme materyali türleri açısından ise katılımcıların interaktif ve uygulamalı yöntemlere açık olduğu görülmüştür. Toplam 47 kişi simülasyonlar ve uygulamalı egzersizleri, eğitim videoları veya webinar/seminerlerle kombinasyon halinde tercih etmiştir. Örneğin İspanya ve Türkiye'de videolar, simülasyonlar ve webinarlar bir arada sıkça tercih edilirken, Ukrayna'da mobil uygulamalar, basılı el kitapları ve pratik egzersizlerin birlikte kullanılması faydalı bulunmuştur. İzlanda ise ağırlıklı olarak sadece eğitim videolarını tercih etmiş, 25 katılımcıdan 24'ü bu tercihi göstermiştir. Bu durum, görsel ve asenkron içeriklere dayalı bir öğrenme stiline işaret etmektedir.

Kaynak tercihlerindeki farklılıklara rağmen ortak bazı eğilimler ortaya çıkmaktadır: özellikle Doğu Avrupa ülkelerinde aktif bilgi arama davranışı düşüktür; buna karşın deneyimsel, görsel ve çoklu ortam (multimedya) öğrenme biçimleri daha fazla tercih edilmektedir. Devlet ve insani yardım kuruluşları birçok ülkede ikinci planda kalırken, kitle iletişim araçları ve çevrimiçi platformlar daha önceliklidir. Özellikle daha kurumsallaşmış acil durum sistemlerine sahip ülkelerde devlet ve insani kuruluşların rolü önemlidir.

Sonuç olarak, Avrupa genelinde bilgi edinme ortamının parçalı ve tutarsız olduğu; birçok VET eğitmeninin afet bilgisine daha çok pasif veya tesadüfi maruz kalmayı tercih ettiği ortaya çıkmaktadır. Çeşitli medya kaynaklarına olan bağımlılık ve uygulamalı eğitim araçlarına verilen önem, afet hazırlığı bilgisinin yaygınlaştırılması için ulusal alışkanlıklar ve dijital davranışlar göz önünde bulundurularak daha tutarlı, erişilebilir ve ilgi çekici stratejilere ihtiyaç olduğunu göstermektedir. Proaktif bilgi aramayı teşvik etmek ve afet eğitimi resmi eğitim çerçevelerine entegre etmek, VET sektöründe farkındalık ve hazırlık düzeyini önemli ölçüde artırabilir.

VET ÖĞRENCİLERİ

Afet hazırlığına ilişkin bilgi kaynakları hakkındaki verilerin analizi, farklı diaspora grupları arasında çeşitli yaklaşımlar ve tercihler olduğunu ortaya koymaktadır. Veriler, önemli sayıda bireyin afet hazırlığı bilgisi edinmek için aktif olarak bilgi aradığını göstermektedir; İspanya, Türkiye ve İzlanda bu alanda en yüksek katılım seviyelerini sergilemektedir. Özellikle İspanya, bilgi arayan kişi sayısının en fazla olduğu ülke olarak öne çıkmakta; bu durum bölgedeki yerleşik bir farkındalık ve afet hazırlığına yönelik proaktif yaklaşımı yansıtabilir. Öte yandan Kıbrıs gibi ülkelerde ise bu alandaki katılımın daha düşük olması, ya bilgi eksikliğine ya da afet hazırlığı bilgisinin gerekliliğine ilişkin daha az algıya işaret ediyor olabilir.

Belirli bilgi kaynaklarına bakıldığında, sosyal ağlar afet hazırlığı bilgisi ediniminde öne çıkan bir mecra olarak ortaya çıkmaktadır, özellikle İspanya ve Türkiye’de. Bu platformlar, güncel ve ilgili afet bilgilerini yaymada merkezi bir rol oynamakta ve daha erişilebilir, hızlı bilgi kaynağı sunabilmektedir. Ancak insani yardım kuruluşları (Kızılhaç ve yerel STK’lar gibi) da önemli bilgi kaynakları olarak değerlendirilmektedir; özellikle Türkiye’de bu tür kuruluşlara yönelik yüksek bir katılım gözlemlenmiştir. Bu kuruluşlar diaspora toplulukları tarafından güvenilir bulunmakta ve afet hazırlığı ile müdahalede otoriter rehberlik sağlamaktadır.

İlginç şekilde, aile ve arkadaşlar da afet hazırlığı bilgi kaynakları arasında önemli bir yer tutmaktadır. Bu durum, kişisel ağların farkındalık yaymak ve kriz anlarında destek sağlamakta kritik bir rol oynadığını göstermektedir. Bu kaynak, İspanya ve Letonya’da özellikle belirgin olup, katılımcıların yakın çevrelerine dayanarak tavsiye alma eğiliminde oldukları anlaşılmaktadır.

Güvenilir kaynaklara gelince, katılımcılar ağırlıklı olarak devlet web siteleri ile insani yardım kuruluşlarını (Kızılhaç ve yerel yardım kuruluşları gibi) afet hazırlığı bilgisi için tercih etmektedir. Bu kaynaklar özellikle İspanya ve Türkiye’de saygın ve otoriter olarak görülmektedir. TV ve radyo haberlerinin de afet hazırlığı konusundaki kamu bilincini şekillendirmede katkısı büyüktür; bu geleneksel medya, dijital ve sosyal medya kanallarını tamamlayıcı bir rol üstlenmektedir.

Dikkat çeken bir diğer eğilim ise sosyal medyaya olan artan güven ve bu platformların afet ile ilgili güncellemelerde tercih edilen kaynaklar haline gelmesidir. Bu özellikle İspanya ve İzlanda’da belirgindir; katılımcılar acil durumlarda gerçek zamanlı bilgi almak için sosyal medyaya sıkça başvurmaktadır. Ancak, sosyal medyada yanlış bilginin hızla yayılabilmesi nedeniyle temkinli olunması gerektiği vurgulanmaktadır. Bu durum, medya okuryazarlığının teşvik edilmesi ve bireylerin güvenilir bilgi kaynaklarını ayırt etmelerinin desteklenmesinin önemini ortaya koymaktadır.

Genel olarak veriler, birçok diaspora topluluğunun aktif olarak afet hazırlığı bilgisi aradığını, ancak tercih edilen kaynakların bulundukları yere göre değiştiğini göstermektedir. Sosyal ağlar, insani yardım kuruluşları ve devlet web siteleri en güvenilir ve sık erişilen kaynaklar olarak öne çıkarken, aile ve arkadaşlar da önemli bir rol oynamaktadır. Bu bulgular, güvenilir platformlar — özellikle sosyal medya, haber kaynakları ve insani yardım kuruluşları — aracılığıyla hedeflenmiş ve erişilebilir afet hazırlığı bilgisinin sağlanmasının, halkın farkındalığını ve hazırlığını önemli ölçüde artırabileceğini işaret etmektedir.

Ayrıca, özellikle dijital platformlarda yaygın olan yanlış bilginin önüne geçilmesi, bu toplulukların kriz anlarında doğru ve faydalı bilgiye ulaşmasını sağlamak açısından kritik önem taşımaktadır.

DİASPORA

“Bilgi Kaynakları” bölümünün analizi, afet hazırlığı farkındalığının düzensiz bir şekilde sürdürülmekte olduğunu, bunun ise büyük ölçüde ulusal bağlamlara, bireysel girişime ve tercih edilen iletişim kanallarına bağlı olduğunu göstermektedir.

Öncelikle, afet hazırlığı hakkında aktif olarak bilgi arayıp aramadıkları sorulduğunda, katılımcıların yalnızca %73,4’ü (254 kişiden 187’si) olumlu yanıt vermiştir. Bu sayı aktif bilgi arama davranışını yansıtsa da, ülkeler arasında önemli farklılıklar gözlemlenmiştir. İspanya’da katılımcıların %71’i aktif olarak bu bilgiyi aradığını belirtirken, Letonya ve Kıbrıs’ta bu oranlar çok daha düşüktür; sırasıyla sadece %24 ve %26’dır. Bu veriler, İspanya gibi bazı ülkelerde kişisel sorumluluk ve afet hazırlığı konusunda daha güçlü bir kültürün geliştiğini, ancak Letonya ve Kıbrıs gibi ülkelerde ise bireysel öğrenme konusunda daha pasif veya ilgisiz bir tavrın söz konusu olduğunu düşündürmektedir.

Afet hazırlığı bilgisi edinmek için kullanılan kaynaklara gelince, yanıtlar oldukça çeşitlidir. Bazı katılımcılar geleneksel medya (TV veya radyo) kullanırken, diğerleri devlet web siteleri, insani yardım kuruluşları veya sosyal medyaya yönelmiştir. Özellikle Türkiye’de sosyal medya kullanımı belirgindir; 87 kişi bu platformları belirtmiştir. İspanya’da sosyal medya önemli bir rol oynasa da, katılımcılar daha çok insani yardım kuruluşları ve TV/radyo gibi geleneksel kanallara yönelmiştir. Letonya ve Kıbrıs’ta ise daha çok devlet kurumları ve insani yardım kuruluşları tercih edilirken, İzlanda’da sosyal medya ve geleneksel medya birlikte yoğun şekilde kullanılmaktadır.

Bilgi kaynaklarının güvenilirliği algısı da önemli bir boyuttur. İnsan yardım kuruluşları en güvenilir kaynaklar olarak görülürken, bunu devlet web siteleri ve TV/radyo takip etmektedir. Ancak sosyal medyanın güvenilir kaynak olarak önemli biçimde yer alması, dijital platformlara artan bağımlılığı ve bilgi tüketiminde daha erişilebilir, hızlı kanallara yönelimi, özellikle Türkiye gibi ülkelerde yansıtmaktadır.

Kaynak tercihlerindeki farklılıklara rağmen bazı ortak eğilimler ortaya çıkmaktadır. TV, radyo ve sosyal medya temel bilgi kaynakları olarak öne çıkarken, insani yardım kuruluşları ikinci derecede güvenilir kaynaklar olarak kalmaktadır. Bu model, diaspora üyelerinin çoğunlukla pasif bilgi edinme eğiliminde olduğunu, aktif bilgi aramanın ise görece düşük seviyede kaldığını göstermektedir.

Eğitim materyali formatlarına gelince, katılımcılar interaktif ve uygulamalı yöntemlere açıkça ilgi göstermektedir. Örneğin, Türkiye videolar, simülasyonlar ve web seminerlerini birleştirmeye güçlü eğilim gösterirken, İzlanda katılımcılarının çoğunluğu eğitim videolarını tercih etmektedir. Bu durum, görsel ve çoklu ortam öğrenme biçimlerine ve asenkron içerik sunumuna yönelişi yansıtmaktadır.

Sonuç olarak, diaspora içinde afet hazırlığı konusunda bilgi edinme süreçlerinin parçalı ve tutarsız olduğu ortaya çıkmaktadır. Çoğu kişi aktif arama yerine pasif bilgi alımına dayanmaktadır. Dijital platformlar ve geleneksel medya temel kaynaklar olmaya devam ederken, insani yardım kuruluşları ve devlet web siteleri ikincil ancak önemli roller üstlenmektedir. Bu durum, ulusal alışkanlıklar ve dijital davranışlar göz önünde bulundurularak, afet hazırlığı bilgisinin daha tutarlı, erişilebilir ve ilgi çekici biçimde yayılmasını sağlayacak stratejilere duyulan ihtiyacı vurgulamaktadır.

Aktif bilgi arama davranışlarının teşvik edilmesi ve afet eğitimlerinin resmi eğitim programlarına entegre edilmesi, bu alanda farkındalık ve hazırlığın ciddi şekilde artırılmasına katkı sağlayabilir; böylece en etkili öğrenme kanalları ve araçlarının kullanımı optimize edilmiş olur.

G. YANLIŞ BİLGİ VE EFSANELERE MARUZ KALMA

Yanlış Bilgi ve Efsanelere Maruz Kalma bölümü, Avrupa'daki Mesleki Eğitim ve Öğretim (VET) sistemlerinde afet hazırlığı iletişiminin karmaşıklığını ortaya koymakta; bilgiye duyulan güven ile eğitim ortamlarında yaygın olan yanlış bilgiler arasındaki hassas dengeye işaret etmektedir.

VET EĞİTİCİLERİ

Afet hazırlığı ile ilgili alınan bilgilere güven açısından genel tablo temkinli iyimserlik sergilemekle birlikte kesin bir güven ortamından oldukça uzaktır. Katılımcıların yalnızca %25,8'i aldıkları bilgiye tam güven duyduklarını belirtirken, daha büyük bir kesim — %60'ı — orta düzeyde güven bildirmiştir. Bu, çoğunluğun bilgilerin güvenilirliğini tamamen sorgulamamakla birlikte, koşulsuz güven duymadığını göstermektedir. Ülkeler arasındaki farklılıklar dikkat çekicidir: Ukrayna, 29 katılımcıdan 17'si (%58,6) tam güven beyan ederek afet iletişiminde yüksek güven seviyesi göstermektedir. Benzer şekilde İzlanda %28 tam güvenle ve Türkiye %40'la yüksek güven oranları sergilemektedir. Buna karşılık İspanya, Letonya ve Kıbrıs'ta tam güven oranları daha düşük olup, daha çok orta ya da az güven bildirilmekte; bu da mevcut bilgilere karşı şüphecilik veya eleştirel bir yaklaşımı yansıtmaktadır.

Katılımcılara öğretim deneyimleri sırasında afet hazırlığı ile ilgili yanlış bilgiye rastlayıp rastlamadıkları sorulduğunda, hatalı veya yanıltıcı içeriklerin önemli ölçüde varlığı ortaya çıkmıştır. Tüm ülkelerde %45,8'i yanlış bilgiye maruz kaldığını belirtirken, %29,7'si emin olmadığını ve sadece %24,5'i böyle bir deneyim yaşamadığını bildirmiştir. Letonya, %78,6 (28 kişiden 22 kişi) ile yanlış bilgiye en sık rastlanan ülke olarak öne çıkmakta; Kıbrıs ve Ukrayna da katılımcıların yarısından fazlası profesyonel deneyimlerinde yanlış bilgiyle karşılaştığını kabul etmektedir. Bu sonuçlar, eğitim içeriklerinin kalite kontrol mekanizmalarına dair endişeleri artırmakta ve Mesleki Eğitim (VET) bağlamında doğrulanmış, güncel kaynaklara ihtiyaç olduğunu göstermektedir.

İzlanda ilginç bir durumdur: Katılımcıların %48'i yanlış bilgiyle karşılaştığını söylese de, hiçbiri “emin değilim” seçeneğini işaretlememiştir; bu, güvenilir ve güvensiz içerik arasında daha net bir ayrım yaptıklarını göstermektedir. İspanya ise daha kararsız bir profil çizer; katılımcıların çoğunluğu (%57) yanlış bilgiyle karşılaşmış ve karşılaşmadıklarından emin olmadıklarını belirtmiştir. Bu durum, mitleri veya yanlış anlatıları tespit etme eğitiminin eksikliği ya da sıkı içerik doğrulama uygulamalarına maruz kalmama ile açıklanabilir.

Bu sonuçlar önemli bir meseleyi ortaya koymaktadır: Çoğu VET profesyoneli aldığı bilgiye orta düzeyde güvenirken, önemli bir kesim eğitim ortamlarında yanlış bilgiye maruz kalmış veya şüphe duymaktadır. Orta düzey güven ile yanlış bilgiye maruz kalmanın bir arada bulunması, gerçek ile mit arasındaki çizginin her zaman net olmadığı kırılğan bir bilgi ekosistemi anlamına gelmektedir.

Sonuç olarak, medya okuryazarlığını geliştirmek, eleştirel düşünceyi teşvik etmek ve doğrulanmış afet hazırlığı materyallerine erişimi sağlamak için sistematik çabalara ihtiyaç vardır. Bu çabaların öğretmen eğitimi ve müfredat geliştirme süreçlerine entegre edilmesi, belirsizliği azaltacak, güveni artıracak ve yanlış bilgilerin yayılmasına karşı daha dirençli bir eğitim altyapısı oluşturacaktır.

VET ÖĞRENCİLERİ

Veriler, afet hazırlığı ile ilgili yanlış bilginin yaygın bir sorun olarak algılandığını göstermektedir. Tüm ülkelerde katılımcıların çoğunluğu böyle yanlış bilgilerin varlığını kabul etmekte ve pek çok kişi doğrudan karşılaştığını bildirmektedir. Ancak yanlış bilgiyi tanımlama konusundaki güven düzeyi değişkenlik göstermekte; katılımcıların çoğu kendilerini orta seviyede güvenli olarak konumlandırmakta, ancak aynı zamanda bir belirsizlik de yaşamaktadır.

İspanya’da çoğu kişi yanlış bilginin varlığına inanmakta, ancak karşılaşanların sayısı daha azdır. Yanlış bilgiyi tanımlamadaki güvenleri orta düzeydedir; yanıtlar genellikle ortada yoğunlaşmaktadır. Türkiye’de yanlış bilgi algısı ve deneyimi oldukça yüksektir; birçok kişi maruz kaldığını belirtirken, tanımlama konusunda da nispeten daha yüksek bir güvene sahiptir. Letonya katılımcıları da yanlış bilginin varlığı ve deneyiminde büyük ölçüde hemfikirdir, ancak tanımlama konusunda temkinli davranmaktadır. Kıbrıs’ta çoğu katılımcı yanlış bilgiyi kabul etmekte ve karşılaştığını belirtmektedir, ancak tanımlama güveni düşüktür; önemli bir kesim en düşük ya da ikinci en düşük güven düzeyinde yer almaktadır. İzlanda katılımcıları, yanlış bilgiye daha az maruz kaldıklarını ve tanımlama konusunda daha az kesin olduklarını bildirmiştir; ancak varlığını kabul etmektedirler.

Sonuç olarak, yanlış bilginin tüm ülkelerde tanınan bir sorun olmasına rağmen, bu bilgiyle karşılaşma ile onu tanımlama konusunda güven arasında belirgin bir boşluk vardır. Bu durum, afet hazırlığı hakkında alınan bilgilerin eleştirel değerlendirilmesini destekleyecek daha iyi eğitim ve kaynaklara ihtiyaç olduğunu ortaya koymaktadır.

DİASPORA

Afet hazırlığı konusundaki yanlış bilgiye maruz kalma analizinde, farklı bölgelerde yanlış bilginin hem algılanması hem de doğrudan karşılaşılmaması açısından önemli bir yaygınlık gözlemlenmiştir. Katılımcıların çoğunluğu afet hazırlığı ile ilgili yanlış bilgilerin var olduğuna inanmaktadır; en yüksek yanlış bilgi algısı İspanya, Letonya ve İzlanda’dan gelen yanıtlarla öne çıkmaktadır. Bu durum, insanların genel olarak yanlış ya da yanıltıcı bilgilerin yayıldığına farkında olduğunu, bunun da acil durumlarda hazır bulunuşluk ve müdahaleyi olumsuz etkileyebileceğini göstermektedir.

Yanlış bilgiyle karşılaşma konusunda kişisel deneyimlere bakıldığında, birçok birey afet hazırlığına dair yanıltıcı içeriklere rastladığını bildirmiştir. Bu durum özellikle Letonya ve İzlanda’da belirgindir; burada önemli bir katılımcı grubu yanlış bilgiyle doğrudan temas ettiğini belirtmiştir. Bu durum, yanlış veya zararlı anlatılarla mücadelede devam eden zorlukları vurgulamaktadır; zira bu tür yanlış bilgiler kritik durumlarda karışıklığa ve uygun olmayan tepkilere yol açabilir.

Yanlış bilgiyi tanımlama konusundaki güven düzeyine ilişkin sorulduğunda yanıtlar çeşitlilik göstermektedir. Bazı bireyler yanlış bilgiyi tespit etme konusunda yüksek bir güvene sahip olduğunu ifade ederken, önemli bir kesim ise bu konuda kendini güvensiz ya da tamamen yetersiz hissetmektedir. Bu durum, bazı kişilerin yanlış bilgiyi ayırt edebilme yetkinliğine sahip olmasına rağmen, pek çok kişinin afet hazırlığına ilişkin gerçek ile yanlış ayırt etmekte zorlandığını göstermektedir. Bu güvensizlik, afetle ilgili bilgilerin karmaşıklığından ya da birbirine zıt anlatıların yaygınlığından kaynaklanabilir.

Genel olarak veriler, afet hazırlığı konusundaki yanlış bilgiye yönelik yaygın bir endişe olduğunu ve bireylerin doğru bilgiyi mitler veya yanıltıcı içeriklerden ayırmada zorluk yaşadıklarını ortaya koymaktadır. Sorunun farkındalığı yüksek olmasına rağmen, pek çok katılımcı yanlış bilgiyle karşılaşmış ve bunu tespit etme konusunda karışık bir güven seviyesine sahiptir. Bu sorunun çözümü için daha etkili iletişim stratejileri ve afet hazırlığı okuryazarlığını artırmaya yönelik eğitim çabaları gerekmektedir. Böylece bireylerin karşılaştıkları bilgilerin güvenilirliğini daha emin şekilde değerlendirmeleri sağlanarak, toplumun olası afetlere karşı hazır olma ve direnç düzeyinin artırılması mümkün olacaktır.

ÖZET – SAHA ARAŞTIRMASI

Bu saha araştırması, Avrupa genelinde Mesleki Eğitim ve Öğretim (VET) sektöründe afet hazırlığı konusunda çeşitli fakat endişe verici bir tablo ortaya koymaktadır. İlk yardım, tahliye prosedürleri ve acil durum iletişimi gibi hayati öneme sahip becerilerin kazanılmasının önemine dair farkındalık artmakta olsa da, bu farkındalık tutarlı bir şekilde somut eyleme veya yapılandırılmış eğitime dönüşmemektedir. Kaynaklar, motivasyon ve algılanan hazırlık düzeyleri açısından ülkeler arasında önemli farklılıklar bulunmakta ve bu durum eğitim sistemleri ve toplumlar arasında dirençlilik seviyelerinin düzensiz olmasına yol açmaktadır.

Eğitimciler afet hazırlığının önemini genel olarak kabul etmekle birlikte, acil durumlara müdahale etme konusundaki kendi yetkinliklerine dair genellikle düşük güven bildirmekte ve ek eğitim alma konusunda sınırlı motivasyon sergilemektedir. Buna karşılık, öğrenciler ve diaspora toplulukları bu becerileri edinme konusunda güçlü bir ilgi göstermekte ancak erişim, eğitim kalitesi ve bağlamsal uygunluk gibi zorluklarla karşılaşmaktadır. Bu sorunlara, yanıltıcı bilgilerin yaygınlığı ve bunları etkili biçimde tanımlayıp karşı koyma kapasitesinin sınırlı olması da eklenmektedir.

Bu bulgular ışığında, sürekli öğretmen eğitimi, acil durum müdahale becerilerinin müfredata entegrasyonu ve erişilebilir, güvenilir ve ilgi çekici eğitim kaynaklarının geliştirilmesini önceliklendiren, koordineli ve bağlama duyarlı stratejilerin acilen uygulanması gerekmektedir. Resmi ve gayriresmi bilgi kanallarının güçlendirilmesi ve dijital okuryazarlık eksikliklerinin giderilmesi de kritik adımlardır. Sadece bu tür hedefe yönelik çabalar sayesinde, VET sektörü artan küresel riskler ve krizler karşısında gerçek bir dirençlilik ve hazırlık itici gücü haline gelebilecektir.

VET EĞİTMENLERİ

Bu çalışmada, Avrupa'daki çeşitli ülkelerde Mesleki Eğitim ve Öğretim (VET) kapsamında afet farkındalığı ve müdahalesine dair algı, hazırlık düzeyi ve eğitim ihtiyaçlarına ilişkin toplanan verilerin analizi, heterojen bir gerçekliği ortaya koymakla birlikte ortak kaygılar ve iyileştirme gerektiren alanları da göstermektedir. Rapor, eğitimciler arasında hayat kurtarıcı beceriler ile acil durum yönetimi içeriklerinin eğitim programlarına entegre edilmesi gerektiğine dair artan bir farkındalığın olduğunu vurgularken, uygulamada ve kurumsal hazırlıkta önemli eksikliklerin bulunduğunu ortaya koymaktadır.

Öncelikle, hayat kurtarıcı becerilerin öneminin kabulü neredeyse oybirliğiyle gerçekleşmiştir. Katılımcıların çoğunluğu ilk yardım, tahliye ve yangın söndürücü kullanımı gibi yetkinlikleri çok önemli bulmakta, bu becerilerin pratik ve yatay değeri konusunda güçlü bir bilinç ortaya koymaktadır. Ancak, bu farkındalık, afet durumlarındaki kişisel güvenlik hissiyle her zaman örtüşmemekte; yalnızca küçük bir oran (%3,9) "çok güvende" hissettiğini belirtirken, büyük çoğunluk kendini orta veya düşük güvenlik seviyesinde tanımlamaktadır. Bu durum teorik farkındalık ile etkili pratik eğitimin arasında önemli bir uçurum olduğunu göstermektedir.

Öğrencilerin ve kurumların acil durumlara hazırlık algısında da belirgin farklılıklar görülmektedir. Eğitimcilerin üçte biri öğrencilerin hazırlığını olumlu değerlendirirken, çoğunluk bunu sadece orta veya

düşük seviyede görmektedir. Kurumsal açıdan durum daha da endişe vericidir; sadece %8,3 okulunun acil bir duruma çok iyi hazır olduğunu düşünmekte, bu da açık protokoller, düzenli tatbikatlar veya yeterli altyapının varlığı konusunda şüphe uyandırmaktadır.

Bir diğer önemli bulgu, eğitimcilerin bu alandaki özel eğitim alma motivasyonunun düşük olmasıdır: yarısından fazlası düşük motivasyon bildirirken, yalnızca %1,3 çok yüksek motivasyona sahip olduğunu ifade etmiştir. Letonya, Kıbrıs ve Ukrayna gibi ülkeler özellikle düşük motivasyon oranlarıyla öne çıkmakta; bunun nedenleri arasında iş yükü, kurumsal teşviklerin eksikliği veya cazip ve bağlama uygun eğitim fırsatlarına erişimin sınırlı olması yer alabilir.

Bilgi kaynakları ve öğrenme materyalleri açısından, eğitimcilerin çoğunluğu (%83) afetlerle ilgili bilgi aradığını belirtse de, kullandıkları kanallar oldukça çeşitli ve çoğunlukla kurumsal onaydan yoksundur. Sosyal medya, televizyon, arkadaşlar ve devlet web siteleri en çok belirtilen kaynaklar arasında yer alırken, sistematik ve akredite eğitim materyallerinin kullanımı nadiren belirtilmiştir. En çok değer verilen öğrenme kaynakları ise pratik egzersizler, simülasyonlar ve eğitim videoları olmuştur; mobil uygulamalar ve basılı materyallerin kullanımı ise sınırlı kalmaktadır. Bu durum, eğitim materyallerinin formatlarının modernize edilmesi ve çeşitlendirilmesine duyulan ihtiyacı göstermektedir.

Son olarak, çalışma alınan bilgilere karşı orta düzeyde bir güven ile eğitim ortamlarında yüksek oranda yanlış bilgi ve mitlere maruz kalınması arasında kaygı verici bir paralellik ortaya koymaktadır. Sadece %1,3'ü bilgiyi hiç güvenilir bulmazken, sadece %25,8'i tam güven duyduğunu ifade etmiştir. Ayrıca eğitimcilerin yaklaşık yarısı mesleki deneyimleri sırasında yanlış bilgiyle karşılaştığını bildirmiştir; bu durum özellikle Letonya, Ukrayna ve Kıbrıs'ta daha belirgindir. Bu tablo, sadece eğitim kalitesini değil, aynı zamanda geleceğin nesillerinin acil durumlarda güvenliğini de tehdit eden kırılgan bir bilgi ortamını göstermektedir.

Genel olarak, rapor Mesleki Eğitim ve Öğretim'de afet farkındalığının entegrasyonunda eğitimciler ve öğrenciler tarafından desteklenen olumlu bir temel olduğunu ortaya koymaktadır. Ancak, gerçek hazırlık düzeylerinin iyileştirilmesi, öğretmen motivasyonunun etkileyici pedagojik stratejilerle artırılması ve güvenilir, güncel ve pratik içeriklere erişimin sağlanması için acil eylem gerekmektedir. Sürekli eğitim, ülkeler arası bilgi paylaşım ağlarının kurulması ve yenilikçi, erişilebilir kaynaklara yatırım yapılması, Avrupa genelinde tutarlı bir afet hazırlık eğitim stratejisinin temel taşları olmalıdır.

VET ÖĞRENCİLERİ

Analiz edilen bilgilerde, öğrencilerin afet hazırlığına ilişkin bilgi, tutum ve algılarında ülkeler arasında ilginç farklılıklar ve ortak eğilimler ortaya çıkmaktadır. Genel olarak öğrenciler afet hazırlığının önemine dair artan bir farkındalık sergilemekle birlikte, toplumun hazır oluşu, bilgi kaynaklarına duyulan güven ve yanlış bilgilere maruz kalma düzeyleri açısından ülkeler arasında önemli farklılıklar mevcuttur. Öncelikle, afet hazırlığına dair bilgiye erişim çeşitlilik göstermekte olup en yaygın kaynaklar aile ve arkadaşlar, medya (TV/radyo) ve Kızılhaç gibi insani yardım kuruluşlarıdır. Ancak, bilgi doğruluğuna duyulan güven ülkeden ülkeye değişmekte, bu da afet hazırlığı konusunda eğitim ve öğretimin tüm ülkelerde önceliklendirilmesi gerektiğini göstermektedir.

Öte yandan, afet hazırlığı hakkında yanlış bilgilere maruz kalma önemli bir sorun olarak görünmektedir; özellikle Türkiye'de öğrenciler yanlış bilgilerin farkında olmakla beraber bunları ayırt etme konusunda da daha yüksek bir özgüvene sahiptir. Buna karşılık, İzlanda ve Kıbrıs gibi ülkelerde yanlış bilgiyi tanıma konusundaki belirsizlik daha fazladır; bu da bu ülkelerde yanlış bilgiyle mücadele ve tespit için eğitim araçlarının güçlendirilmesi gerekliliğine işaret etmektedir.

Kişisel hazırlık ve aile koruması, afet eğitimlerine katılmada önemli motivasyon kaynakları olarak ortaya çıkmaktadır. Ancak, tüm öğrencilerin kendilerini tam olarak hazırlıklı hissetmediği görülmekte; bu

da toplumun tüm kesimlerine ulaşan farkındalık ve eğitim programlarına daha fazla yatırım yapılması ihtiyacını vurgulamaktadır.

Özetle, bu ülkelerdeki öğrenciler afetlere karşı hazırlıklı olmanın önemini giderek daha çok kavramakla birlikte, güvenilir bilgiye erişim, pratik eğitim ve yanlış bilgiyi tanıma konularında önemli boşluklar bulunmaktadır. Küresel afet hazırlığını iyileştirmek için güvenilir bilgi kaynaklarına eşit erişimin sağlanması, afet eğitiminin sürekli kılınması ve toplumsal düzeyde yanlış bilgilerin azaltılması kritik önemdedir. Böylelikle toplumlar gelecekteki krizlere daha etkin yanıt verebilecek kapasiteye sahip olacaktır.

DİASPORA

Diaspora verilerinin analizi, farklı ülkelerden bireylerin afet yönetimine yönelik hazırlık ve tutumları hakkında değerli bilgiler sunmaktadır. Öne çıkan bulgular, CPR (kardiyopulmoner resüsitasyon), acil durum iletişimi, yanık ve yara ilk yardımı ile psikolojik ilk yardım gibi hayat kurtarıcı becerilere güçlü bir ilgi olduğunu göstermektedir. Özellikle CPR ve acil iletişim becerileri, çoğu bölgede en çok talep gören yetkinliklerdir. Bu durum, afetlere hazırlıklı olmanın öneminin açıkça farkında olunmasına rağmen, bireyleri bu temel becerilerle donatacak daha yapılandırılmış eğitim fırsatlarına hâlâ ihtiyaç olduğunu ortaya koymaktadır.

Afetlere ilişkin bilgi ve tutumlarda, katılımcıların birçoğu bulundukları bölgedeki potansiyel riskler konusunda kendilerini iyi bilgilendirilmiş hissetmektedir; bu durum özellikle İspanya, Letonya ve İzlanda'da belirgindir. Ancak, bu farkındalık toplumun genel hazırlığına olan güçlü inançla her zaman örtüşmemektedir. Yanıtlar, toplum hazır oluşu konusundaki güvenin ülkeler arasında önemli farklılıklar gösterdiğini ve özellikle Türkiye ile Kıbrıs gibi ülkelerde daha iyi kolektif eylem ve planlamaya ihtiyaç olduğunu göstermektedir.

Afet hazırlık eğitimlerine katılım motivasyonları incelendiğinde, kişisel ve aile korumasının yanı sıra yurttaşlık ve topluluk sorumluluğu duygusunun da öne çıktığı görülmektedir. Bu, hem bireysel hem de kolektif dayanıklılığın öneminin giderek daha fazla kabul gördüğünü yansıtmaktadır. İnsanlar sadece kendi güvenlikleri için değil, aynı zamanda çevrelerindeki insanların güvenliği ve refahına katkıda bulunma arzusu ile motive olmaktadır.

Yanlış bilgi ve mitlere maruz kalma konusu ise önemli endişe kaynağıdır. Katılımcıların büyük bir kısmı, afet hazırlığıyla ilgili yanıltıcı bilgiyle karşılaştıklarını belirtmiştir. Birçok kişi yanlış bilgiyi tanıma konusunda özgüven bildirirse de, doğru ve tutarlı iletişimin sağlanmasında halen önemli bir boşluk olduğu açıktır. Bu durum, mitler ve yanlış anlamalarla mücadele için güvenilir, açık ve gerçeklere dayalı bilginin sağlanmasının önemini vurgulamaktadır.

Sonuç olarak, özellikle İspanya, Türkiye, Letonya, Kıbrıs, Ukrayna ve İzlanda'daki diaspora üyeleri arasında afetlere karşı daha iyi hazırlanma arzusu güçlü olmasına rağmen, erişilebilir ve kapsamlı eğitim programlarına ihtiyaç, yanlış bilgiyi tanıma konusundaki özgüvenin artırılması ve toplumun genel hazırlığının güçlendirilmesi gibi engeller bulunmaktadır. Bu konuların hedefe yönelik eğitim, farkındalık kampanyaları ve topluluk düzeyinde iş birliği yoluyla ele alınması, bu diaspora topluluklarının gelecekteki afetlere karşı dayanıklılığını önemli ölçüde artırabilir.

3.BÖLÜM – ODAK GRUPLAR (FOCUS GROUPS)

Altı katılımcı ülkede — İspanya, Kıbrıs, Letonya, İzlanda, Türkiye ve Ukrayna — masa başı araştırma ve anketler tamamlandıktan sonra, proje ortakları ulusal odak grup toplantıları düzenledi. Bu oturumlarda üç ana hedef grup yer aldı: VET eğitimcileri, VET öğrencileri ve diaspora/göçmen temsilcileri.

Odak grup toplantılarının iki temel amacı vardı. Birincisi, Afet Farkındalığı ve Hayat Kurtarma Becerileri Haritalama Raporu bulgularını doğrulamak; ikincisi ise hedef grupların afet hazırlığı ve eğitim konusundaki gerçek ihtiyaçlarını, beklentilerini ve karşılaştıkları zorlukları anlamaktı. Bu oturumlarda elde edilen veriler, WP3 Müfredatının geliştirilmesini doğrudan yönlendirecek; böylece eğitim içeriği farklı ulusal ve kültürel bağlamlarda ilgili, kapsayıcı ve uygulanabilir olacak.

Odak grup oturumlarında, tartışmayı yönlendirmek amacıyla proje ortakları şu temel materyalleri sundu:

- Afet Farkındalığı ve Hayat Kurtarma Becerileri Haritalama Raporu taslağı (doğrulama ve geri bildirim için),
- Proje koordinatörü tarafından hazırlanan özel bir Odak Grup sunumu,
- WP2 içeriğine genel bakış,
- Projenin Facebook sayfası tanıtılarak katılımcıların güncellemeleri takip etmeleri teşvik edildi.

BÖLÜM 8. KATILIMCI BİLGİLERİ VE KATILIM SÜRECİ

Odak grup görüşmeleri, Letonya, Kıbrıs, İzlanda, İspanya, Türkiye ve Ukrayna olmak üzere altı ortak ülkede gerçekleştirilmiş ve üç ana hedef gruptan temsilciler katılmıştır: VET eğitimcileri, VET öğrencileri ve diaspora/göçmen toplulukları. Çoğu odak grup çevrimiçi yapılırken, Türkiye ve İzlanda yüz yüze oturumlar düzenlemiştir.

Tüm ülkelerde toplamda 57 katılımcı yer almıştır:

- VET Eğitimcileri: 22
- VET Öğrencileri: 28
- Diaspora/Migrant Representatives: 17
(*Some participants represented more than one category, especially in Türkiye.*)

Katılımcılar öncelikle projeye daha önceki etkileşimleri aracılığıyla — özellikle anketlere katılıp sonraki faaliyetlerle ilgilendiklerini belirtenlerden — seçilmiştir. Ayrıca ortaklar, odak grup tartışmaları için uygun bireyleri davet etmek üzere kişisel, kurumsal ve profesyonel ağlarını kullanmıştır. Birçok durumda katılımcılar doğrudan e-posta, telefon görüşmesi, kısa mesaj veya mesajlaşma uygulamaları üzerinden iletişime geçilmiştir. Türkiye’de ise katılımcı bulma süreci, Göç İdaresi Başkanlığı ve yerel WhatsApp grupları aracılığıyla yapılan çağrılar ve AFAD ile bağlantılı gönüllüler ve eğitimcilere yapılan yüz yüze davetlerle desteklenmiştir.

Ülkeler genelinde en yaygın zorluk zamanlama olmuştur — farklı geçmişlere ve müsaitlik durumlarına sahip katılımcılar için uygun bir zaman belirlemek neredeyse tüm vakalarda zordur. Kıbrıs ve İzlanda’da dil bariyerleri, özellikle İngilizce veya ulusal dili yeterince bilmeyen göçmen katılımcılar için sorun teşkil

etmiştir. Ukrayna’da ise son dakika iptalleri yaşanmış ve bu da planlanan grup büyüklüğünü azaltmıştır. Türkiye’de birçok anket katılımcısı iletişim bilgisi vermemiş, ayrıca davetlere yanıt alınamaması katılım planlamasını zorlaştırmıştır. Tüm bu küçük engellere rağmen, tüm ortaklar odak grup görüşmelerini başarıyla gerçekleştirmiştir.

BÖLÜM 9. ODAK GRUBU ANKETİ CEVAPLARININ ANALİZİ

HARİTA RAPORUNA YÖNELİK GERİ BİLDİRİMLER

Katılımcılar, tüm ortak ülkelerde hazırlanan “Afet Farkındalığı ve Hayat Kurtarma Becerileri Haritalama Raporu”nu değerli ve bilgilendirici bir kaynak olarak değerlendirmiştir. Genel geri bildirimler, raporun yapısı, alaka düzeyi ve açıklığı konusunda yüksek memnuniyet seviyelerini yansıtmaktadır. Katılımcılar, raporun mevcut uygulamaların anlaşılması ve gelecekteki müfredat geliştirme süreçleri için sağlam bir temel oluşturduğunda hemfikirdir.

RAPORUN KULLANIŞLILIĞI

Haritalama Raporu, altı ülkede de sürekli olarak yüksek fayda puanları almıştır. Ortalama puanlar 5 üzerinden 4,5 ile 5 arasında değişmektedir.

- **Letonya:** Tüm katılımcılar raporu 4 veya 5 olarak değerlendirmiş, raporun bilgilendirici yapısı ve afet eğitimi alanındaki boşlukların tespitindeki faydası vurgulanmıştır.
- **Kıbrıs:** Katılımcılar raporun faydasını ortalama 4,8 olarak puanlamış; açıklık, pratik önem ve iyi organize edilmiş yapısı övgüyle belirtilmiştir.
- **İspanya:** Katılımcıların %80’i rapora maksimum puan vermiş, raporun hem teorik hem pratik afet eğitimi bağlamında uygulanabilirliği yorumlarda ön plana çıkmıştır.
- **Türkiye:** Katılımcılar raporun alaka düzeyini 4,8, açıklığını ise 4,6 olarak puanlamış; rapor “iyi düşünülmüş” ve “profesyonelce yapılandırılmış” olarak tanımlanmıştır.
- **Ukrayna:** Katılımcılar raporu yüksek puanlamış (ortalama 4,5); raporun içgörü sağlayan, kapsamlı ve ileri gelişim için değerli bir temel olduğu belirtilmiştir.
- **İzlanda:** Katılımcılar raporu özellikle göçmen topluluklar arasında farkındalık yaratmada “çok faydalı” olarak tanımlamıştır.

BİLGİ DÜZEYİNİN ARTIRILMASI

Tüm ülkelerde katılımcılar, afet hazırlığı, sivil koruma yapıları ve eğitimdeki eksiklikler konusundaki anlayışlarında önemli gelişmeler olduğunu bildirdi.

- Kıbrıs’ta bilgi gelişimi ortalaması 4,8 olarak ölçüldü; katılımcılar oturumun afet müdahalesi konusundaki anlayışlarını önemli ölçüde derinleştirdiğini belirtti.
- Letonya katılımcıları, raporun özellikle eğitimdeki yapısal eksikliklere dair yeni içgörüler sağladığını vurguladı.
- İspanya’da katılımcıların %60’ı bilgilerini belirgin şekilde geliştirdiklerini, %20’si ise en yüksek puanı verdi.
- Ukrayna katılımcıları, özellikle Mesleki Eğitim ve Öğretimin afet farkındalığı ve sivil güvenlikteki rolüne dair önemli öğrenmeler yaşadıklarını belirtti.
- İzlanda ve Türkiye’de katılımcılar raporun anlayışı artırdığını ifade etti; ancak Türkiye’de bazıları tam anlayış için daha sade bir dil gerekliliğine dikkat çekti.

SİVİL GÜVENLİK SİSTEMLERİNDEKİ FARKLILIKLARIN ANLAŞILMASI

Katılımcılar, ülkeler arasındaki sivil güvenlik sistemlerinin karşılaştırmalı analizini özellikle değerli buldu ve bu bölüm genel olarak yüksek puan aldı (ortalama 4-5 arasında).

- İspanya katılımcılarının %60'ı ulusal yaklaşımlardaki farklılıkları “çok belirgin” olarak tanımladı.
- Letonya’da katılımcılar uluslararası uygulamaların genel görünümünü ve bunun güçlü ve gelişmeye açık alanların tespitine katkısını takdir etti.
- Ukrayna, ulusal sistemlerin haritalanmasını “göz açıcı” olarak değerlendirdi.
- Kıbrıs’ta katılımcılar bu farklılıkları yorumlamada herhangi bir karışıklık yaşamadı; raporun yapısı etkili bir anlayışı destekledi.
- İzlanda katılımcıları ise sivil güvenlik sistemlerindeki farkları minimal düzeyde algıladı; bu durum muhtemelen sınırlı temel bilgi ya da daha merkezi yerel yönetim nedeniyle olabilir.

YANLIŞ BİLGİ FARKINDALIĞININ ÖNEMİ

Tüm ülkelerde, yanlış bilginin ele alınmasının afet farkındalığı ve müdahale eğitiminde kritik olduğu konusunda güçlü bir uzlaşma vardı. Bu bölüm genellikle raporun en önemli bölümlerinden biri olarak değerlendirildi.

- Letonya’da beş katılımcının tamamı bu konuya en yüksek puanı (5) verdi ve yanlış bilginin acil durumlarda ciddi bir risk oluşturduğunu vurguladı.
- İspanya katılımcıları, yanlış bilgiyle mücadele etmenin öneminde hemfikir ve bunun afet eğitiminde yer almasının elzem olduğunu belirtti.
- Ukrayna, özellikle kriz anlarında toplumların güvenilir bilgi kaynaklarını tanıyacak şekilde eğitilmesi gerekliliğini öne çıkardı.
- Kıbrıs’ta, yanlış bilgi sorunlarının daha derinlemesine incelenmesi için gerçek hayat örneklerine yer verilmesi önerildi.
- Türkiye’de karmaşık terimler ve belirsiz iletişim nedeniyle yanlış bilgiyle mücadelede kültürel açıdan uyarlanmış yaklaşımların gerekliliği vurgulandı.
- İzlanda’da ise göçmen katılımcıların, dil bariyerleri ve daha çok arkadaş veya aile gibi resmi olmayan kaynaklara bağımlılıkları nedeniyle yanlış bilgiye karşı özellikle savunmasız olduğu belirtildi.

WP3 MÜFREDATI İÇİN ÖNERİLER VE BEKLENTİLER

İçerik önerilerine ek olarak, tüm ülkelerden katılımcılar, katılımı teşvik etmek ve müfredatın etkisini resmi eğitim ortamlarının ötesine taşımak için önerilerde bulunmuştur. Bu stratejiler, daha fazla kapsayıcılık, katılım ve uzun vadeli bağlılığı sağlamaya yardımcı olabilir. Odak grup yanıtları, altı ortak ülkenin tamamında WP3 Afet Eğitimi Müfredatı için net ve tutarlı bir beklentiler dizisini ortaya koymuştur.

Katılımcılar, müfredatın pratik, görsel olarak ilgi çekici ve erişilebilir olması gerektiğini; içeriğin mesleki eğitim (VET) eğitmenleri, öğrencileri ve diaspora temsilcilerinin çeşitli ihtiyaçlarına göre uyarlanması gerektiğini vurgulamıştır.

İÇERİK VE YÖNTEM

Katılımcılar, gerçek yaşam senaryoları, vaka çalışmaları ve uygulamalı örneklerin müfredata dahil edilmesini güçlü bir şekilde savunmuştur. Bu unsurların, öğrencilerin teoriyi pratiğe bağlaması ve bilgiyi gerçek yaşam durumlarında uygulayabilmesi açısından hayati öneme sahip olduğu vurgulanmıştır.

- Letonya, Kıbrıs ve İspanya, günlük yaşam senaryolarının ve adım adım öğrenme yöntemlerinin entegrasyonuna özel önem vermiştir.
- Türkiye’de ise ani gerçekleşen afet tatbikatları ve kamu spotları gibi yöntemlerle gerçek acil durum senaryolarının canlandırılması önerilmiştir.
- Ukraynalı katılımcılar, topluluk temelli yaklaşımların ve akran öğrenme fırsatlarının müfredata dahil edilmesini önermiştir.

Tüm ülkelerde görsel ve multimedya içeriklere olan talep öne çıkan ortak bir tema olmuştur. Katılımcılar, öğrencilerin erişimini ve katılımını artırmak amacıyla görüntüler, diyagramlar, infografikler ve videoların müfredata eklenmesini talep etmiştir.

- İspanya, Kıbrıs ve Letonya, özellikle mesleki eğitim (VET) öğrencileri için görsel destekli öğrenme ihtiyacını vurgulamıştır.
- Türkiye ve Ukrayna, fazla teknik dil kullanımından kaçınılması ve sadeleştirilmiş görsellerin tercih edilmesi gerektiğini belirtmiştir.
- Ukrayna ayrıca, öğrencilerin motivasyonunu artırmak ve karmaşık içeriği daha anlaşılır hale getirmek için oyunlaştırma ve hikâyeleştirme tekniklerinin kullanılmasını önermiştir.

KAPSAYICILIK VE ERİŞİLEBİLİRLİK

Katılımcılar, müfredatın kapsayıcı ve kültürel açıdan hassas olması gerektiğini vurgulamış; içeriğin farklı grupların dilsel ve eğitimsel ihtiyaçlarına göre uyarlanmasını önermiştir.

- İzlanda’da tüm katılımcılar, özellikle göçmenler için materyallerin birden fazla dilde sunulması gerekliliğini vurgulamıştır.
- Letonya ve Ukrayna da bu görüşe katılarak, özellikle yaşlılar ve göçmen öğrenciler için eşit erişimi sağlamak adına sadeleştirilmiş dil ve çeviri materyallerinin hayati önem taşıdığını belirtmiştir.
- Kıbrıs ve Türkiye ise, afet hazırlığı terimlerine aşina olmayan hedef kitleler için açık ve teknik jargondan arındırılmış bir dil kullanılmasının önemini vurgulamıştır.

TANINMA VE MOTİVASYON

Katılımcılar, bu tür eğitim programlarına katılımı neyin motive ettiğini de tartışmıştır. Gösterilen çabanın tanınması ve somut çıktılar, önemli teşvik unsurları olarak öne çıkmıştır.

- Letonya ve Ukrayna'dan katılımcılar, özellikle mesleki eğitim (VET) eğitmenlerinin mesleki gelişimlerini belgeleyebilmeleri açısından, sertifika veya mikro yeterliliklerin verilmesini önermiştir.
- İspanya'da ise eğitmenler, müfredat içeriğinin yatay becerilerle uyumlu hale getirilip farklı ders konularında uygulanabilir olmasını olumlu karşılamıştır.
- Ukrayna, başlangıç eğitiminin ötesine geçilerek destek sunulabilmesi için müfredata mentorluk unsurlarının eklenmesini önermiştir.

YAPI VE BİÇİM

Müfredat modüler ve esnek olmalı; öğrencilerin kendi hızlarında çalışabilmelerine olanak tanırken aynı zamanda rehberli etkinlikler de sunulmalıdır.

- Letonya, İspanya ve Ukrayna, bireysel öğrenme ihtiyaçlarına uyarlanabilecek kendi hızında ilerleyen modülleri desteklemiştir.
- Türkiye ve Kıbrıs ise, öğrencilerin eğitim süreci boyunca aktif ve ilgili kalmalarını sağlamak adına etkileşimli kolaylaştırmanın (rehberliğin) önemini vurgulamıştır.

EK KATILIM STRATEJİLERİ VE KATILIMI TEŞVİK EDİCİ UNSURLAR

Tüm altı ortak ülkede katılımcılar, müfredatın pratik, görsel açıdan zengin ve erişilebilir olması gerektiğini; içeriğin VET eğitmenleri, öğrenciler ve diaspora temsilcilerinin farklı ihtiyaçlarına göre uyarlanmasının önemini vurguladılar.

GÜVENİLİR ULAŞIM VE İLETİŞİM KANALLARI

Katılımcılar, hedef kitlelere ulaşmak ve onları süreçte tutmak için tanıdık ve güvenilir iletişim platformlarının kullanılmasının önemini vurgulamıştır.

- Türkiye'de odak grup katılımcıları, daha geniş toplumu bilgilendirmek ve eğitmek amacıyla radyo programları ve kamu spotlarının kullanılmasını önermiştir.
- Letonya, sosyal medyanın hedef kitlenin bilgilendirilmesi ve projenin ilerleyişine bağlı kalması açısından önemli bir rol oynadığını belirtmiştir.
- İzlanda'da katılımcılar, bilgi alımı konusunda devlet kurumları veya sivil toplum kuruluşları aracılığıyla yapılan iletimlere daha fazla güven duyduklarını ifade etmiş; resmî ve güvenilir kaynaklara olan tercihlerini ortaya koymuştur.

TANINMA VE TEŞVİK

Katılımın resmî olarak tanınması, özellikle yetkinlik kazanmak veya becerilerini geliştirmek isteyen profesyoneller ve diaspora üyeleri için güçlü bir motivasyon kaynağı olarak görülmüştür.

- Letonya, Ukrayna ve İspanya, sertifikalar, rozetler veya yetkinlik temelli belgelerin motivasyon üzerindeki etkisini vurgulamıştır.
- Bu belgeler yalnızca kişisel birer başarı göstergesi olarak değil, aynı zamanda kariyer gelişimini destekleyen araçlar olarak değerlendirilmiştir.

TOPLULUK TEMELLİ ÖĞRENME VE KAPSAYICILIK

- Ukraynalı katılımcılar, topluluk bağlarını güçlendirmek ve bilgi paylaşımını artırmak amacıyla akran öğrenme ağları ile diaspora ve yerel topluluklar arasında iş birliği platformları oluşturulmasını önermiştir.
- Birçok ülke, göçmenler ve yaşlı öğrenciler gibi kırılgan gruplara ulaşımı artırmak için sadeleştirilmiş dil ve çevrilmiş kaynaklar yoluyla bilgilendirme çalışmalarının genişletilmesini önermiştir.

YARATICI VE GENÇ ODAKLI YAKLAŞIMLAR

- Ukrayna ve İspanya'daki katılımcılar, gençlerin katılımını artırmak ve içeriği daha dinamik hale getirmek amacıyla hikâyeleştirme, oyunlaştırma ve etkileşimli formatların kullanılmasını önermiştir.
- Bu yöntemler, özellikle geleneksel eğitim formatlarını daha az ilgi çekici bulan öğrenciler arasında katılımı teşvik etmenin etkili yolları olarak değerlendirilmiştir.

GENEL ODAK GRUBU YANSIMALARI

Tüm partner ülkelerde gerçekleştirilen odak grup oturumları, MES eğitimcileri, öğrenciler ve diaspora gruplarını temsil eden katılımcıların yüksek katılımı, açık diyalogları ve anlamlı katkıları ile dikkat çekti. Her ülke kendi bağlamsal özelliklerini getirirken, genel değerlendirmelerde birkaç ortak güçlü yön ve bazı ülkeye özgü bulgular ortaya çıktı.

TÜM ORTAK ÜLKELERDE ORTAK OLAN POZİTİF ATMOSFER VE KATILIMCI İLGİSİ

Tüm ülkelerde paylaşılan güçlü yönlerden biri, katılımcıların görüşlerini açıkça ifade etmelerini sağlayan olumlu ve kapsayıcı atmosferdi.

- Letonya'da katılımcılar, proje düzeyi ve ulusal bağlamla başlayan, ardından karşılaştırmalara geçen yapılandırılmış oturum akışını takdir etti; bu durum içerikle daha iyi etkileşime girmelerine yardımcı oldu.
- İspanya'da da yüksek katılım seviyeleri gözlemlendi; açık diyalog, net çeviriler ve erişilebilir kolaylaştırıcılık katılımı teşvik etti ve anlamlı tartışmalar yarattı.
- Türkiye ve Ukrayna'da ise katılımcı sayısının fazlalığı ve aktif katılım önemli güçlü yönler olarak değerlendirildi; bireyler ihtiyaçlarının ve bakış açılarının duyulduğunu ve saygı gördüğünü hissetti.

OTURUMUN KONUSU VE YAPISININ ÖNEMİ

Katılımcılar, tüm ülkelerde tutarlı bir şekilde konunun güncelliğini ve oturumların mantıklı yapısını değerli bulmuştur.

- Kıbrıs'ta içeriklerin açık ve dengeli sunumu yoğun memnuniyetle karşılanırken, İspanyol katılımcılar özellikle tercüme edilmiş materyallerin anlaşılabilirliği ve erişilebilirliği artırdığını belirtti.

- Letonya ve Ukrayna’da katılımcılar, kişisel afet deneyimlerinin paylaşılmasının konu ile bağ kurulmasını kolaylaştırdığını ve gerçek olaylarda hangi bilgilerin faydalı olacağına dair içgörüler sağladığını dile getirdi.

FARKINDALIK EKSİKLİKLERİ VE EĞİTSEL DEĞER

Bazı ülkelerde odak grup, yalnızca bir danışma faaliyeti değil, aynı zamanda yapılandırılmış afet farkındalığı içeriğine ilk kez maruz kalma işlevi gördü.

- İspanya’da katılımcılar, afet hazırlığı konusunda erişilebilir eğitim kaynaklarının genel olarak eksik olduğunu ve projenin bu boşluğu doldurmada önemli olduğunu vurguladı.
- Ukrayna katılımcıları, tartışmanın oldukça verimli olduğunu ve müfredat geliştirme için somut geri bildirim ve önerilerle sonuçlandığını bildirdi.
- Kıbrıs ve Türkiye’de, yanlış bilgilendirme ve mitlere odaklanmanın katılımcılar tarafından takdir edildiği, birçok kişinin bunu şaşırtıcı ve evrensel olarak önemli bulduğu belirtildi.

KAPSAYICILIK, İLETİŞİM VE KÜLTÜREL ÖZELLİKLER

Birçok yansıma, kapsayıcı iletişim stratejilerinin ve bağlama duyarlı eğitim tasarımının önemini ortaya koydu.

- İzlanda’da oturum, sivil koruma sistemlerine yüksek kurumsal güveni ortaya koyarken, özellikle yeni göçmenler ve yaşlılar gibi savunmasız grupların dil bariyerleri ve doğrudan erişim eksikliği nedeniyle dışlanabileceğine işaret etti. Katılımcılar, açık, basit, çok dilli mesajlaşma ve SMS uyarıları, buzdolabı magnetleri ve okul tabanlı eğitim gibi yerleştirilmiş araçlara ihtiyaç olduğunu vurguladı.
- Türkiye katılımcıları, materyallerin tek tip değil her grubun özelliklerine göre uyarlanmasını önerdi. Ayrıca etkileşimli eğitim formatlarının değerini vurgulayarak, sirenler, ışıklar, görsel-işitsel materyaller ve kamu kurumları ile yerel medya kanallarıyla daha güçlü işbirliği dahil edilmesini tavsiye etti.

MOTİVASYON VE GELECEK KATILIM

Birçok ülkede katılımcılar, proje faaliyetlerine gelecekte de dahil olma isteği dile getirdi.

- Letonya’da katılımcılar, gelecek etkinlikler için en az bir ay önceden bilgilendirilme talebinde bulundu; böylece planlama yapabileceklerini belirttiler.
- Letonya ve Ukrayna dahil birkaç ülkede MES eğitimcileri, yeterlilik gelişimi için sertifika verilmesinin daha geniş katılım için güçlü bir teşvik olacağını yineledi.

ÖZET – ODAK GRUBU

Altı ortak ülkede — Letonya, Kıbrıs, İzlanda, İspanya, Türkiye ve Ukrayna — gerçekleştirilen ulusal odak grupları, projenin araştırma aşamasının önemli nitel bir bileşeni olarak hizmet etti. VET eğitimcileri, öğrenciler ve diaspora temsilcilerini bir araya getiren bu oturumlar, Haritalama Raporu bulgularını doğruladı ve Afet Farkındalığı ile Hayat Kurtarma Becerileri üzerine WP3 Müfredatı geliştirmek için zengin bir temel sağladı.

Bu sürece toplam 57 katılımcı katkıda bulundu; katılımcılar ulusal bağlam, kültürel gerçeklikler ve mesleki deneyimlerle şekillenen değerli bakış açıları sundu. Bazı ülkelerde lojistik ve dil engellerine rağmen, tüm ortaklar açık diyalogu, yapıcı geri bildirimi ve yüksek katılımı teşvik eden kapsayıcı ortamlar yaratmayı başardı.

Haritalama Raporu tutarlı şekilde çok faydalı olarak değerlendirildi; katılımcılar afet hazırlığı, sivil güvenlik sistemleri ve yanlış bilginin tehlikeleri konusundaki anlayışlarında ilerleme kaydettiklerini belirtti. Bu görüşler raporun önemini doğrularken, iletişim boşlukları, toplum hazırlığı ve kapsayıcılık gibi daha derinlemesine incelenmesi gereken alanları ortaya koydu.

WP3 Müfredatı için beklentiler net bir şekilde ifade edildi: içerik pratik, erişilebilir ve uyarlanabilir olmalı. Katılımcılar gerçek hayat örnekleri, görsel öğrenme araçları, çok dilli kaynaklar ve esnek öğrenme yolları talep etti. Sertifikalar gibi tanıma mekanizmaları da özellikle VET eğitimcilerinin katılımını teşvik etmek için önemli bulundu.

Katılımcılar, afet eğitiminin yalnızca bilgilendirici değil, aynı zamanda güçlendirici olması gerektiğini özellikle vurgulamıştır; bilinci artırmanın ötesine geçerek eyleme dönüştürülebilir bir yapıya sahip olması gerektiği ifade edilmiştir. Öneriler arasında topluluk temelli öğrenme, oyunlaştırma, kamu hizmeti duyuruları ve güvenilir kurumlarla iş birlikleri yer almıştır. Bu stratejiler, bireyleri yalnızca bilgilendirmeyi değil, aynı zamanda dayanıklı, hazırlıklı ve birbirine bağlı topluluklar oluşturma yönündeki ortak arzuyu yansıtmaktadır.

Sonuç olarak, odak grup çalışmaları projenin ilk çıktılarının geçerliliğini teyit etmiş ve gelecekteki yönünü önemli ölçüde şekillendirmiştir. Bu süreç, WP3 Müfredatı'nın farklı sektörler, yaş grupları ve kültürel bağlamlarda hizmet etmeyi amaçladığı hedef kitlenin gerçek ihtiyaçlarına doğrudan yanıt verecek şekilde geliştirilmesini sağlamıştır.

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

WP2 Haritalama Raporu, Letonya, İspanya, Türkiye, İzlanda, Kıbrıs ve Ukrayna olmak üzere altı partner ülkede afet farkındalığı ve hayat kurtarma becerileri üzerine kapsamlı ve çok boyutlu bir inceleme sunmaktadır. Masaüstü araştırması, anketler ve odak grup çalışmaları temel alınarak elde edilen bulgular, özellikle Mesleki Eğitim ve Öğretim (VET) öğrencileri, öğretmenleri ve diaspora topluluklarını etkileyen bölgesel farklılıklar, mevzuat boşlukları ve toplum bazlı özel zorlukları ortaya koymaktadır. Bununla birlikte, eğitim, sektörler arası iş birliği ve dijital yenilik yoluyla dirençli, bilinçli ve güçlendirilmiş toplumlar oluşturmak için önemli fırsatlar da mevcuttur.

SONUÇLAR

1.Parçalı ama Ümit Veren Ulusal Yaklaşımlar

Bazı ülkelerde (örneğin Türkiye, Letonya ve Ukrayna) VET çerçevesinde entegre afet eğitimi sağlanmışken, diğerleri (Kıbrıs ve İzlanda gibi) henüz erken aşamalıdır. İspanya ise güçlü taban

girişimlerine sahip olmakla birlikte mevzuat uyumunu geliştirmeye ihtiyaç duyan orta bir konumdadır. Ülkeler arasında standartlaştırılmış müfredat eksikliği, bilgi transferi ve sınırlar ötesi hazırlığı engellemekte, bu da öğrenciler arasında eşitsiz donanımlara yol açmaktadır.

2.Mesleki Eğitim Sistemlerinin Kullanılmayan Potansiyeli

Mesleki eğitim sistemleri, pratik odaklılıkları ve toplumlarla yakın bağları nedeniyle afet eğitimi sunmaya ideal konumdadır. Ancak çoğu VET eğitmeni bu alanda sınırlı resmi eğitim aldığını bildirmektedir. Öğrenciler hayat kurtarma becerileri kazanmak istese de yapılandırılmış fırsat eksikliği özgüvenlerini ve yetkinliklerini kısıtlamaktadır. Kurumsal destek ve kaynak tahsisi artırılmalıdır.

3.Yaygın Yanlış Bilgiler ve Kültürel Mitler

Tüm partner ülkelerde, iklim değişikliği komplo teorilerinden yanlış afet güvenlik uygulamalarına kadar geniş bir yelpazede yanlış bilgiler mevcuttur. Sosyal medya, özellikle genç öğrenciler ve diaspora grupları arasında bu mitlerin başlıca kaynağıdır. Yanlış bilgiler resmi kanallara olan güveni zedeleyerek acil durumlarda tehlikeli davranış kalıplarının oluşmasına neden olmaktadır.

4.Diaspora Dahilinde Engel Oluşması

Diaspora nüfusları ulusal afet hazırlık stratejilerinde sıklıkla göz ardı edilmektedir. Dil engelleri, dijital okuryazarlık eksikliği ve yetkililere duyulan güvensizlik, güvenilir bilgiye erişimi kısıtlamaktadır. AFAD ve Türk Kızılayı gibi kurumların erişim çalışmaları ilerleme kaydetse de, çok dilli eğitim materyalleri ve kültürel açıdan uygun müfredat gibi sistematik kapsayıcılık halen eksiktir.

5.Odak Grup Onayı ve Topluluk İçgörüsü

Odak grup bulguları, nicel anket sonuçlarını desteklemektedir. Katılımcılar esneklik, etkileşim ve kültürel duyarlılık gerekliliğini vurgulamıştır. Dijital modüller, pratik simülasyonlar ve mitlerin çürütülmesi yöntemleri tercih edilmiştir. Politika desteği ve kurumsal bağlılıkla afet hazırlık eğitimlerinin hem resmi eğitim hem de yaşam boyu öğrenime entegre edilmesi beklenmektedir.

ÖNERİLER

1.Modüler ve Esnek Bir Müfredat Tasarlayın

Ulusal bağlamlara uyarlanabilir, ülke-ötesi bir afet eğitimi müfredatı geliştirin. Risk farkındalığı, ilk yardım, acil müdahale ve iklim okuryazarlığı gibi temel modüller içermeli; Türkiye’de depremler, Ukrayna’da seller gibi spesifik tehlikelere yönelik opsiyonel modüller sunulmalıdır. Materyaller etkileşimli, simülasyonlu ve hem çevrimiçi hem çevrimdışı erişilebilir olmalıdır.

2.Mevzuat ve Politika Çerçevelerini Güçlendirin

Milli eğitim bakanlıklarını, mesleki eğitim mevzuatlarına Afet Risk Azaltma (ARA) entegrasyonunu zorunlu kılacak şekilde AB önerileriyle uyum sağlamaya teşvik edin. Minimum eğitim standartları, eğitmen yeterlilikleri ve kurumsal sorumluluklar konusunda net yönergeler oluşturulmalıdır.

3.Yanlış Bilgiye Karşı Tedbirler Uygulayın

Mitleri çürütmek ve doğru bilgiyi yaymak için güvenilen toplum figürleri, etkileyiciler ve eğitmenler aracılığıyla hedefe yönelik kampanyalar geliştirin. Dijital hikaye anlatımı, oyunlaştırma ve

gençlerin tercih ettiği platformlarda mit çürütme videolarını kullanın. Medya okuryazarlığı ve eleştirel düşünme becerilerini afet eğitim modüllerine entegre edin.

4. Diaspora ve Dezavantajlı Gruplara Erişimi Artırın

Tüm afet hazırlık materyallerinin çok dilli, kültürel olarak kapsayıcı ve dijital ile düşük okuryazarlık bağlamlarına uyarlanmış olmasını sağlayın. Elçilikler, diaspora organizasyonları ve göçmen odaklı STK'lar aracılığıyla diaspora erişimini güçlendirin. Dijital erişimi olmayan gruplar için mobil eğitim birimleri ve topluluk atölyeleri sunun.

5. Eğitimcileri Eğitim ve Kaynaklarla Destekleyin

VET eğitimcileri için Afet Risk Azaltma metodolojileri, psikolojik ilk yardım ve kapsayıcılık stratejilerine odaklanan mesleki gelişim programları geliştirin. Ortak ülkeler arasında bilgi paylaşımını destekleyecek öğretim materyalleri, ders planları ve iyi uygulamalar için merkezi bir kaynak havuzu oluşturun.

6. Sınır Ötesi İş Birliği ve Standartlaştırmayı Teşvik Edin

Erasmus+ çatısı altında Avrupa Afet Eğitimi Ağı kurulmasını teşvik edin. Bu ağ, müfredatlar, politika dokümanları ve eğitim metodolojilerinin paylaşımını kolaylaştıracaktır. VET öğrencileri için birlik çapında bir afet hazırlık sertifikası pilot uygulaması yapmayı değerlendirerek hareketlilik ve standartlaştırmayı destekleyin.

7. Program Etkinliğini İzleyin ve Değerlendirin

Afet eğitimi müdahalelerinin etkinliğini ölçmek için bir değerlendirme çerçevesi oluşturun. Öğrenciler, eğitimciler ve diaspora temsilcilerinden alınan geri bildirimlerle müfredatı sürekli geliştirin. Göstergeler arasında artan afet okuryazarlığı, geliştirilmiş acil durum müdahale hazırlığı ve topluluk dayanıklılığına katılım bulunabilir.

Bu sonuçlar ve öneriler seti, WP2'yi WP3 müfredatının geliştirilmesinde ve VET sektöründe birleşik, kapsayıcı ve uygulamalı bir afet eğitim yaklaşımının ilerletilmesinde temel taş olarak konumlandırmaktadır. Gelecek aşamalar, yalnızca bilgi aktarımını değil, aynı zamanda kriz anlarında bireyleri ve toplulukları özgüvenle harekete geçirecek davranış değişikliklerini hedeflemelidir.

KAYNAKÇA

112.lv. (n.d.). https://www.112.lv/lv/lapa/4/lietotne-112-latvija?objects_path=lv%2Flapa%2F4%2Flietotne-112-latvija

About us. (n.d.). Valsts Izglītības Satura Centrs. <https://www.visc.gov.lv/en/about-us>

AFAD & Ministry of National Education (MEB). AFAD and MEB Collaboration Protocols. <https://mekub.meb.gov.tr/akub/dosyalar/Protokol.pdf>

AFAD. (2022). Türkiye Disaster Risk Reduction Plan (TARAP). Retrieved from https://www.afad.gov.tr/turkiye-afet-risk-azaltma-planı

AFAD. (2023). AFAD Education Portal. Retrieved from https://www.afad.gov.tr/afet-egitimi-ve-farkindalik

AFAD. Disaster Education and Awareness Activities.

AFAD. Mobile Earthquake Simulation Centers. <https://www.afad.gov.tr/mobil-deprem-simulasyon-merkezleri>

AFAD. Türkiye Disaster Response Plan (TAMP). <https://www.afad.gov.tr/turkiye-afet-mudahale-planı>

Agencia Estatal de Meteorología (AEMET). (n.d.). Página oficial. Agencia Estatal de Meteorología. <https://www.aemet.es>

Almanavarnir (Department of Civil Protection and Emergency Management). (n.d.). Homepage. <https://www.almanavarnir.is/english/>

American Psychological Association. (2020). Publication manual of the American Psychological Association (7th ed.). https://doi.org/10.1037/0000165-000

Anadolu Agency. COMMON MISCONCEPTIONS ABOUT EARTHQUAKES. <https://www.aa.com.tr/tr/teyithatti/aktuel/depreme-ilgili-dogru-bilinen-yanlislar-/1817363>

Apmācību materiāli civilās aizsardzības jomā. (n.d.). Valsts Ugunsdzēsības Un Glābšanas Dienests. <https://www.vugd.gov.lv/lv/apmacibu-materiali-civilas-aizsardzibas-joma>

Boğaziçi University Kandilli Observatory and Earthquake Research Institute. (n.d.). Disaster Management Certificate Program. Retrieved from http://www.koeri.boun.edu.tr/

Boletín Oficial del Estado. (2015). Ley 17/2015, de 9 de julio, del Sistema Nacional de Protección Civil. <https://www.boe.es/buscar/doc.php?id=BOE-A-2015-7730>

CDIO. (n.d.). Facing disaster – Learning by doing at Reykjavik University [PDF]. https://cdio.org/files/document/file/facing_disaster_-_learning_by_doing_at_reykjavik_university.pdf

Cedefop. (2019). Vocational education and training in Iceland. <https://www.cedefop.europa.eu/en/tools/vet-in-europe/systems/iceland-2019#programme-4>

Christou, A. (2021). False reports and public panic during the Paphos floods. *Journal of Mediterranean Crisis Studies*, 8(3), 112-128.

Chrysiliou, S. (2008). Civil Defence in Cyprus. Retrieved from https://www.preventionweb.net/files/11564_chrysiliou.pdf

Civil protection exercises and public awareness. (n.d.). Valsts Ugunsdzēsības Un Glābšanas Dienests. <https://www.vugd.gov.lv/en/civil-protection-exercises-and-public-awareness>

Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likums. (n.d.-a). LIKUMI.LV. <https://likumi.lv/ta/id/282333-civilas-aizsardzibas-un-katastrofas-parvaldisanas-likums>

Cyprus Civil Defence. (2022). *Public survey on disaster preparedness and awareness in Cyprus*. Government of Cyprus.

Cyprus International University. (2023). Disaster Preparedness Training at CIU. Retrieved from <https://ciu.edu.tr/en/news/disaster-preparedness-training-ciu>

Cyprus Red Cross. (2023). Disaster preparedness awareness campaigns. Retrieved from <https://www.redcross.org.cy/>

CLEAR Global. (2022, April 20). Language as a key for effective Ukraine crisis response. CLEAR Global. <https://clearglobal.org/language-as-a-key-for-effective-ukraine-crisis-response/>

Creswell, J. W. (2014). **Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches** (4th ed.). Sage Publications.

Cruz Roja Española. (n.d.). Instagram oficial. Instagram. <https://www.instagram.com/cruzrojaesp/>

Cruz Roja Española. (n.d.). Página oficial. Cruz Roja Española. <https://www2.cruzroja.es>

Data.europa.eu. (n.d.). https://data.europa.eu/data/datasets/s3220_fl546_eng?locale=en

Directions of actions. (n.d.). Valsts Izglītības Attīstības Aģentūra. <https://www.viaa.gov.lv/en/directions-actions>

Disaster and Emergency Management Authority (AFAD). (2022). Türkiye Disaster Risk Reduction Plan (TARAP). <https://www.afad.gov.tr/turkiye-afet-risk-azaltma-plani-tarap>

El País. (2024, octubre 31). La trifulca en redes por la DANA resucita a Franco y el bulo de las presas demolidas. El País. <https://elpais.com/tecnologia/2024-10-31/la-trifulca-en-redes-por-la-dana-resucita-a-franco-y-el-bulo-de-las-presas-demolidas.html>

El País. (2025, febrero 12). España, entre los 10 países en los que los eventos meteorológicos extremos causan más impactos. El País. <https://elpais.com/clima-y-medio-ambiente/2025-02-12/espana-entre-los-10-paises-en-los-que-los-eventos-meteorologicos-extremos-causan-mas-impactos.html>

Eurydice. (2024). Ukraine: Strategic plan for the development of vocational education and training until 2027. Eurydice. <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/national-education-systems/ukraine/national-reforms-vocational-education-and-training>

European Civil Protection and Humanitarian Aid Operations. (n.d.). Disaster Risk Reduction. Retrieved from https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/what/humanitarian-aid_en

European External Action Service (EEAS). (2022, May 9). Disinformation about Russia's invasion of Ukraine: Debunking seven myths spread by Russia. EEAS. https://www.eeas.europa.eu/delegations/china/disinformation-about-russias-invasion-ukraine-debunking-seven-myths-spread-russia_en?s=166&utm_source=chatgpt.com

European University Cyprus. (2025). UNESCO Chair in Disaster Risk Reduction. Retrieved from <https://euc.ac.cy/en/unesco-chair-mar25/>

Existing Evidence: Associated Press. (2022, April 28). Nuclear bunkers: How much protection do they really offer? AP News. <https://apnews.com/article/nuclear-bunkers-war-atomic-bombs-0356fa5b34067c138c64b9143f73c308>

Fricke, D., Gusak, I., & Kryshthal, T. (2022). Cholera in Ukraine: Propagating disaster disease myths. UCL Institute for Risk and Disaster Reduction. <https://blogs.ucl.ac.uk/irdr/2022/06/30/cholera-in-ukraine-propagating-disaster-disease-myths/>

Fundación Mapfre. (n.d.). Semana de prevención de incendios. Fundación Mapfre. <https://www.fundacionmapfre.org/educacion-divulgacion/prevencion/semana-prevencion-incendios/>

García Nieto, M. T., Ibarz Moret, A., Sánchez Antúnez, R., Santamaría Gutiérrez, S., & Tapia Mayer, A. (2019). Información y concienciación de los jóvenes universitarios madrileños sobre las catástrofes naturales. La opinión de los expertos. Revista Española de Comunicación en Salud, Suplemento 1, 115-125. <https://doi.org/10.20318/recs.2019.4430>

GeoCosmo. EARTHQUAKE RESEARCH STUDIES. <https://www.geocosmo.net>

Gobierno de España. (2007). Estrategia Española de Desarrollo Sostenible (EEDS). Ministerio para la Transición Ecológica y el Reto Demográfico. https://www.miteco.gob.es/content/dam/miteco/es/ministerio/planes-estrategias/estrategia-espanola-desarrollo-sostenible/EEDSnov07_editdic_tcm30-88638.pdf

Gonzalez, L., & Martinez, R. (2019). Mapping disaster risk: Approaches, challenges, and opportunities. *International Journal of Disaster Risk Reduction, 34*, 193-204. https://doi.org/10.1016/j.ijdr.2018.10.007

Government of Iceland. (n.d.-a). *Meteorology and natural hazards*. <https://www.government.is/topics/public-safety-and-security/meteorology-and-natural-hazards/>

Government of Iceland. (n.d.-b). *Volcanic activity in Reykjanes*. <https://www.government.is/topics/public-safety-and-security/volcanic-activity-in-reykjanes/>

Habertürk. COMMON MISCONCEPTIONS AND LESSER-KNOWN FACTS ABOUT EARTHQUAKES. <https://www.haberturk.com/deprem-hakkinda-dogru-bilinen-yanlislar-ve-az-duyulan-bilgiler-3564067>

- https://tegm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2023_11/23173639_afetbilincidop.pdf
- <https://www.afad.gov.tr/afadem>

- <https://www.afad.gov.tr/egitimler>

<https://www.instagram.com/p/DHVZ070uNe7/?igsh=MW1iaG53Zm9zeWprYg==>

Icelandic Red Cross. (n.d.-a). *Disaster and emergency services*. <https://www.raudikrossinn.is/english/projects/domestic-projects/disaster-services-and-emergency-relief/disaster-and-emergency-services/>

Icelandic Red Cross. (n.d.-b). *Opening of mass help centres (English)* [PDF]. <https://www.raudikrossinn.is/media/0w2jdtmw/opening-of-mass-help-centres-english.pdf>

Instituto Nacional de Seguridad y Salud en el Trabajo. (2023). *Estrategia Española de Seguridad y Salud en el Trabajo 2023-2027*. <https://www.insst.es/documentacion/material-tecnico/documentos-tecnicos/estrategia-espa%C3%B1ola-de-seguridad-y-salud-en-el-trabajo-2023-2027>

International Centre for Migration Policy Development (ICMPD). (2022). *Ukrainian diaspora mobilization and crisis response*. ICMPD. https://www.icmpd.org/file/download/60826/file/UA_Diaspora_Report_RRR_Project.pdf

International Committee of the Red Cross (ICRC). (2022, May 17). *Addressing misinformation about ICRC's activities in Ukraine*. ICRC. <https://www.icrc.org/en/document/ukraine-addressing-misinformation-about-icrcs-activities>

International Organization for Migration (IOM). (2022, September 15). *Toolkit on facilitating pathways to inclusive and cohesive societies: The path ahead for people fleeing Ukraine*. IOM. <https://www.iom.int/sites/g/files/tmzbd1486/files/documents/IOM-Toolkit-on-Facilitating-Pathways-to-Inclusive-and-Cohesive-Societies-The-Path-Ahead-for-People-Fleeing-Ukraine.pdf>

International Organization for Migration (IOM). (2024). *Ukraine Crisis Response Plan 2024*. IOM. <https://crisisresponse.iom.int/ukraine>

Ioannou, P. (2023). *Wildfire misinformation and its impact on emergency response in Cyprus*. *Disaster Studies Review*, 12(2), 95-110.

IRIS Research Portal. (n.d.). *Facing disaster: Learning by doing at Reykjavik University*. https://iris.ra.is/en/publications/facing-disaster-learning-by-doing-at-reykjavik-university?utm_source=chatgpt.com

Istanbul Metropolitan Municipality. (n.d.). *Disaster Preparedness Trainings*. Retrieved from https://www.ibb.istanbul/

Izglītības likums. (n.d.). LIKUMI.LV. <https://likumi.lv/ta/id/50759-izglitibas-likums>

YouTube. (n.d.). *Cómo actuar ante una inundación – Video de Protección Civil*. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=abcdef> (Nota: reemplazar con el enlace específico cuando sea accesible)

JOINT COMMUNICATION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE EUROPEAN COUNCIL, THE COUNCIL, THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS on the European Preparedness Union Strategy. (2024). European Commission. https://commission.europa.eu/document/download/526806b6-c4e1-43d1-81b7-947308efbab1_en?filename=eu-preparedness-union-strategy.pdf

Karatay University. **SURVIVAL GUIDE DURING DISASTERS: COMMON MISCONCEPTIONS.**
<https://karsem.karatay.edu.tr/afet-aninda-hayatta-kalma-rehberi-dogru-bilinen-yanlislar>

Kyriakides, G., Papanastasiou, N., & Antoniou, M. (2021). Disaster awareness and public misconceptions in Cyprus. *International Journal of Disaster Risk Reduction*, 54, 102043.

Landsbjörg (Icelandic Association for Search and Rescue). (n.d.-a). *First aid kits and emergency supplies.*
https://www.landsbjorg.is/verslun/flokkur/sjukrakassar?gad_source=1&gclid=Cj0KCQjwTJ6_BhDWARIsAGanmKf7eCOLv1E_NKDYXiD728upNCOMN447CdJyN6oDyT6H6D6rq

Landsbjörg (Icelandic Association for Search and Rescue). (n.d.-b). *Rescue team Facebook page.*
<https://www.facebook.com/Landsbjorg>

Migration Policy Institute. (2022, April 5). The Ukrainian diaspora's role in disaster resilience and crisis response. Migration Policy Institute. <https://www.migrationpolicy.org/article/ukraine-diaspora-mobilization>

Minimālās prasības obligātā civilās aizsardzības kursa saturam un nodarbināto civilās aizsardzības apmācības saturam. (n.d.-a). LIKUMI.LV. <https://likumi.lv/ta/id/295896-minimalas-prasibas-obligata-civilas-aizsardzibas-kursa-saturam-un-nodarbinato-civilas-aizsardzibas-apmacibas-saturam>

Minimālās prasības obligātā civilās aizsardzības kursa saturam un nodarbināto civilās aizsardzības apmācības saturam. (n.d.-b). LIKUMI.LV. <https://likumi.lv/ta/id/295896-minimalas-prasibas-obligata-civilas-aizsardzibas-kursa-saturam-un-nodarbinato-civilas-aizsardzibas-apmacibas-saturam>

Ministerio de Educación y Formación Profesional y Deportes. (2024, 11 de noviembre). Medidas DANA. <https://www.educacionfpydeportes.gob.es/prensa/actualidad/2024/11/20241111-medidasdana.html>

Ministerio del Interior. (2019). Estrategia Nacional de Protección Civil. <https://www.interior.gob.es>

Ministerio para la Transición Ecológica. (2021). Plan Nacional de Adaptación al Cambio Climático. <https://www.miteco.gob.es>

Ministry of National Education (MEB). (2023). 2023-2027 Strategic Plan. https://www.meb.gov.tr/stratejik_plan

Ministry of National Education (MEB). (2023). MEB 2023-2027 Strategic Plan. Retrieved from https://www.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2023_07/26152912_stratejik_plan_2023_2027.pdf

Modulāras programmas. (n.d.). Valsts Izglītības Satura Centrs. <https://www.visc.gov.lv/lv/modularas-programmas>

Nacionālās drošības likums. (n.d.). LIKUMI.LV. <https://likumi.lv/ta/en/en/id/14011>

Naciones Unidas. (2015). Marco de Sendai para la Reducción del Riesgo de Desastres 2015-2030. Oficina de las Naciones Unidas para la Reducción del Riesgo de Desastres (UNDRR). https://www.unisdr.org/files/43291_spanishsendaiframeworkfordisasterri.pdf

National Academies of Sciences, Engineering, and Medicine. (2024). Environmental damage workshops in Ukraine. National Academies. https://www.nationalacademies.org/event/42323_04-2024_addressing-environmental-damage-in-ukraine-a-workshop-day-1

Nato. (n.d.). *Resilience, civil preparedness and Article 3*. NATO. https://www.nato.int/cps/bu/natohq/topics_132722.htm

OUP Academic. (2022). *Understanding cultural relevance in migrant and diaspora communities' disaster education*. Oxford University Press. <https://academic.oup.com/jrs/advance-article/doi/10.1093/jrs/feaf006/8042373>

Papadopoulos, C., & Georgiou, E. (2020). The role of social media in disaster misinformation: A case study of Cyprus. *European Journal of Communication Studies*, 37(4), 289-305

Par Izglītības attīstības pamatnostādņēm 2021.–2027. gadam. (n.d.). LIKUMI.LV. <https://likumi.lv/ta/id/324332-par-izglitibas-attistibas-pamatnostadnem-2021-2027-gadam>

Par Latvijas Nacionālo attīstības plānu 2021.–2027. gadam (NAP2027). (n.d.). LIKUMI.LV. <https://likumi.lv/ta/id/315879-par-latvijas-nacionalo-attistibas-planu-20212027-gadam-nap2027>

Pētījumu un publikāciju datubāze. (2023a, March 31). *Pētījumu un publikāciju datubāze - Pētījumu un publikāciju datubāze*. Pētījumu Un Publikāciju Datubāze. <https://ppdb.mk.gov.lv/>

Pētījumu un publikāciju datubāze. (2023b, March 31). *Pētījumu un publikāciju datubāze - Pētījumu un publikāciju datubāze*. Pētījumu Un Publikāciju Datubāze. <https://ppdb.mk.gov.lv/>

Profesionālās izglītības likums. (n.d.). LIKUMI.LV. <https://likumi.lv/ta/id/20244-profesionalas-izglitibas-likums>

Profesionālās izglītības programmu paraugi. (n.d.). Valsts Izglītības Satura Centrs. <https://www.visc.gov.lv/lv/profesionalas-izglitibas-programmu-paraugi>

Projects in the area of civil protection. (n.d.). Valsts Ugunsdzēsības Un Glābšanas Dienests. <https://www.vugd.gov.lv/en/projects-area-civil-protection>

Protección Civil. (n.d.). Canal oficial en YouTube. YouTube. <https://www.youtube.com/c/proteccioncivil>

Protección Civil. (n.d.). Cuenta oficial en X (Twitter). X. <https://x.com/proteccioncivil>

Reddit. (n.d.). Subreddit España. Reddit. <https://www.reddit.com/r/espana>

Republic of Türkiye Official Gazette. (1959). Law No. 7269 on Measures to Be Taken and Aid to Be Made Due to Public Disasters. <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.3.7269.pdf>

Republic of Türkiye Official Gazette. (2004). Law No. 5216 on Metropolitan Municipalities and Law No. 5393 on Municipalities. <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5216&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5>

Republic of Türkiye Official Gazette. (2009). Law No. 5902 on the Organization and Duties of the Disaster and Emergency Management Authority. <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5902.pdf>

Republic of Türkiye Official Gazette. (2012). Law No. 6306 on the Transformation of Areas Under Risk of Disaster. <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=6306&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5>

Republic of Türkiye Official Gazette. (2018). Türkiye Building Earthquake Regulation. <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2018/03/20180318M1-2.htm>

Republic of Türkiye Official Gazette. (n.d.). Regulation on Emergency Situations in the Workplace. <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=18493&MevzuatTur=7&MevzuatTertip=5>

Sargs.lv | Brochure “What to do in case of crisis.” (n.d.). Sargs.lv. <https://www.sargs.lv/lv/brochure-what-to-do-in-case-of-crisis>

Single emergency call number 112 in Latvia. (n.d.). Valsts Ugunsdzēsības Un Glābšanas Dienests. <https://www.vugd.gov.lv/en/single-emergency-call-number-112-latvia>

Sivas Ekspres. PREDICTED TIME AND DATE FOR THE MARMARA EARTHQUAKE. <https://www.sivasekspres.com/haber/marmara-depremi-icin-saat-ve-tarih-verdi-53018.html>

Solidar. (2024). Background paper on Green and Digital Skills in Cyprus. Retrieved from <https://www.solidar.org/wp-content/uploads/2024/11/backgr2.pdf>

Sözcü. NEW STATEMENT FROM THE EARTHQUAKE EXPERT WHO PREDICTED THE EARTHQUAKE IN TÜRKİYE. <https://www.sozcu.com.tr/turkiyede-depremi-onceden-bilmisti-herkesin-konustugu-deprem-uzmanindan-yeni-aciklama-wp7581527>

UN Refugee Agency (UNHCR). (2022). Misinformation, language barriers, and effective disaster response in Ukraine. UNHCR. <https://www.fmreview.org/ukraine/fricke-gusak-kryshtal/>

UNICEF Ukraine. (2023). Disaster risk reduction in vocational education and training in Ukraine. UNICEF. <https://www.unicef.org/ukraine/en>

Unidad Militar de Emergencias (UME). (n.d.). Página oficial. Ministerio de Defensa de España. <https://www.defensa.gob.es/ume/>

United Nations Development Programme (UNDP). (2024). Multi-Year Resilience Programme (MYRP) Ukraine 2024-2026. UNDP. <https://www.ua.undp.org/content/ukraine/en/home.html>

United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO). (2024). Reforming vocational education as a cornerstone for national development. UNESCO. <https://eurydice.eacea.ec.europa.eu/news/ukraine-reforming-vocational-education-cornerstone-national-development-and-recovery>

United Nations Office for Disaster Risk Reduction. (2015). Sendai Framework for Disaster Risk Reduction 2015–2030. <https://www.undrr.org/publication/sendai-framework-disaster-risk-reduction-2015-2030>

United Nations Office for Disaster Risk Reduction. (2020). Global assessment report on disaster risk reduction. <https://www.undrr.org/publication/global-assessment-report-disaster-risk-reduction-2020>

United Nations Office for Disaster Risk Reduction. (2020). Global Assessment Report on Disaster Risk Reduction. Retrieved from https://www.undrr.org/publication/global-assessment-report-disaster-risk-reduction-2020

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA). (2024). United Nations Transitional Framework (2022-2024) for Ukraine. UN OCHA. <https://ukraine.un.org/en/download/158239/266221>

University Centre of the Westfjords. (n.d.). *Coping with disasters – Course catalogue 2025–2026*.
https://www.uw.is/en/study/resources/course-catalogue/course-catalogue-2025-2026/coping-with-disasters?utm_source=chatgpt.com

Varol, C. (n.d.). YOUTUBE CHANNEL. <https://www.youtube.com/CenkVarol>

Vocational education and training initiatives. (2023, August 31). European Education Area.
<https://education.ec.europa.eu/education-levels/vocational-education-and-training/about-vocational-education-and-training>

Wikipedia. (n.d.). Cyprus Civil Defence. Retrieved from
https://en.wikipedia.org/wiki/Cyprus_Civil_Defence

VET-READY

Yourwebsitename.eu

Bizi takip edin

Co-funded by
the European Union